

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
(การปฏิรูปโรงเรียนและกระบวนการเรียนรู้)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. สุณีย์ เหมะประสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง
รองศาสตราจารย์ สุนทร จันทระศรี
นางกาญจนา ชูเวช

๗๗ เลข. ๒๕๔๙

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย หมวดงบประมาณเพื่อการวิจัย

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๔

กันยายน ๒๕๔๕

ISBN 974 - 9613 - 64 - 3

๒ ๒๘๔๗๙๖

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากบุคคลฝ่ายต่างๆ จึงขอกล่าวนามเพื่อเป็นการขอบพระคุณและขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่ปรึกษางานวิจัย และให้ความอนุเคราะห์เป็นหัวหน้าวิทยากรในการฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่คณะผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอขอบพระคุณ คุณมาสวิมล รักบ้านเกิด ผู้อำนวยการกองวิชาการ คุณพัชนี สิทธิพิลากุล หัวหน้าฝ่ายวิจัยและพัฒนา ที่อนุญาตให้คุณกาญจนา ชูเวช ร่วมทำวิจัยเรื่องนี้ และขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์รถยนต์ในการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนรวมชั้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์ กรอกข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สนับสนุนทุนวิจัย

คณะผู้วิจัย

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่องานวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น (การปฏิรูปโรงเรียนและกระบวนการเรียนรู้)

รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง

รองศาสตราจารย์ สุนทร จันทรรตรี

นางกาญจนา ชูเวช

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ศึกษาผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น ศึกษาพัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู และความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนรวมชั้น ใช้ระเบียบวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participation research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยอาศัยหลักการของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. มีการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้รายวิชา และหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องจัดทำแผนการสอน และกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
2. ครูและผู้บริหารเห็นว่าหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน
3. ครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าก่อนรวมชั้น โดยเฉพาะพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม
4. นักเรียนรวมชั้นมีความสามารถทางคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน่าพอใจ ส่วนความสามารถทางภาษาไทยด้านการเขียนเรื่อง ยังมีอยู่หลายโรงเรียนที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข
5. ครูแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนรวมชั้นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
6. นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนรวมชั้น เพราะมีความสุขและสนุกกับการเรียน

Abstract

**Curriculum and Instruction Development for Combined – classes Schools.
[School and Learning Process Reform]**

**Assoc. Prof. Dr.Sunee Haemaprasith
Assist Prof. Dr.Bang-on Pantong
Assoc. Prof. Soonthorn Jantri
Ms. Kanchana Choovech**

The major purpose of this study was to develop combined - classes school curriculum, teaching and learning model as well as to investigate the extent to which the teachers used them. The second purpose was to survey the opinions of the teachers and students on this strategy, to study Prathom Suksa 4–6 students' development and ability on Thai and Mathematics through the principle of qualitative and quantitative research : the participation research, action research and survey research.

The results of this study revealed that :

1. There were variety of teaching and learning models, teaching and learning units, thematic units, lesson plan for combined–classes school as well as the curriculum development.
2. In term of the teachers and school administrators' opinions, these types of teaching and learning models, and lesson plans have promoted the efficient instruction.
3. After combined–classes, significant progress in students' development has become much better, especially in social participation and moral.
4. The combined–classes students' achievement in Mathematics was Satisfactory, while students' achievement in Thai urgently need to be improved in many combined–classes schools.
5. The combined–classes schools were continuously and systematically developed.
6. Most students in combined–classes schools were happy and enjoyed learning through this instruction.

สารบัญ

บทที่	หน้า
ประกาศคุณประการ	(1)
บทคัดย่องานวิจัย(ไทย)	(2)
บทคัดย่องานวิจัย(อังกฤษ)	(3)
สารบัญ	(4)
บัญชีตาราง	(5)
บัญชีภาพประกอบ	(6)
1 บทนำ	1
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
3 การดำเนินการวิจัย	24
4 ผลการวิจัย	28
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	57
ภาคผนวก ก รายชื่อวิทยากร	58
ภาคผนวก ข หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	59
ภาคผนวก ค มาตรฐานด้านผู้เรียน	72
ภาคผนวก ง หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น	74
ภาคผนวก จ ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการสอน	87
ภาคผนวก ฉ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง	121
ภาคผนวก ช ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	158

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ทั้ง 11 แห่ง	30
4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร สำหรับโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง	30
4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น	32
4.4 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนรวมชั้นต่อการพัฒนาการของนักเรียน	34
4.5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาภาษาไทย	35
4.6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาภาษาไทย	35
4.7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาภาษาไทย	36
4.8 ระดับชั้นและโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ในวิชาภาษาไทย	36
4.9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาคณิตศาสตร์	38
4.10 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาคณิตศาสตร์	38
4.11 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านเกณฑ์ ในวิชาคณิตศาสตร์	39
4.12 ระดับชั้นและโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ ในวิชาคณิตศาสตร์	39
4.13 ความคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ต่อการเรียนรวมชั้น	41
4.14 ความคิดเชิงลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ต่อการเรียนรวมชั้น	41
4.15 ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นที่พัฒนาขึ้น	42
4.16 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสิ่งควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข	43
1 การจำแนกตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนอันสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรของโรงเรียนรวมชั้น	75
2 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมพัฒนานักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน	82
3 วิเคราะห์กิจกรรมพัฒนานักเรียนที่โรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่งได้จัด ในปีการศึกษา 2544	82
4 โครงสร้างของสาระการเรียนรู้และสัดส่วนเวลา	83
5 แสดงระดับของการประเมินผลตามหลักสูตร	87

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนานักเรียน	81
2 ผังแสดงการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	84
3 ผังแสดงลำดับขั้นของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	85

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญหรือที่มาของปัญหา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยประสบปัญหาทางภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ ทำให้ไทยต้องขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asia Development Bank หรือ ADB) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของไทย ซึ่ง ADB ได้ระบุเงื่อนไขว่าไทยต้องเพิ่มอัตราส่วนระหว่างครู:นักเรียนให้ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากไทยมีจำนวนครูมาก ทำให้อัตราส่วนระหว่างครู:นักเรียนต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูในระดับประถมศึกษา จึงส่งผลกระทบทำให้ไทยต้องการลดอัตราค่าจ้างครู โดยไม่บรรจุครูใหม่ตามอัตราที่เกษียณ

กรุงเทพมหานครก็ได้รับผลกระทบนี้เช่นกัน จึงกำหนดนโยบายเกลี่ยครูในโรงเรียนที่มีครูเกินโรงเรียนขนาดเล็ก 11 แห่ง ที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 100 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดกระโจมทอง (เขตคลองสาน) โรงเรียนวัดพระยาทำ(เขตบางกอกน้อย) โรงเรียนคลองรางจาก(เขตทุ่งครุ) โรงเรียนแก้วจำทับอุปลัมภ์(เขตบางขุนเทียน) โรงเรียนลำน้ำหรีพวง(เขตหนองจอก) โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ(เขตหนองจอก) โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ(เขตหนองจอก) โรงเรียนลำผักชี(เขตหนองจอก) โรงเรียนวัดอู่ตะเภา(เขตหนองจอก) โรงเรียนตำบลชุมทอง(ประจวบคีรีขันธ์) (เขตลาดกระบัง) และโรงเรียนชุมทอง(เพชรทองคำอุปลัมภ์) (เขตลาดกระบัง) ต่างก็ได้รับผลกระทบคือถูกลดอัตราครูลงเหลือ 6 คน และครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ 1 คน รวมมีบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นข้าราชการ โรงเรียนละ 7 คน

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จึงริเริ่มโครงการการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 100 คน หรือเรียกว่า โรงเรียนรวมชั้น (Combined classroom school) โดยให้กองวิชาการเป็นผู้ประสานโครงการ และได้ขอความร่วมมือทางวิชาการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารของโรงเรียน 11 แห่ง เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น (Combined classroom instructional management) เป็นเวลา 5 วัน และผู้บริหารของโรงเรียนอีก 1 วัน ในช่วงฤดูร้อนต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2541

การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น เปรียบเสมือนการแก้โจทย์ปัญหา 2 ชั้น คือ 1) ต้องพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และ 2) ต้องจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนต่างชั้นสามารถเรียนร่วมกันได้ในห้องเรียนต่างๆ ภายใต้การดูแลของครูผู้สอน 1 คน ด้วยเหตุดังกล่าวคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น และได้จัดฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ครูและผู้บริหารใน 4 ประเด็นหลักคือ (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2542 : 31)

1. ลักษณะชั้นเรียน เป็นการรวม 2 ชั้นเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คือ จัดชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ ป.1-2 ระดับ ป.3-4 และ ระดับ ป.5-6 เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีวัยใกล้เคียงกันสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้

2. การปรับหลักสูตร โดยวิเคราะห์หลักสูตรในรูปของตาราง หรือในรูปของผังการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis web)

3. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ยึดหลักการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างรอบด้าน

จากการนิเทศติดตามผลในปีการศึกษา 2541 พอสรุปได้ว่า บางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และบางโรงเรียนยังประสบปัญหา กล่าวคือครูยังสอนแนวเดิมคือ เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สปช.) อนึ่ง ครูบางส่วนพยายามปรับปรุงการสอน แต่เกิดการคลาดเคลื่อน คือจัดกิจกรรมรวมตลอด ไม่จัดกิจกรรมเฉพาะสำหรับแต่ละชั้น เช่น วิชา สปช. ส่วนด้านตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนชอบเรียนแบบรวมชั้น ไม่เหงาและมีเพื่อนมากขึ้น ชอบกิจกรรมแบบใหม่ที่ครูจัดให้ และถ้าครูผู้สอนมีความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น จะพบว่านักเรียนมีความสุข มีความกระตือรือร้น และสนุกสนานกับการเรียน กล้าแสดงออก รู้จักทำงานเป็นทีม (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2542 : 32)

แต่อย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2541 นับได้ว่าโรงเรียนวัดกระโสมทองเป็นโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น กล่าวคือ สามารถนำนักเรียน 3 คนจาก 3 ระดับคือ ระดับ ป.1-ป.2, ป.3-ป.4 และ ป.5-ป.6 เข้า 1 ใน 10 ของการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของเขตตลิ่งชัน และมีนักเรียน 1 คนยังได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของกรุงเทพมหานคร และจากงานวิจัยของทีจุนันท์ เฟื่องฟู (2542) ที่ทำวิจัยเรื่อง " การวิจัยเชิงปฏิบัติการ: การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ " ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โดยใช้แผนการสอนแบบ 5 E ตามทฤษฎีสรณนิคม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องสสารและความร้อน สูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติที่แยกชั้นเรียนทั้งชั้นป.5 และ ป.6 และสุจิตรา สุขุมานันท์ (2542) ได้ทำวิจัยเรื่อง " การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : การจัดกิจกรรมการเรียนคณิตศาสตร์แบบปฏิบัติการในโรงเรียนรวมชั้น " ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 สำหรับนักเรียนชั้น ป.5-ป.6 ของโรงเรียนลำปูลำพอง พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "เศษส่วน" สูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติที่แยกชั้นเรียนทั้งชั้น ป.5 และ ป.6 (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2542 : 33)

และจากการประชุมเชิงปฏิบัติระหว่างวันที่ 10-11 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 ณ โรงเรียนวัดคอกไม้ เพื่อให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนรวมทั้ง 11 แห่งได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ประสบการณ์ และผลงานที่ได้กระทำในปีการศึกษา 2541 ซึ่งเป็นการทบทวน ปรับปรุง และร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ผลการประชุมสรุปได้ว่า ครูต่างเกิดความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของการเรียนรวมชั้น ส่วนผู้บริหาร ต่างร่วมกันผนึกกำลังในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2542 : 32-33) นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและพบปะพูดคุยกับครูและผู้บริหารโรงเรียนรวมชั้นต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ควรปรับสาระของหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับการรวมชั้นและชุมชน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น และจากประสบการณ์ที่คณะผู้วิจัยได้ร่วมโครงการ โรงเรียนรวมชั้น มาเป็นเวลา 1 ปีกว่า ก็มีความเห็นว่า โครงการ โรงเรียนรวมชั้นนับเป็นการปฏิรูปโรงเรียนและปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก และยังเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาไทยที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทย และเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น
4. เพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนในทัศนะของครู และความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนรวมชั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น อันจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษา สำหรับท้องถิ่นที่ห่างไกลและขาดแคลนครู
2. ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น แผนการสอน ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่พัฒนามาจากภูมิปัญญาของคนไทย อันจะเป็นต้นแบบสำหรับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก และเป็นแนวทางในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
4. ทำให้ทราบถึงผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้นในทัศนะของผู้บริหารและครู

5. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น
6. ทำให้ทราบถึงเพื่อพัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู และทราบถึงความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 ของโรงเรียนรวมชั้น
7. เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น(เทศบาล) เป็นต้น ให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการศึกษาให้กับเยาวชนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 150 คน ซึ่งสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น(เทศบาล) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

คำสำคัญ

1. โรงเรียนรวมชั้น หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 100 คน และมีอัตราค่าจ้างครูที่เป็นข้าราชการเพียง 6 คน ครูใหญ่ 1 คน และอาจมีครูจ้าง 1 คน หรือพี่เลี้ยงเด็ก 1-2 คน ด้วยบุคลากรจำกัด หากจัดการเรียนการสอนแบบแยกชั้นเรียน เป็นการเพิ่มภาระแก่ครู และบรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ นักเรียนขาดแรงจูงใจและขาดทักษะทางสังคม จึงต้องมีการจัดห้องเรียนแบบรวมชั้นในบางวิชา

2. ห้องเรียนแบบรวมชั้น หมายถึง การนำนักเรียนต่างชั้นมาเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย และเพื่อให้เกิดสังคมหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียน อีกทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระของครูที่มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสอนครบชั้นได้

การจัดชั้นเรียนที่นักเรียนต่างชั้นมาเรียนรู้ร่วมกัน ในบางวิชาการรวมชั้นอาจรวม 2 ชั้น เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-6 หรือในบางวิชาอาจรวม 3 ชั้น เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หรือในบางวิชาอาจแยกชั้นในบางระดับชั้นและอาจรวมในบางระดับชั้น เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น

3. การพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น หมายถึง การวางแผน การสร้าง และการใช้หลักสูตร ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนรวมชั้น ซึ่งดำเนินการในรูปแบบของความร่วมมือระหว่าง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักวิชาการศึกษา ของกองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กับผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้น

สังกัดกรุงเทพมหานคร ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อสนองตอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นทั้งนี้ต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและคุณลักษณะของนักเรียนอันพึงประสงค์

หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นจึงพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ 2 ลักษณะดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้แบบรายวิชา ที่พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานทางวิชาการทั้ง 8 กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่งมาร่วมกันจัดทำ
2. หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ที่มีลักษณะบูรณาการความรู้ ความคิด และทักษะต่างๆ เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานและทักษะชีวิต จัดทำโดยบุคลากรของแต่ละโรงเรียน

นอกจากนี้แต่ละโรงเรียนได้จัดทำกิจกรรมหรือโครงการเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตลอดจนสร้างเสริมประสบการณ์ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมให้แก่ นักเรียน

4. การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น หมายถึง การพัฒนาศักยภาพครูเพื่อให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนต่างชั้นมาเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถค้นพบหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งเป็นนักวิจัยในชั้นเรียนคือพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงทั้งในและนอกห้องเรียน

5. ผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น หมายถึง การนำหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนที่ได้จัดทำขึ้นไปทดลองใช้ และติดตามผลของการทดลองใช้โดยสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง

6. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบพอใจ หรือไม่ชื่นชอบ ไม่พอใจ ของนักเรียนและครู ต่อการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมือนโรงเรียนทั่วไป คือบางวิชาแยกสอนเป็นรายชั้นเหมือนโรงเรียนปกติ บางวิชารวมชั้นตั้งแต่ 2 ระดับชั้นขึ้นไป ซึ่งมักสอนโดยครูคนเดียว เนื่องจากครูมีจำนวนจำกัด โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและอย่างไม่เป็นทางการ

7. **พัฒนาการของนักเรียน** หมายถึง ความเจริญงอกงามของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้นในด้านต่างๆ อันได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านทักษะการคิด ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางสังคม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการควบคุมตนเอง ซึ่งวัดได้จากการสอบถามครู โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์นักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ

8. **ความสามารถทางภาษาไทย** หมายถึง คะแนนที่ได้จากการแต่งเรื่องจากภาพที่กำหนดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน

9. **ความสามารถทางคณิตศาสตร์** หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบที่วัดความเข้าใจเรื่องระบบจำนวน ทักษะการคิดคำนวณ และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก

ขอบเขตของการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน กระทำภายใต้โรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ที่สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ข้อมูลที่ต้องการเก็บ ได้แก่

- ผลงานการจัดทำหลักสูตรและการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
- ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการปรึกษาหารือหรือการระดมสมองร่วมกันของคณะครูและผู้บริหาร
- ความคิดเห็นต่อการเรียนรวมชั้นของนักเรียน ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์ประกอบ
- ความคิดเห็นของครูต่อพัฒนาการของนักเรียน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ใช้แบบสอบถามและใช้การสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะลึก
- ความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้แบบทดสอบอัตนัย และปรนัยตามลำดับ

3. ระยะเวลาที่ทำวิจัย 1 ปี ครั้ง ตั้งแต่ 1 มกราคม 2544 ถึง 31 สิงหาคม 2545

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนแบบรวมชั้น
 - 1.1 ความหมายของการจัดห้องเรียนแบบรวมชั้น
 - 1.2 นวัตกรรมการรวมชั้นในต่างประเทศ
 - 1.3 การวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนรวมชั้น
 - 1.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น
2. สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 3.1 การพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2 การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

1. แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนแบบรวมชั้น

1.1 ความหมายของการจัดห้องเรียนแบบรวมชั้น

การจัดห้องเรียนแบบแยกชั้นเรียนหรือ คือระบบชั้นเรียนแบบดั้งเดิม (traditional classroom) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบริหารและการจัดการโรงเรียนเป็นไปอย่างสะดวก ภายใต้ความเชื่อที่ว่า “พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กมีลักษณะเป็นลำดับขั้นตามระดับอายุ” ดังนั้นหลักสูตรมาตรฐานของโรงเรียนแบบแยกชั้นเรียนจึงเป็นหลักสูตรที่ยึดแบบเรียนเป็นหลัก (textbook-dominated curriculum) เพื่อให้นักเรียนในช่วงอายุเดียวกันได้เรียนร่วมชั้นเดียวกัน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบและการแข่งขันในกลุ่มนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการวัดและประเมินผลที่เป็นการตัดสินผลได้หรือตกเพื่อการเลื่อนชั้นเรียน เหล่านี้ล้วนขัดแย้งกับหลักการจัดการศึกษาของคิวยูทที่ว่า “ การศึกษาคือการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เพราะเด็กมีความสนใจและศักยภาพที่หลากหลาย ” ด้วยเหตุนี้หลังจากที่รัสเซียส่งยานสปุตนิก จึงเกิดแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของอเมริกาขึ้น อาทิเช่น การศึกษาแบบไม่มีชั้นเรียนหรือรวมชั้น (nongraded education) การศึกษาแบบเปิด (open education) การสอนเป็นคณะ (team teaching) และการสอนเป็นรายบุคคล (individualized instruction) เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นหรือไม่มีชั้นเรียน จึงเป็นแนวคิดที่มุ่งปฏิรูประบบการศึกษาโดยจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเกิดระบบหลักสูตร และรูปแบบการสอนที่ใกล้ชีวิตจริง คือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Anderson, 1993)

การจัดห้องเรียนแบบรวมชั้น (combined classroom) หรือการจัดห้องเรียนแบบคละชั้น (multigrade classroom) หมายถึง การจัดห้องเรียนที่นักเรียน 2 ระดับชั้นหรือมากกว่า มารวมกันเพื่อให้ครูหนึ่งคนสอนในเวลาเดียวกัน เนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจและการบริหารจัดการ ซึ่งมักดำเนินการในโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทที่ห่างไกล ทั้งนี้เพราะ มีจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดอัตราค่าจ้างครูให้ครบชั้นได้เช่นเดียวกับในโรงเรียนทั่วไป (Jones.<http://www.execpc.com>)

1.2 นวัตกรรมการรวมชั้นในต่างประเทศ

การรวมชั้นประเทศแคนาดา

ปรากฏการณ์ในการลดลงของจำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาหลายแห่งในทวีปอเมริกาเหนือ เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการรวมชั้นเรียนขึ้น ดังเช่นในรัฐนิวฟาวด์แลนด์และแลบราดอร์ (Newfoundland and Labrador) ในประเทศแคนาดา คณะกรรมการศึกษาของท้องถิ่นได้ร่วมมือกับคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเมโมเรียล (Memorial University of Newfoundland) ได้จัดโครงการเพื่อพัฒนาห้องเรียนแบบรวมชั้นหรือคละชั้น (Multi-grade classrooms) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ครู ในประเด็นต่อไปนี้

1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแบบรวมชั้นและองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหลักสูตรระดับประถมศึกษา
2. ติดตามผลของการใช้หลักสูตรแบบรวมชั้นในทัศนะของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับให้คณะกรรมการศึกษาของท้องถิ่นในจังหวัดอื่น และรัฐอื่นได้นำไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อจัดทำหลักสูตรที่ก่อให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน

ด้วยเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น โครงการรวมชั้นจึงได้ทดลองในโรงเรียนประถมเพาช์โคว์ (Pouch Cove Elementary School) ในฤดูใบไม้ร่วง ปีค.ศ. 1993 โดยการรวมชั้นที่คำนึงระดับอายุของนักเรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น จัดให้นักเรียนชั้น ป.1 กับ ป.2 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน โดยให้นักเรียน ป.2 ที่อายุน้อยที่สุด อยู่ร่วมกับนักเรียนชั้น ป.1 ส่วนนักเรียนชั้น ป.2 คนอื่นอยู่ร่วมกับนักเรียนชั้น ป.3 อีก 1 ห้องเรียน
2. ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จัดให้นักเรียนชั้น ป.4 เรียนร่วมกับนักเรียนชั้น ป.5 ที่อายุน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนชั้น ป.5 คนอื่นเรียนร่วมกับนักเรียนชั้น ป.6

นอกเหนือจากรูปแบบการจัดชั้นเรียนแบบรวมชั้นโดยคำนึงระดับอายุและช่วงชั้นแล้ว

คณะครูของโรงเรียนยังต้องจัดหน่วยการเรียนรู้ ที่ใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เป็นฐาน (Resource-based units) และจัดการติดตามผลการใช้หลักสูตรดังกล่าว ปรากฏว่าครูผู้สอนรวมชั้นต่างแสดงความคิดเห็นว่า การใช้หน่วยการศึกษาดังกล่าวมีประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง สามารถนำไปสอนได้ทุกชั้น เพราะมีลักษณะยืดหยุ่นและหลากหลาย แม้จะต้องใช้เวลามากในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ แต่ครูส่วน

ใหญ่ก็ยังมีความต้องการและตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าวทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตร ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่ครูแสดงความคิดเห็นก็คือ แม้ว่านักเรียนจะมีอายุและระดับความสามารถที่แตกต่างกันบ้างก็ตาม ครูก็คาดหวังให้นักเรียนสามารถพัฒนาไปตามระดับความก้าวหน้าและตามศักยภาพของตนเป็นสำคัญ

เพื่อที่จะทำให้เข้าใจและทราบถึงผลของการประยุกต์ใช้หลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันระหว่างห้องเรียนแบบรวมชั้น (multi-grade classrooms) กับห้องเรียนตามระดับชั้น (single-grade classrooms) ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ดังนั้นโรงเรียนบีชโคว์ (Beachy Cove Elementary School) จึงเป็นโรงเรียนที่ถูกเลือกให้เป็นฐานของการเปรียบเทียบอิทธิพลของหลักสูตรที่มีต่อความสามารถทางวิชาการ พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของนักเรียน รวมทั้งทัศนคติของนักเรียนต่อโรงเรียน ทัศนคติของครูต่อการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ที่ถูกสำรวจขึ้นเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบโครงการพัฒนาหลักสูตร การใช้ และการประเมินหลักสูตรจึงเป็นโครงการที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องถึง 4 ปี โดยดำเนินการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรและกลวิธีสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนถูกตรวจสอบเพื่อพิจารณาตามความสัมพันธ์กับเป้าประสงค์และอุปสรรคการสอน เนื้อหาสาระแหล่งการเรียนรู้และกลวิธีการสอน

ขณะนี้ในจังหวัดอื่นในแคนาดามีการขยายผลเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินด้วยกระบวนการของความร่วมมือช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน (collaborative) ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้เกิดการปรับปรุงและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น และเพื่อที่จะได้พัฒนาครูให้สามารถเตรียมการสอนแบบมืออาชีพในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบรวมชั้นมากกว่าแบบแยกชั้น

การรวมชั้นในประเทศอเมริกา

โรงเรียนลินคอล์นในเมืองมุนดิเลน รัฐอิลลินอยส์ เป็นโรงเรียนที่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในการรวมอายุของนักเรียน (multiage school) โดยวางแผน ดังนี้

ปีที่ 1 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในการจัดสอนแบบคละอายุนักเรียน

ปีที่ 2 เริ่มจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นหรือรวมชั้นโดยรวมนักเรียนชั้น ป.1 กับ ป.2 เป็นหนึ่งห้องเรียนเรียกว่า ชั้นประถมต้น (primary classes) ส่วนชั้นป.3 ป.4 และ ป.5 รวมกันอีกหนึ่งห้องเรียน เรียกว่าชั้นประถมกลาง (intermediate-level classes) เหตุผลที่โรงเรียนจัดการเรียนแบบคละชั้นหรือรวมชั้นก็ด้วยเหตุผลคือ 1) เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และมีบทบาทที่หลากหลายขึ้น 2) เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการจำเป็นของนักเรียนเป็นรายบุคคล และ 3) เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการจัดให้นักเรียนอยู่กับครูคนเดียวมากกว่า 1 ปี

ปีที่ 3 โรงเรียนได้พัฒนารูปแบบโดยการจัดตั้งคณะทำงานเรียกว่า DART(District Advisory Research Team) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน โดยเริ่มดำเนินการในช่วงฤดูใบไม้ร่วงปี ค.ศ.1995 ด้วยการศึกษาค้นคว้า อภิปราย เยี่ยมชมโรงเรียนต่างๆ และพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนแบบรวมชั้นของโรงเรียนลินคอล์น พร้อมทั้งพัฒนาครูจากนั้นโรงเรียนก็เปิดการสอนแบบรวมชั้นขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงปี ค.ศ. 1996-1997 โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ดังนี้

1. การเรียนแบบรวมอายุหรือรวมชั้น (คือการจัดให้นักเรียนอายุต่างกัน 2-3 ปี มาอยู่รวมกันในห้องเรียน เพื่อครูจะได้วินิจฉัยความต้องการของนักเรียน และจัดกระบวนการการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามขีดความสามารถของตน และให้นักเรียนได้มีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนต่างวัย อีกทั้งยังจัดให้ผู้ปกครองมาร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์

2. การสอนแบบหัวข้อและการสอนแบบบูรณาการ (Thematic and integrated teaching) เพื่อสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยยึดแนวหลักสูตรแบบวัฏจักร 3 ปี ซึ่งสอดคล้องกับพื้นฐานของเป้าประสงค์ของการเรียนรู้ของเขตพื้นที่ เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์

3. ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) การวางแผนการสอน การสร้างบทเรียนและการประเมินผลจะต้องพัฒนาพหุปัญญาทั้ง 7 ด้าน อันได้แก่ ภาษา ดนตรี คณิตศาสตร์และดัดกะมิติสัมพันธ์ การเคลื่อนไหวร่างกาย ความเข้าใจตนเอง และความเข้าใจผู้อื่นทั้งนี้เพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง และการชื่นชมผู้อื่น

4. การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นพื้นฐาน (Problem - Based Learning) เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ตามสภาพจริง ทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมแห่งความเป็นจริง นักเรียนจะรู้จักแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มและการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ชั้นปฐมภูมิ และใช้เทคโนโลยี

5. การประเมินโดยใช้การปฏิบัติเป็นพื้นฐาน (Performance – Based Assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และความเข้าใจของนักเรียน การประเมินการนำเสนอผลงานและแฟ้มผลงาน

โรงเรียนยังเน้นการใช้เทคโนโลยีโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน โดยใช้ internet และ software ทางการศึกษา อีกทั้งยังจัดทำปฏิทินการเรียนรู้รายปี โดยเรียนเป็นเวลา 9 สัปดาห์แล้วหยุด 3 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนหยุด 6 สัปดาห์ ทั้งนี้เพราะมีผลวิจัยระบุว่า การหยุดภาคฤดูร้อนเป็นเวลานานจะลดการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อรับฟังความคิดเห็นและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนหรือการเชิญชวนผู้ปกครองเข้าเป็นอาสาสมัครช่วยสอน

1.3 การวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนรวมชั้น

พาแวน (Anderson. 1993 ; citing Pavan) ได้สำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวมชั้น ในอเมริกาย้อนหลังไป 20 ปี ซึ่งมีอยู่ 64 เรื่อง และได้วิเคราะห์งานวิจัยเหล่านั้น พบว่า การจัดการเรียน การสอนแบบรวมชั้นสามารถพัฒนานักเรียนทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพสูงกว่าการจัดการเรียน การสอนแบบแยกชั้นเรียน และคิม (Kim. 1996) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของโครงการรวมชั้นที่มี ต่อจิตพิสัยและพุทธิพิสัย (การปฏิรูปโรงเรียน)” โดยใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย (Meta - analysis) และวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ได้ข้อค้นพบว่าโครงการรวมชั้นกระทำตั้งแต่ระดับอนุบาลจน ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาจิตพิสัยและพุทธิพิสัย และยังพบว่าโครงการรวมชั้นมี ประสิทธิภาพสูงกว่าโครงการแบบแยกชั้นเรียนตามปกติ กล่าวคือ สามารถพัฒนานักเรียนทั้งทาง ด้านจิตพิสัย และพุทธิพิสัย

นอกจากนี้ ลอลลี (Lolli. 1994) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การตรวจสอบโรงเรียนรวมชั้นในทัศนะของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” ใช้แบบแผนการวิจัยแบบการศึกษาเป็นรายกรณี โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร ได้ข้อค้นพบว่า โรงเรียนรวมชั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดปรัชญาที่เน้นผู้ เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และระบบการวัดและประเมินผลเป็นของ ตนเอง พร้อมทั้งควรกำหนดโครงสร้างของการดำเนินการจัดการเรียนการสอน และสื่อ อีกทั้ง บุคลากรของโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำ มีการพัฒนาครู และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การสร้างเสริมวินัยให้กับตัวนักเรียน ส่วนแลงตัน (Langton.1996) ได้ทำวิจัยเรื่อง “กระบวนการสอน แบบรวมชั้นและการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองกับโรงเรียน ประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตชนบทของรัฐยูทาห์ ใช้ห้องเรียน 4 ห้อง ซึ่ง 2 ห้องเป็นห้องที่มีการจัด การเรียนการสอนแบบรวมชั้น (กลุ่มทดลอง) ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) บทเรียนแบบหัวเรื่อง (thematic lessons) การสอนเป็นคณะ (team teaching) ส่วนอีก 2 ห้อง เป็นห้องเรียนแบบแยกชั้นเรียนตามปกติ (กลุ่มควบคุม) ที่จัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มิได้ใช้ กลวิธีดังกล่าวข้างต้น และยังสุ่มห้องเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาอย่างละ 1 ห้องเพื่อ พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังจากทดลองได้ 7 เดือน พบว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียนแบบ รวมชั้นมีศักยภาพสูงทั้ง 2 ด้านได้แก่ ด้านสติปัญญา คือนักเรียนรวมชั้นมีคะแนนสูงกว่านักเรียนใน ชั้นเรียนปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการให้เหตุผล แต่มีทักษะด้านการอ่านเท่านั้นที่ไม่แตกต่างจาก นักเรียนในชั้นปกติ ส่วนด้านจิตพิสัยพบว่า นักเรียนรวมชั้นมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียน การสอนมากกว่านักเรียนในชั้นเรียนปกติ และนักเรียนรวมชั้นมีความสุข และมีความคาดหวังทาง วิชาการสูงกว่านักเรียนในชั้นเรียนปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนรวมชั้นที่ได้รับการฝึกการคิด อย่างมีวิจารณญาณมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและการใช้เหตุผลสูงกว่านักเรียนชั้นปกติที่ได้รับการ ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณเช่นกัน

จากผลการวิจัยของต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องผลักดันให้บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนรวมชั้นในสังกัดกรุงเทพมหานครและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลเป็นของตนเอง เพื่อให้ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สมดังเจตจำนงของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544

1.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์และแนวคิดของผู้วิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นในระดับประถมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 แบบแยกชั้นเรียน เป็น 6 ชั้นหรือ 6 ระดับ ก่อตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ใช้ในวิชาที่เป็นทักษะและมีเนื้อหาสาระที่เป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

รูปแบบที่ 2 แบบแยกชั้นเรียนบางชั้นและรวมในบางชั้น ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์ โดยจัดดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.2-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4-5 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.6 1 ห้องเรียน

หรืออาจจัดในรูปแบบต่อไปนี้

นักเรียนชั้น ป.1 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.2-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.5-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

รูปแบบที่ 3 แบบรวมชั้นคู่ อาจใช้ได้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา โดยจัดดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1-2 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.3-4 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.5-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

รูปแบบที่ 4 แบบรวม 3 ชั้น ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา โดยจัดดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

รูปแบบที่ 5 แบบแยกชั้นบางชั้น รวมชั้นคู่ และรวม 3 ชั้น อาจใช้กับกลุ่มสาระ

การเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 และการงานอาชีพและเทคโนโลยี หรือศิลปะ โดยจัดดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.2-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

สรุป การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น อาจจัดตามรูปแบบใดๆ ขึ้นกับการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ จำนวนนักเรียนแต่ละระดับชั้น และจำนวนและความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรเป็นสำคัญ

2. สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2544) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พอสรุปได้ดังนี้

ปรัชญา

เป็นคนดีมีปัญญา มีความเป็นไทยมีความรู้อันเป็นสากล และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หลักการ

มีโครงสร้างยืดหยุ่น

- สาระ
- เวลาเรียน
- การจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ สถานศึกษา หน่วยงาน ครอบครัว ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาได้ต่อเนื่อง
- มีมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นตัวกำหนดคุณภาพการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือส่งเสริมกำกับและดูแลการพัฒนาไปสู่เป้าหมายสูงสุด โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การใช้หลักสูตร

สะท้อนภาพความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน

- ในเบื้องต้นให้ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นพื้นฐานการคิด การสื่อสาร การเรียนรู้
- เพิ่มศักยภาพการคิดระดับสูง
- พัฒนาทักษะการจัดการ การดำเนินชีวิต
- สามารถเผชิญกับปัญหาสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- มุ่งสร้างพื้นฐานภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยี ให้เพียงพอในการติดต่อสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ในยุคสารสนเทศ

จุดเน้นของสถานศึกษา

- สถานศึกษาสามารถสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสถานศึกษา
- สถานศึกษานูรณาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้ มีความหลากหลาย เกิดความงดงามของหลักสูตรและการเรียนรู้
- มีเอกภาพโดยมาตรฐานการเรียนรู้เป็นตัวกำหนด
- สถานศึกษาจะมีการดำเนินการที่เป็นระบบ ได้แก่
 - ☀ ระบบหลักสูตร
 - ☀ ระบบการเรียนรู้
 - ☀ ระบบการบริหารจัดการ
 - ☀ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เงื่อนไขของความสำนึก

- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาผู้บริหารและคณะครูทุกคนมาร่วมกันสร้าง เขียนหลักสูตร และออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอน
- ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ
- ให้ความรักและเมตตา ร่วมกันคิดร่วมกันทำ เพื่อเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กลไกการควบคุมคุณภาพหลักสูตร

- มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชา
- มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือหลักสูตรสถานศึกษา

3.1 การพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2544 : 50-53) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ว่ามีแนวทางการจัดทำดังนี้

1. หลักการ

คณะกรรมการศึกษาจะต้องจัดประชุมสัมมนา หรือใช้กระบวนการอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครองและเด็ก โดยเน้นกระบวนการที่เป็นกันเอง เพื่อร่วมกันสร้าง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ มุมมองเกี่ยวกับอนาคตของสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ หรือจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสถานศึกษาตามสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และทางเศรษฐกิจ

2. จุดหมายของหลักสูตร

ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาของท้องถิ่น ศึกษาคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นและของชาติ

3. โครงสร้างหลักสูตร

เป็นการกำหนดว่าสถานศึกษาจะจัดสรรเวลาในแต่ละช่วงชั้น สำหรับการเรียนรู้ใน 8 สาระการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เช่น ในระดับประถมศึกษาที่กำหนดไว้ 800-1,000 ชั่วโมง สำหรับสถานศึกษาที่อาจกำหนดไว้ 800 ชั่วโมงและเน้นที่ภาษาไทย เนื่องจากเด็กยังอ่อนภาษาไทยมาก หรืออาจเน้นในเรื่องอื่นๆ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น รวมถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าในช่วงเช้าและช่วงบ่ายจะเรียนอะไรบ้าง เช่น บางโรงเรียนอาจบอกว่าช่วงเช้าจะเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ส่วนช่วงบ่ายอาจจะเป็นโครงการ ซึ่งบูรณาการหลายสาระด้วยกัน ทั้งสังคมศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปะ คณิต นาฏศิลป์ เป็นต้น รวมถึงการทำกิจกรรมที่มาจากสาระการเรียนรู้ ผสมผสานกับความสนใจของเด็ก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น การเรียนรู้ในบางช่วงเวลาอาจไม่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียน อาจไปศึกษานอกสถานศึกษา

ในขณะที่เดิมนั้น กรมวิชาการจะเป็นฝ่ายกำหนดกรอบหลักสูตรว่า จะต้องเรียนภาษาไทย 80 คาบ สังคมศึกษา 50 คาบ กพอ. ต้องเรียนเท่านั้นคาบ ฯลฯ ทำให้โรงเรียนขาดการยืดหยุ่นในการจัดหลักสูตร เพราะบางอย่างไม่ใช่ว่าความต้องการของท้องถิ่นและของผู้เรียน บางเรื่องต้องเรียนซ้ำซาก การที่สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรได้นั้น ทำให้บูรณาการสาระการเรียนรู้หลายๆ สาระรวมกันได้ ครูมีการทำงานร่วมกัน สามารถจัดการเวลาและเนื้อหาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและท้ายที่สุดเด็กก็จะได้รับประโยชน์มากขึ้น

4. ความคิดรวบยอดหลัก (Key Concepts)

ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันศึกษาวิเคราะห์คำหลักจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ระบุชั้นปี รายปี รายภาค) โดยศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ โดยมีหลักในการออกแบบรายวิชาและศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานช่วงชั้นดังนี้

- 1) มีความคิดรวบยอดหลักอะไรในแต่ละมาตรฐานช่วงชั้น
- 2) มีระดับความลึกซึ้งอะไรที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติได้
- 3) มีความรู้พื้นฐานอะไรที่จำเป็นที่ผู้เรียนควรมี
- 4) ในมาตรฐานช่วงชั้นมีความคิดหลักที่ยากหรือที่ผู้เรียนมักจะเข้าใจความคิดหลักไม่ถูกต้อง
- 5) มีตัวอย่างกลวิธีการเรียนรู้อะไรที่ทำให้เกิดความรู้และทักษะที่ระบุในมาตรฐานช่วงชั้น
- 6) นำความคิดหลักที่วิเคราะห์ได้มาทำแผนที่ความคิดหลัก (concepts mapping) แล้วเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา

ตัวอย่างเช่น คณะครูจากโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนภาษาไทย การอ่านออกเสียงไม่ชัด ตัวสะกดการันต์ คำควบกล้ำ การแต่งคำประพันธ์ ฯลฯ ระดมสมองกันจัดทำแผนที่ความคิดหลักของสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามมาตรฐานที่ 1 ช่วงชั้น ป.4-ป.6 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน การร่วมมือกันทำงานในลักษณะนี้จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรอย่างมาก

5. คำอธิบายรายวิชา

เมื่อได้ความคิดรวบยอดหลัก และแผนที่ความคิดรวบยอดหลักแล้ว ผู้บริหารและคณะครูก็จะนำมาเรียบเรียงเป็นคำอธิบายโดยละเอียด เช่น เรื่องพืช อาจเขียนว่า ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของพืช ประเภทของพืช การขยายพันธุ์ ปัจจัยการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ ฯลฯ โดยกำหนดเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือก และกำหนดจำนวนหน่วยกิตเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) ตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงชั้นและสถานศึกษา

6. หน่วยการเรียนรู้

จากคำอธิบายรายวิชา ผู้บริหารและคณะครูจะร่วมกันออกแบบหน่วยการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และแผนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อเป็นเค้าโครงให้เห็นว่าในหนึ่งภาคการศึกษาจะมีการเรียนการสอนในเรื่องอะไรบ้าง จะจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในแต่ละเรื่อง และจะส่งเสริมให้เด็กมีวิธีการเรียนรู้อย่างไร ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้นั้น หากเขียนให้ละเอียดจะช่วยให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เหมือนการสร้างบ้าน หาก

มีพิมพ์เขียวที่ละเอียดชัดเจน ก็จะทำให้การก่อสร้างนั้นเป็นไปได้โดยง่ายและสามารถติดตามพัฒนาการของงานก่อสร้างนั้นไปได้โดยง่าย แต่ในขณะเดียวกันครูจำเป็นต้องสังเกตห้องเรียนและพฤติกรรม การเรียนรู้ของเด็กโดยละเอียด และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนแผนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

7. การวัดและการประเมินผล

ผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จะร่วมกันสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผลแนวใหม่ กำหนดเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ เน้นการวัดตามสภาพจริง โดยมีเครื่องมือหลายชนิดที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน แบบประเมินโครงงาน แบบทดสอบที่เน้นการเขียน แบบสังเกตคุณลักษณะผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรม การทดสอบอัตนัย เป็นต้น ซึ่งเป็นการวัดประเมินผู้เรียนที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสังเกตเห็นร่องรอยการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนต่อไปได้

8. การบริหารหลักสูตรรายวิชา

ถ้าเป็นโรงเรียนใหญ่ควรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชา แต่หากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กไม่จำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชา ให้ทำในระดับของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

9. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร และคณะครู จะมีทิศทางที่ชัดเจนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานของความเข้าใจตั้งแต่ต้นจนถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ร่วมกัน มีการพัฒนากระบวนการและเครื่องมือที่จะใช้ในการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้น แต่ละสถานศึกษาสามารถริเริ่มและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้โดยอาศัยแนวทาง ขอบข่าย และขั้นตอนในการทำงานดังรายละเอียดที่ได้กล่าวข้างต้น สถานศึกษาขนาดเล็กสามารถร่วมกันพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาของตนในภายหลังได้

3.2 การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้มีได้ 3 ลักษณะ คือ (McNeil. 1995: 172-173)

1. หน่วยการเรียนรู้แบบรายวิชา (Subject-matter units) เป็นการเรียนแบบปิดที่ได้กำหนดสาระและเนื้อหาอย่างเจาะจงและเป็นลำดับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อเรื่องที่ตนต้องการเรียน

2. หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง (Thematic units) เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง คือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหัวเรื่องที่ต้องการเรียน ดังนั้นจึงสร้างแรงจูงใจในการเรียนและเชื่อมโยงหรือบูรณาการองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ

3. หน่วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Inquiry units) เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน เป็นผู้ที่ตั้งคำถามและหาวิธีแก้เพื่อตอบคำถาม ผู้เรียนจึงต้องมีความรับผิดชอบ และหน่วยการเรียนรู้แบบนี้ยังตอบสนองความสนใจและศักยภาพเป็นรายบุคคล

3.3 หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง

ศูนย์ หมายเหตุ (2543 : 332-337) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

ความหมาย

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง (Thematic Unit) หรือเรียกอีกอย่างว่า หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือแบบสหวิทยาการ (Integrated or Interdisciplinary Unit) คือหน่วยการเรียนรู้ที่มุ่งศึกษามโนทัศน์ (concept) หรือหัวเรื่อง (theme) ใดๆ โดยนำสาระการเรียนรู้ของวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ทำให้ต้องใช้สื่อกิจกรรมและเทคนิคที่หลากหลายของวิชาต่างๆ มาผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่ออธิบายหรือตอบคำถามที่นักเรียนสนใจศึกษารายละเอียดของหัวเรื่องนั้นๆ ตามมิติต่างๆ ลักษณะการจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง มีจุดประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงการจัดหน่วยการเรียนรู้เฉพาะเรื่อง หรือหน่วยการเรียนรู้ตามรายวิชานั้นเอง

ลักษณะของหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องมีลักษณะดังนี้

1. หัวเรื่องต้องมีลักษณะกว้างและลึก ครอบคลุมประเด็นในรายวิชาต่างๆ
2. หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องต้องเตรียมบทเรียนต่างๆ อย่างเป็นลำดับขั้นและต่อเนื่องกัน
3. บทเรียนแต่ละบทควรมีโครงการให้นักเรียนทำเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้

หลักการของการจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง

การจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องมีหลักการดังนี้

1. เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยบูรณาการ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติของวิชาต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจ อธิบาย และแก้ปัญหาเกี่ยวกับหัวเรื่องที่ศึกษา ไม่ใช่ข้อมูลด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

2. ยึดถือปรัชญาที่มุ่งเน้นทัศนคติเชิงบวกในการเรียนรู้ และทักษะการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาสาระ คือเน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3. เน้นการพัฒนาความคิดระดับสูงและทักษะกระบวนการ

4. พัฒนาความรู้สึกรักเป็นเจ้าของระหว่างครูกับนักเรียน โดยครูและนักเรียนต่างมี

ส่วนร่วมในการวางแผนศึกษาหัวเรื่องในหน่วยการเรียนรู้

5. สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดการสื่อสารและประสานสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
 6. มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อที่ยืดหยุ่น หลากหลาย และเพียงพอที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้
 7. บทบาทของครูจะเปลี่ยนไป คือเน้นการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูจะต้อง
 - 7.1 ลดบทบาทการสอนโดยตรง
 - 7.2 ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
 - 7.3 ให้ความสำคัญอิสระและพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียน
 8. ครูต้องทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เพราะครูแต่ละคนจะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน รวมทั้งร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนในลักษณะมุ่งค้นหาว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยครูต้องใช้เทคนิคการประเมินที่ หลากหลายและต่อเนื่อง เช่น สังเกตพฤติกรรมกลุ่มและรายบุคคล พิจารณาผลงานด้านการเขียน พูด อ่าน และสิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน ทั้งผลงานกลุ่มและรายบุคคล ทำการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น
 9. การที่จะทำใหหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น ต้องคำนึงถึง
 - 9.1 มีความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับครู โดยช่วยกันวางแผนการเรียนการสอน ครูให้กำลังใจและให้คำชมเชยต่อการปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียน
 - 9.2 นักเรียนควรมีอิสระ มีความสุข และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
 - 9.3 ครูควรทำงานเป็นคณะ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ที่หลากหลายให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ของวิชาต่างๆ มากที่สุด
- แนวทางเลือกหัวเรื่องและการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง
- เมื่อเริ่มต้นวางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ครูควรจะช่วยกันทำงานเป็นคณะ โดย อาจใช้ครู 2 คน 3 คน หรือมากกว่านั้น คำถามที่ต้องพิจารณาในการเลือกหัวเรื่องมีดังนี้
1. นักเรียนสนใจอะไร โดยควรสอบถามความสนใจของนักเรียน
 2. ครูมีความสนใจเรื่องใด
 3. หัวเรื่องสอดคล้องกับแนวหลักสูตรของโรงเรียนและความต้องการจำเป็นของชุมชนหรือไม่
 4. นักเรียนควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมด้านใดบ้าง
 5. มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เพียงพอหรือไม่
 6. หัวเรื่องที่เลือกเหมาะสมและสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ได้หลากหลายหรือไม่

วูด (Wood, 1997) กล่าวว่า การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ควรประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาภูมิหลังและความสามารถของนักเรียนด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติ เพื่อจะทำให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับความรู้ใหม่และประสบการณ์ใหม่

ขั้นที่ 2 สร้างผังการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง (web) โดยใช้วิธีระดมสมอง ซึ่งระบุถึงวิชาและแนวคิด/มโนทัศน์หลักที่สำคัญซึ่งเชื่อมโยงวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังภาพประกอบ 1

ขั้นที่ 3 วางแผนสร้างบทเรียนและกิจกรรมอย่างคร่าวๆ โดยทำเป็นผังการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้เหมาะสมกับหน่วยเรียนนั้นๆ โดยยึดหลักการว่า

- การเรียนรู้ใหม่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน
- นักเรียนจะต้องเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู
- สร้างแรงจูงใจในการเรียน การจัดกิจกรรมจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสนใจ รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการทำงานของนักเรียน

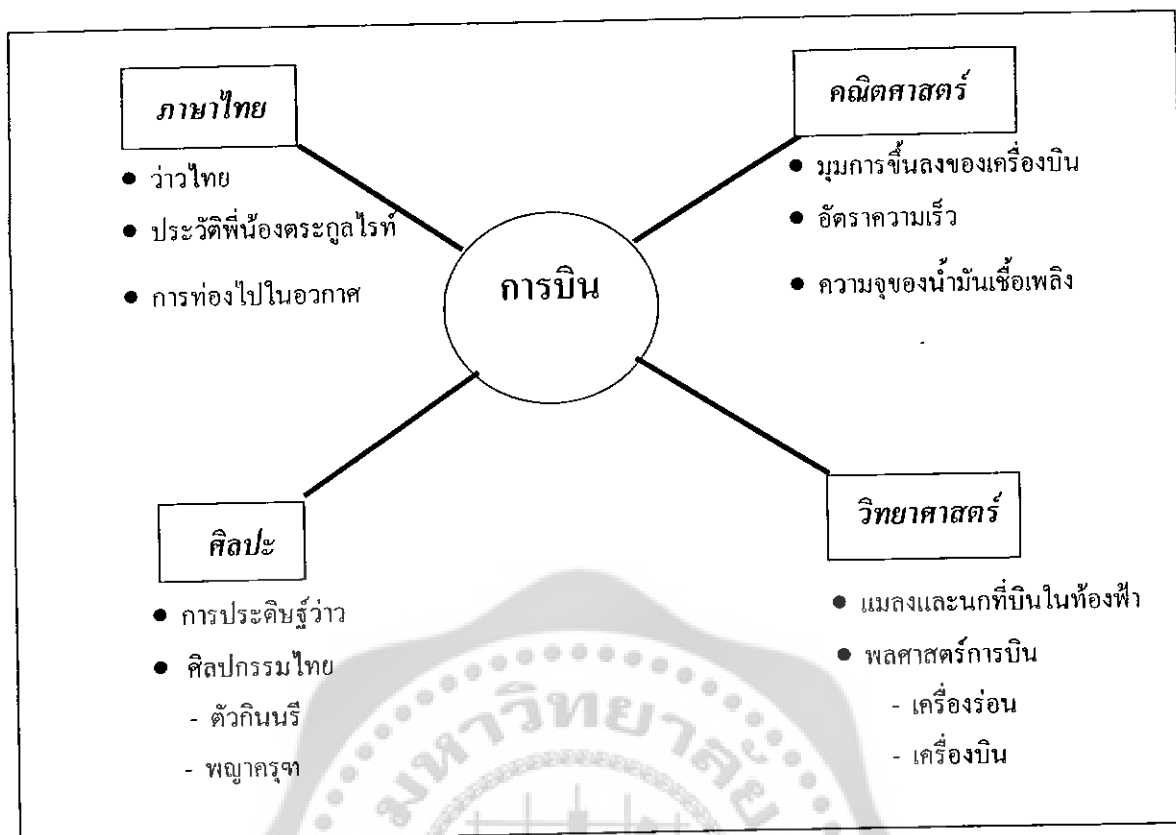
ขั้นที่ 4 ระบุรายละเอียดของบทเรียนและกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิชาต่างๆ รวมทั้งการจัดศูนย์การเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

ขั้นที่ 5 ระบุวัตถุประสงค์ทั่วไปของหน่วยเรียน ทั้งทางด้านองค์ความรู้ที่ได้รับ ทักษะ และทัศนคติ

ขั้นที่ 6 ระบุวิธีการและเทคนิคการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 7 ระบุสื่อการเรียนรู้ที่จำเป็นและสำคัญ

ขั้นที่ 8 ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าคณะครูจะช่วยกันตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องแล้ว แต่ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดและคัดเลือกชื่อหน่วยการเรียนรู้ใหม่ได้

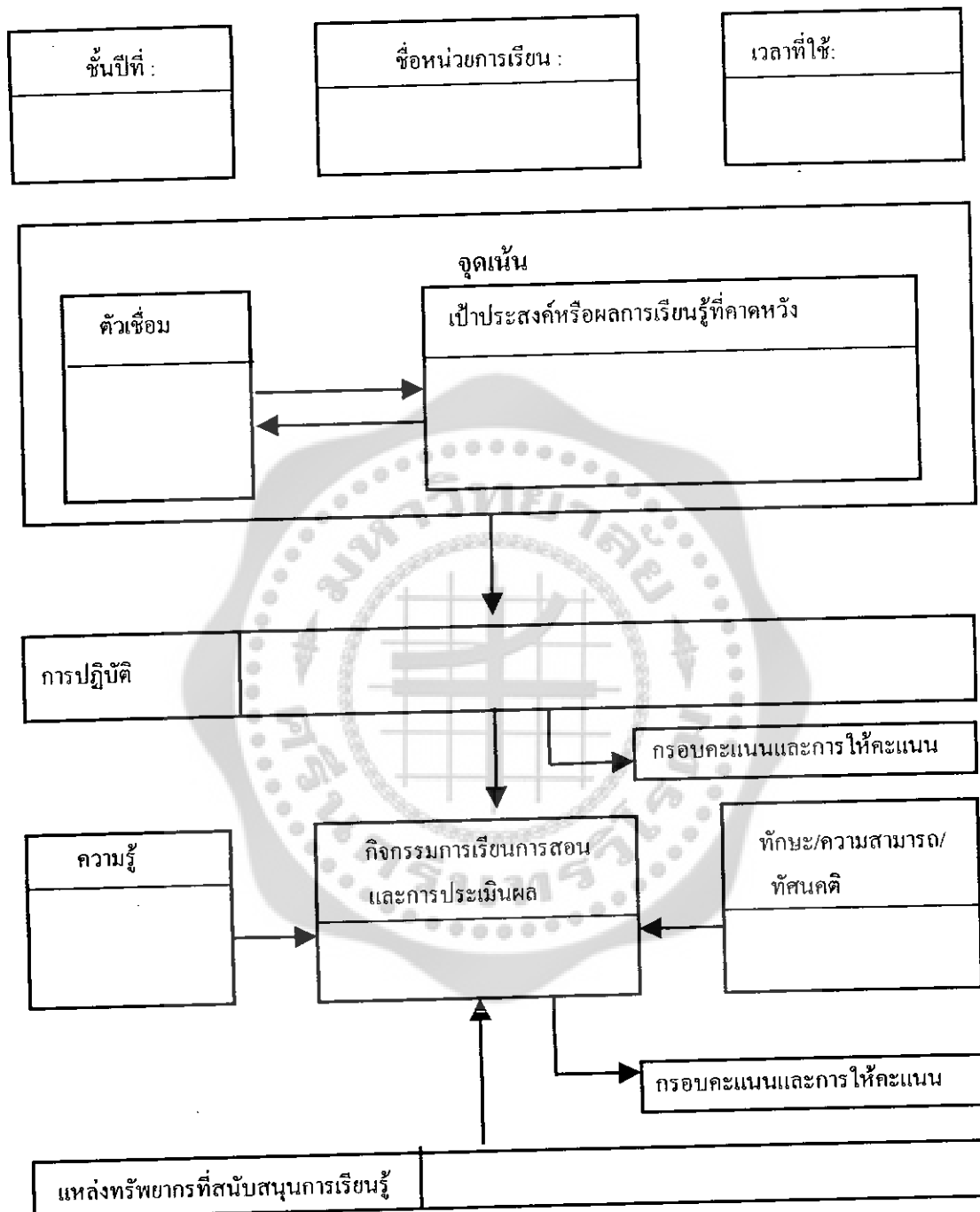

ภาพประกอบ 2.1 ผังการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “การบิน”

เมื่อคณะครูตัดสินใจเลือกหัวเรื่องใดหัวเรื่องหนึ่งแล้ว จึงนำมาจัดทำเป็นกรอบหลักสูตรของหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ดังปรากฏดังภาพประกอบ 2 ซึ่งประกอบด้วย

1. ระดับชั้นปี
2. ชื่อหน่วยการเรียนรู้
3. เวลาที่ใช้
4. ตัวเชื่อม : ซึ่งหมายถึง ประเด็นที่เชื่อมหน่วยการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง
5. เป้าประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งรวมถึง ความรู้ความเข้าใจทักษะต่างๆ และความสามารถในการบูรณาการระหว่างวิชา
6. การปฏิบัติ ประกอบด้วย
 - 6.1 แนวทางการให้คะแนน ซึ่งเป็นการพิจารณาให้คะแนนกิจกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนด้านต่างๆ
 - 6.2 ความรู้ หมายถึง ผลจากการเรียนรู้ของนักเรียน ว่าเกิดความรู้ความ เข้าใจหรือไม่
 - 6.3 กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติวันต่อวัน และมีการสะท้อนกลับอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ
 - 6.4 ทักษะ/ความสามารถ/ทัศนคติ เป็นข้อความที่บ่งชี้ว่านักเรียนจะสามารถทำหรือปฏิบัติ หรือมีความรู้สึกรักใคร่อย่างไร

6.5 แหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

ภาพประกอบ 2.2 ผังการวางแผนหลักสูตร (Curriculum Planning Map)

การจัดสรรเวลาในการสอน

การจัดการเรียนการสอนของหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง อาจใช้เวลาแตกต่างกัน บางหัวเรื่องใช้เวลา 1-2 สัปดาห์ บางหัวเรื่องใช้เวลาเป็นเดือน นักการศึกษาบางคนเสนอว่าควรใช้เวลาร้อยละ 70

ของเวลาเรียนต่อวันให้นักเรียนได้เรียน “หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง” ส่วนเวลาที่เหลือใช้สอนทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งไม่ครอบคลุมหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้นั้นๆ

จากหลักการจัดสรรเวลาดังกล่าวใน 1 วัน ครูผู้สอนวิชาสามัญ ซึ่งได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาเฉพาะ เช่น ศิลปะ ดนตรี พลศึกษา อาจสามารถร่วมกันบูรณาการความรู้และทักษะที่สัมพันธ์กับ “หัวเรื่อง” (theme) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้หัวเรื่องนั้นๆ หรืออาจจะสอนทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องนั้นก็ได้

ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง

ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง อย่างเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ให้นักเรียนสำรวจความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับหัวเรื่อง เพื่อนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาหัวเรื่อง
2. ให้นักเรียนสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับหัวเรื่อง โดยให้นักเรียนคิด ออกแบบ/วางแผน ในการแสวงหาข้อความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับหัวเรื่อง
3. ให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อความรู้ที่แสวงหาได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและรอบรู้หัวเรื่องนั้นมากขึ้น

4. ให้นักเรียนเชื่อมโยงหรือหาความสัมพันธ์ว่าสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับหัวเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง
- ประโยชน์ของการจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง**

การจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางทำให้นักเรียนเป็นผู้กระทำและสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active learning) ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในตัวนักเรียนดังนี้

1. พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดไตร่ตรอง การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ และทักษะการสื่อสาร เป็นต้น
3. พัฒนาลักษณะนิสัยในการเรียนรู้ เช่น ตรงต่อเวลา หมั่นค้นคว้า ควบคุมตนเองได้
4. พัฒนาจริยธรรมในการทำงานและทักษะทางสังคม เช่น ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา กับคณะทำงาน
5. พัฒนาพหุปัญญาตามทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ (Howard Gardner's Multiple Intelligence) ทั้ง 8 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านดนตรีและจังหวะ ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเข้าใจธรรมชาติ

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

ประเภทของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participation research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) และ เชิงสำรวจ (Survey research) โดยอาศัยหลักการของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

การดำเนินการวิจัย

แบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อจะได้เตรียมพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สมบูรณ์ในปีถัดไป โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นทางวิชาการของนักเรียน บริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้เทคนิคการสังเกต สอบถาม และ สัมภาษณ์ นักเรียน ครูและผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้น

ขั้นที่ 2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง **สาระสำคัญและการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544** เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะใน การจัดทำหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based curriculum) หรือหลักสูตรสถานศึกษา ในระหว่างวันที่ 29 มีนาคม ถึง 1 เมษายน 2544 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (แบบพักค้าง)

ครั้งที่ 2 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง **กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับโรงเรียนรวมชั้น** เพื่อให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระหว่างวันที่ 25-27 พฤษภาคม 2544 ณ ห้องประชุมโรงเรียนสามเสนนอก สำนักงานเขตดินแดง โดยมุ่งเขียนแผนการสอนแบบแยกชั้นในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และหรือวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาอื่นให้เขียนแผนการสอนแบบรวมชั้นคู่ คือ ป.1-2 ป.3-4 และป.5-6 นอกจากนี้ยังให้ครูและผู้บริหารร่วมกันจัดทำผังใยแมงมุม (web) ของหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องเพื่อให้เกิดการบูรณาการสาระการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม

ขั้นที่ 3 ติดตามและนิเทศโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ผลของการดำเนินการปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่ร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (ฉบับร่าง) และช่วยกันเขียนแผนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยในบางวิชาจะเขียนแผนแบบรวมชั้นคู่ คือ ป.1-2 ป.3-4 และ ป.5-6 ส่วนบางวิชาที่เป็นวิชาทักษะได้แก่วิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์จะใช้แผนแบบแยกชั้น ป.1. และป.6 เป็นชั้นเดี่ยว และแผนชั้นคู่ในระดับชั้น ป.2-3 และป.4-5 มีครูเพียง 2-3 คนไม่ส่งแผนการสอนจึงทำให้ไม่ครบ และบางแผนไม่สมบูรณ์ เมื่อนำไปใช้สอนปรากฏว่าบางแผนใช้ได้ดี บางแผนต้องปรับปรุง

จากการติดตามนิเทศการสอนในช่วงภาค 1 และ 2 ในปีการศึกษา 2544 พบว่าบางโรงเรียนเริ่มปฏิรูปการเรียนการสอนไปได้มากเช่น โรงเรียนลำห้วยหลวง โรงเรียนอุตะเถา โรงเรียนวัดกระโจมทอง โรงเรียนคลองรางจาก โรงเรียนแก้วจำทับ โรงเรียนชุมทอง(เพชรทองคำอุปถัมภ์) เป็นต้นโดยเริ่มจัดหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง การจัดกิจกรรมโครงงาน การเรียนรู้จากห้องเรียนและนอกสถานที่ และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

หนึ่งในขณะที่กองวิชาการ ดำเนินการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกับคณาจารย์กลุ่มหนึ่ง (คณะผู้วิจัย) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และกระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น" นั้นยังมิได้มีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และต่อมาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544(ฉบับร่าง) และมีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1166/2544 ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 ให้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในปีการศึกษา 2545 โดยเริ่มใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ส่วนในปีการศึกษา 2546 จึงจะให้ใช้ในทุกโรงเรียนทั่วประเทศโดยเริ่มในทุกช่วงชั้นคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 จนถึงปีการศึกษา 2548 จึงใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับทุกชั้นเรียนทั่วประเทศ ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยและกองวิชาการจึงเห็นควรให้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นให้เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการด้านนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นหรือคละชั้น และสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียน ความต้องการจำเป็นของสังคมและวิชาการ โดยใช้การติดตามนิเทศด้วยการสังเกต การสอบถาม และการสัมภาษณ์นักเรียน

ครู ผู้บริหาร ตลอดจนครูพี่เลี้ยง ครูจ้าง การโรง และเจ้าหน้าที่ธุรการของโรงเรียนรวมชั้น ในระหว่างปีการศึกษา 2544

1.2 วางแผนและดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นและจัดทำแผนการสอนที่ปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง การทบทวนการใช้และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ในระหว่างวันที่ 28-30 มีนาคม 2545 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (แบบพักค้าง) โดยให้คณะครูช่วยกันวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ส่วนผู้บริหารร่วมกันระดมสมองเพื่อค้นหาทิศทางและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนรวมชั้น ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานผู้เรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา

ครั้งที่ 2 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรที่จัดทำขึ้นและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (เขียนแผนการสอน) ในระหว่างวันที่ 8-11 เมษายน 2545 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (แบบพักค้าง)

ครั้งที่ 3 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน ในระหว่างวันที่ 8-9 พฤษภาคม 2545 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (แบบพักค้าง)

ครั้งที่ 4 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำแผนการสอนรายปีและการวิจัยในชั้นเรียน ในระหว่างวันที่ 19-21 มิถุนายน 2545 ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (แบบพักค้าง)

ครั้งที่ 5 การประชุมปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง และการสรุปประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น ในระหว่างวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2545

ขั้นที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้

เป็นขั้นตอนที่คณะครูและผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้น ทั้ง 11 แห่ง ดำเนินการนำหลักสูตรของโรงเรียนรวมชั้นและแผนการสอนที่ได้จัดทำขึ้น ไปทดลองใช้ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน จนถึง กลางเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยประสานความร่วมมือกับฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการดังนี้

- ติดตามผลการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอนที่ผู้บริหารและครูแต่ละโรงเรียนรับผิดชอบ
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู เพื่อสอบถามถึงผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ที่ได้จัดทำขึ้น โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์ และการปรึกษาหารือหรือการระดมสมองร่วมกันของคณะครูและผู้บริหาร
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากครู เพื่อสอบถามความรู้เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถาม และสัมภาษณ์เป็นกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการเพื่อดูความสอดคล้องของข้อมูล
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรวมชั้น โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และใช้แบบทดสอบความสามารถทางภาษาไทยที่มุ่งวัดความสามารถในการเขียนเรื่องจากภาพที่กำหนด และแบบทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 20 ข้อ ที่วัดความเข้าใจในเรื่องระบบจำนวน ทักษะการคิดคำนวณ และทักษะการแก้โจทย์ปัญหา (ภาคผนวก จ) ไปทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร เพื่อสอบถามถึงผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา และขอหลักฐานเช่นภาพถ่ายกิจกรรมต่างๆของครูและนักเรียน

นอกจากนี้ในวันที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนด้านภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยยังได้พบปะพูดคุยและสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น ได้สนทนาพร้อมกับสัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้นที่ได้จัดทำขึ้น อีกทั้งยังได้ขอให้ทางโรงเรียนส่งผลของการทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอนที่คณะครูและผู้บริหารตัดสินใจเลือกใช้ มาให้กับกองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

- การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุดต่ำสุด
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ และการบรรยายสรุปผลที่ได้จากการการสังเกต สัมภาษณ์ และจากเอกสารและหลักฐานต่างๆที่โรงเรียนส่งมา ประกอบรายงานการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดทำเอกสารหลักสูตรและแผนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น
3. พัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู และความสามารถทางคณิตศาสตร์และภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
4. ความคิดเห็นของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

1. การจัดทำเอกสารหลักสูตรและแผนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 5 ครั้ง ที่จัดทำในระหว่างเดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2545
ปรากฏผลดังนี้

1.1 คณะผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและแผนการสอน
สำหรับโรงเรียนรวมชั้น โดยมีคณะวิทยากรภายใต้การนำของ รศ. ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ (รายนามปรากฏ
ในภาคผนวก ก) ได้ผลงานดังนี้

1.1.1 เอกสารหลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนรวมชั้น
2. หลักการของโรงเรียนรวมชั้น
3. จุดหมายโรงเรียนรวมชั้น
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
5. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย
 - สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น
 - กิจกรรมพัฒนานักเรียน
 - โครงสร้างของสาระการเรียนรู้และสัดส่วนเวลา
 - สื่อการเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.1.2 เอกสารแนวทาง/ คู่มือการจัดการเรียนการสอน / แผนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ (ตัวอย่างในภาคผนวก ค)

ประกอบด้วย

1. คำอธิบายรายวิชา

2. โครงสร้างของสาระการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวนเวลา และความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านผู้เรียน ของสมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้น

3. หน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย.

- ชื่อหน่วยการเรียนรู้ และจำนวนเวลา
- ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)
- ความคิดรวบยอด (Main Concept)
- หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept และ Topic)
- การออกแบบกิจกรรม (เน้นเทคนิค)
- สื่อการเรียนรู้ (ระบุสื่อที่กระตุ้นการเรียนรู้ การค้นคว้า)
- ชื่อและจำนวนแผนการสอน และจำนวนเวลา
- การวัดและประเมินผล (เน้นการประเมินตามสภาพจริง)
- การออกแบบประเมินผล (ตัวชี้วัด วิธีการ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล และ เกณฑ์)
- สรุปผลการใช้หน่วยการเรียนรู้

4. แผนการสอน ประกอบด้วย

- จุดประสงค์การเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผล
- บันทึกหลังสอน

- 1.1.3 เอกสารหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง (ภาคผนวก ง) ซึ่งคณะครูและผู้บริหารของ โรงเรียนรวมชั้นแต่ละแห่งจัดทำขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทาง สังคมโดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นของนักเรียน ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างองค์รวม และสามารถบูรณาการความรู้มา ประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายหรือหาคำตอบในประเด็นที่สนใจ

2. ผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

2.1 ผลของการใช้หลักสูตรของโรงเรียนรวมชั้น

ในทัศนะของกลุ่มผู้บริหารและครู เกี่ยวกับผลของการใช้หลักสูตรของรวมชั้นปรากฏผลดังตาราง 4.1- 4.2

ตาราง 4.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. เอกสารหลักสูตรและแผนการสอน	11	100.00
1.1 หลักสูตรมีความยืดหยุ่น หลากหลายสามารถนำไปปรับใช้ได้	8	72.73
1.2 แผนการสอนสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	5	45.45
1.3 หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องหรือหน่วยแบบบูรณาการใช้ได้ดี	4	36.36
2. คุณภาพการสอน	11	100.00
2.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู	11	100.00
2.2 ครูมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการนำความรู้และเทคนิควิธีสมัยใหม่มาใช้ในการสอน	6	54.54
3. นักเรียน	7	63.64
3.1 นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการปฏิบัติและทักษะทางสังคม	6	85.72
3.2 นักเรียนสามารถบรรลุการเรียนรู้และมีคุณธรรม	3	42.86

ตาราง 4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง (N = 11)

ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1. เอกสารหลักสูตรและแผนการสอน	4	36.36
1.1 แผนการสอนบางชุดยังขาดความสมบูรณ์และความถูกต้องเนื่องจากสมาชิกบางคนขาดประสบการณ์ ควรได้รับการปรับปรุง	3	42.86
1.2 ยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร	1	9.09
2. ครู	9	81.82
2.1 มีภาระงานมาก จนอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอน เช่น ตรวจงานไม่ทัน	4	36.36
2.2 คิดราชการคือ เข้าฝึกอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยเหนือ	4	36.36
2.3 ครูใหม่ยังขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น	3	42.86
3. นักเรียน	4	36.36
3.1 ขาดวินัยและความรับผิดชอบ	4	36.36

ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรดังนี้
(ตาราง 4.1)

1. เอกสารหลักสูตรและแผนการสอน

ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ รองลงไปเห็นว่าแผนการสอนที่จัดทำมีความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังเห็นว่าหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประโยชน์ใช้ได้ผลดี

2. คุณภาพการสอน

ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรและแผนการสอนมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือคุณภาพการสอนของครู เพราะครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องของโครงการโรงเรียนรวมชั้นทำให้ครูได้นำความรู้และเทคนิควิธีใหม่ๆ ไปประยุกต์ใช้อย่างกระตือรือร้น

นอกจากนี้ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 7 แห่ง เห็นว่าการใช้หลักสูตรส่งผลต่อนักเรียนในด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติและทักษะทางสังคม อีกทั้งยังสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณธรรม

อย่างไรก็ตามผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้นดังนี้ (ตาราง 4.2)

1. ด้านเอกสารและแผนการสอน: แผนการสอนบางแผนยังขาดความถูกต้องและความสมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแก้ไข กระบวนการพัฒนาหลักสูตรยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. ด้านครู: ครูมีภาระงานมากและยังติดยึดการภายนอกโรงเรียนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการสอนและคุณภาพนักเรียน นอกจากนี้ครูใหม่ยังขาดความเข้าใจระบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น
3. นักเรียน: นักเรียนยังขาดความรับผิดชอบ

2.2 ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

ในทัศนะของกลุ่มผู้บริหารและครู เกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นปรากฏผลดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น
(N=11)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบ	11	100.00
1.1 รูปแบบหลากหลาย สามารถปรับเลือกใช้ได้ดี	7	9.09
1.2 รูปแบบรวมชั้นใช้ได้ดีในวิชาปฏิบัติจริง เช่น พลศึกษา ดนตรี ศิลปะ แต่ไม่ควรรวมในวิชาสามัญเช่น ภาษา คณิตศาสตร์ เป็นต้น	5	83.33
1.3 รูปแบบรวม 3 ชั้นใช้ได้ดีในระดับชั้นประถมศึกษา(ป.4-6) แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ในระดับประถมต้น(ป.1-3)	2	18.18
2. ผลของการรวมชั้น		
2.1 ผลต่อนักเรียน	11	100
2.1.1 มีความสุขและสนุกกับการเรียน	9	81.82
2.1.2 ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม และกล้าแสดงออก เกิดความมั่นใจ	9	81.82
2.1.3 เกิดความรักและความสามัคคี	5	83.33
2.1.4 กระตือรือร้นในการเรียน	3	42.86
2.1.5 นักเรียนชั้นสูงกว่าได้ทบทวนบทเรียนและฝึกฝนมากขึ้น และรุ่นน้องได้เรียนรู้มากขึ้น	2	18.18
2.2 ผลต่อครู	6	54.55
2.2.1 ครูต้องเตรียมการสอนมาก เพราะการสอนรวมชั้นต้องออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3	42.86
2.2.2 ครูมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการนำความรู้และเทคนิควิธีสมัยใหม่มาใช้ในการสอน	5	83.33
2.3 ผลต่อโรงเรียน	6	54.55
2.3.1 โรงเรียนพัฒนาขึ้น บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมากขึ้น	3	42.86
2.3.2 อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ เช่น เครื่องดนตรี กีฬา อุปกรณ์วิทยาศาสตร์	4	36.36
3. เงื่อนไขหรือข้อจำกัด	9	81.82
3.1 นักเรียนมากขึ้นทำให้จัดรวมชั้นยาก ดูแลไม่ทั่วถึง เมื่อรวมชั้นแล้วจำนวนนักเรียนไม่ควรเกิน 30 คน	3	42.86
3.2 ครูไม่เชี่ยวชาญทุกวิชา เช่น ภาษาอังกฤษ ดนตรี	2	18.18
3.3 สอนตามแนวหลักสูตรใหม่แต่ต้องประเมินแบบเก่า สร้างความยุ่งยาก	3	42.86
3.4 ต้องรับนักเรียนที่โอนย้ายมา ซึ่งส่วนใหญ่มีพัฒนาการหรือความสามารถต่ำกว่าระดับชั้นที่ตนอยู่	2	18.18

ผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น ดังนี้ (ตาราง 4.3)

1. ด้านรูปแบบ: มีรูปแบบหลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนใช้ได้ดี รูปแบบรวมชั้นใช้ได้ดีในวิชาปฏิบัติจริง และรูปแบบรวม 3 ชั้นใช้ได้ดีในระดับชั้นประถมปลาย(ป.4-6) แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ในระดับประถมต้น(ป.1-3)
2. ผลของการรวมชั้น ส่งผลต่อนักเรียน คือ นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมและกล้าแสดงออก เกิดความรักและความสามัคคี กระตือรือร้นในการเรียน ได้ทบทวนบทเรียน ผีกล่น และเรียนรู้มากขึ้น ยังส่งผลต่อครู คือ ครูต้องเตรียมการสอนมาก มีความกระตือรือร้นในการนำความรู้และเทคนิควิธีสมัยใหม่มาใช้ในการสอน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อโรงเรียน คือ โรงเรียนพัฒนาขึ้น บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมากขึ้นเพราะผู้ปกครองเริ่มเชื่อถือ ขณะเดียวกันโรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ
3. เงื่อนไขและข้อจำกัด ประการหนึ่งคือ นักเรียนมากขึ้นทำให้จัดรวมชั้นยาก ดูแลไม่ทั่วถึง ควรมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 30 คน ประการที่สอง ครูไม่เชี่ยวชาญทุกวิชา ประการที่สาม สอนตามแนวหลักสูตรใหม่แต่ต้องประเมินแบบเก่า สร้างความยุ่งยาก ประการที่สี่ การที่ต้องรับนักเรียนที่โอนย้ายมาที่ส่วนใหญ่มีพัฒนาการหรือความสามารถต่ำกว่าระดับชั้นที่ตนอยู่ ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวม ซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่แล้ว

3. พัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู และความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3.1 พัฒนาการของนักเรียนในด้านต่างๆ ตามทักษะของครู ปรากฏดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ความคิดเห็นของครูโรงเรียนรวมชั้นต่อการพัฒนาการของนักเรียน (N = 61)

พัฒนาการของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านวิชาการ: พัฒนาขึ้นเช่น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การอ่านและเขียนพัฒนาขึ้น ดนตรี กีฬา คอมพิวเตอร์	52	85.25
2. ด้านทักษะการคิด: กล้าแสดงความคิด ตั้งคำถามแปลกๆ ใช้ความคิดเชิงเหตุผลมากขึ้น มีการบูรณาการทางความคิดมากขึ้น	50	81.97
3. ด้านทักษะการสื่อสาร: กล้าพูด กล้าแสดงออก ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย	45	73.77
4. ด้านทักษะทางสังคม: ร่าเริง มีทักษะการทำงานกลุ่ม ปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และไม่ขาดเรียน	58	95.08
5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม: มีวินัย รับผิดชอบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อ เมตตา กรุณา สามัคคี ซื่อสัตย์ และซื่อ	57	93.44
6. ด้านการควบคุมตัวเอง: เป็นตัวของตัวเอง มั่นใจในตนเองให้เหตุผลมากขึ้น และมีความ เกรงใจ	46	75.40

จากตาราง 4.4 ครูโรงเรียนรวมชั้น ร้อยละ 95.08 เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการในด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ ร่าเริง มีทักษะการทำงานกลุ่ม ปรับตัวได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และไม่คอยขาดเรียน รองลงไป ร้อยละ 93.44 เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านคุณธรรมและจริยธรรม อันได้แก่ มีวินัย รับผิดชอบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อ เมตตา กรุณา สามัคคี ซื่อสัตย์ และซื่อ ร้อยละ 85.25 เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถทางวิชาการ ซึ่งคือ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การอ่านและเขียนพัฒนาขึ้น ดนตรี กีฬา คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 81.97 เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการคิด คือ นักเรียนกล้าแสดงความคิด กล้าตั้งคำถามแปลกๆ ใช้ความคิดเชิงเหตุผลมากขึ้น และมีการบูรณาการทางความคิดมากขึ้น และร้อยละ 75.40 เห็นว่านักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้ดีขึ้น สุดท้ายร้อยละ 73.77 เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสาร ได้แก่ กล้าพูด กล้าแสดงออก และใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านเกณฑ์ (60%) ในวิชาภาษาไทย

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด (เต็ม = 20)	คะแนน สูงสุด (เต็ม = 20)
1. อุตะเกา	11	5	45.45	0	15
2. ลำผักชี	5	4	80.00	7	14
3. ลำภูหรีพวง	9	3	33.33	0	15
4. สุเหราคลองสิบ	13	4	30.77	3	14
5. สุเหราสนามกลางลำ	21	16	76.19	4	17
6. เพชรทองคำ	13	5	38.46	0	14
7. ประชาอุทิศ	7	3	42.85	0	14
8. แก้วขำทับ	12	7	58.33	2	15
9. คลองรางจาก	16	8	50.00	0	17
10. วัดพระยาทำ	6	2	33.33	8	14
11. วัดกระโจมทอง	10	2	20.00	7	16
ภาพรวม	123	59	47.96	0	17

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านเกณฑ์ (60%) ในวิชาภาษาไทย

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด
1. อุตะเกา	5	2	40.00	0	13
2. ลำผักชี	7	3	42.85	0	13
3. ลำภูหรีพวง	14	8	57.14	4	14
4. สุเหราคลองสิบ	12	5	41.67	0	16
5. สุเหราสนามกลางลำ	15	14	93.33	8	16
6. เพชรทองคำ	5	4	80.00	9	16
7. ประชาอุทิศ	4	2	50.00	9	14
8. แก้วขำทับ	10	5	50.00	0	17
9. คลองรางจาก	14	9	64.28	0	14
10. วัดพระยาทำ	9	3	33.33	0	16
11. วัดกระโจมทอง	8	6	75.00	7	16
ภาพรวม	103	61	59.22	0	17

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านเกณฑ์ (60%) ในวิชาภาษาไทย

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด
1. อุตะเกา	9	5	55.56	9	16
2. ลำผักชี	6	1	16.67	0	14
3. ลำภูหรีพวง	17	16	94.12	11	14
4. สุเหร์คลองสิบ	9	5	55.56	3	15
5. สุเหร์สนามกลางลำ	19	18	94.74	8	17
6. เพชรทองคำ	19	16	84.21	7	14
7. ประชาอุทิศ	6	4	66.67	6	15
8. แก้วขำทับ	8	7	87.50	7	17
9. คลองรางจาก	6	4	66.67	10	16
10. วัดพระยาทำ	3	3	100.00	14	16
11. วัดกระโจมทอง	6	5	83.33	10	14
ภาพรวม	108	84	77.78	0	17

ตาราง 4.8 ระดับชั้นและโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ในวิชาภาษาไทย

โรงเรียน	ระดับชั้น ป.4	ระดับชั้น ป.5	ระดับชั้น ป.6
1. อุตะเกา	-	-	*
2. ลำผักชี	*	-	-
3. ลำภูหรีพวง	-	*	*
4. สุเหร์คลองสิบ	-	-	*
5. สุเหร์สนามกลางลำ	*	*	*
6. เพชรทองคำ	-	*	*
7. ประชาอุทิศ	-	*	*
8. แก้วขำทับ	*	*	*
9. คลองรางจาก	*	*	*
10. วัดพระยาทำ	-	-	*
11. วัดกระโจมทอง	-	*	*
ภาพรวม	4 แห่ง	7 แห่ง	10 แห่ง

หมายเหตุ เครื่องหมาย * หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (60%)

จากตาราง 4.5-4.7 พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละตั้งแต่ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (60%) ในวิชาภาษาไทย คือนักเรียนจาก 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนลำผักชี โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนแก้วชำทับ และโรงเรียนคลองรางจาก
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนร้อยละตั้งแต่ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (60%) ในวิชาภาษาไทย คือนักเรียนจาก 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนลำนุหรือพวง โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนเพชรทองคำ โรงเรียนประชาอุทิศ โรงเรียนแก้วชำทับ โรงเรียนคลองรางจาก และโรงเรียนวัดกระโจมทอง
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนร้อยละตั้งแต่ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (60%) ในวิชาภาษาไทย คือนักเรียนจาก 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอู่ตะเภา โรงเรียนลำนุหรือพวง โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนเพชรทองคำ โรงเรียนประชาอุทิศ โรงเรียนแก้วชำทับ โรงเรียนคลองรางจาก โรงเรียนวัดพระยาทำ และโรงเรียนวัดกระโจมทอง

และจากตาราง 4.8 ซึ่งเป็นตารางที่นำตาราง 4.5-4.7 มาสัมพันธ์กันเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นและโรงเรียนกับการสอบผ่านเกณฑ์ ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับ คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)ในวิชาภาษาไทย มีอยู่ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนแก้วชำทับ และโรงเรียนคลองรางจาก
2. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 2 ระดับ คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)ในวิชาภาษาไทย มีอยู่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำนุหรือพวง โรงเรียนเพชรทองคำ โรงเรียนประชาอุทิศ และโรงเรียนวัดกระโจมทอง
3. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 ระดับ คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)ในวิชาภาษาไทย มีอยู่ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอู่ตะเภา โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ และโรงเรียนวัดพระยาทำ และมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีอยู่ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำผักชี

ตาราง 4.9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านเกณฑ์ (60%) ในวิชาคณิตศาสตร์

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด (เต็ม = 20)	คะแนน สูงสุด
1. อุตะภา	11	4	36.36	0	16
2. ลำผักชี	5	0	0.00	6	10
3. ลำภูหรือพวง	9	8	88.89	10	18
4. สุเหราคลองสิบ	13	11	84.62	9	19
5. สุเหราสนามกลางลำ	21	7	33.33	3	16
6. เพชรทองคำ	13	4	30.77	2	19
7. ประชาอุทิศ	7	2	28.57	5	19
8. แก้วขำหับ	12	7	58.33	8	19
9. คลองรางจาก	16	7	43.75	6	17
10. วัดพระยาทำ	6	3	50.00	7	16
11. วัดกระโจมทอง	10	4	40.00	0	16
ภาพรวม	123	57	46.34	0	19

ตาราง 4.10 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านเกณฑ์ (60%) ในวิชาคณิตศาสตร์

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด (เต็ม = 20)	คะแนน สูงสุด
1. อุตะภา	5	5	100.00	12	19
2. ลำผักชี	7	4	57.14	5	16
3. ลำภูหรือพวง	14	10	71.43	8	19
4. สุเหราคลองสิบ	12	7	58.33	6	16
5. สุเหราสนามกลางลำ	15	9	60.00	7	18
6. เพชรทองคำ	5	4	80.00	8	19
7. ประชาอุทิศ	4	3	75.00	9	17
8. แก้วขำหับ	10	8	80.00	7	18
9. คลองรางจาก	14	9	64.29	5	18
10. วัดพระยาทำ	9	5	55.56	7	17
11. วัดกระโจมทอง	8	7	87.50	9	18
ภาพรวม	103	71	68.93	5	19

ตาราง 4.11 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านเกณฑ์(60%)ในวิชาคณิตศาสตร์

โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ที่สอบ	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	คะแนน ต่ำสุด (เต็ม = 20)	คะแนน สูงสุด
1. อุตะเกา	9	9	100.00	13	18
2. ลำผักชี	6	4	66.67	7	17
3. ลำภูหรือพวง	17	15	88.24	9	20
4. สุเหราคลองสิบ	9	7	77.78	9	19
5. สุเหราสนามกลางลำ	19	14	73.68	6	19
6. เพชรทองคำ	19	19	100.00	15	20
7. ประชาอุทิศ	6	4	66.67	8	19
8. แก้วขำทับ	8	7	87.50	10	20
9. คลองรางจาก	6	6	100.00	16	19
10. วัดพระยาทำ	3	3	100.00	14	18
11. วัดกระโจมทอง	6	5	83.33	11	18
ภาพรวม	108	96	88.89	6	20

ตาราง 4.12 ระดับชั้นและโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ในวิชาคณิตศาสตร์

โรงเรียน	ระดับชั้น ป.4	ระดับชั้น ป.5	ระดับชั้น ป.6
1. อุตะเกา	-	*	*
2. ลำผักชี	-	*	*
3. ลำภูหรือพวง	*	*	*
4. สุเหราคลองสิบ	*	*	*
5. สุเหราสนามกลางลำ	-	*	*
6. เพชรทองคำ	-	*	*
7. ประชาอุทิศ	-	*	*
8. แก้วขำทับ	*	*	*
9. คลองรางจาก	-	*	*
10. วัดพระยาทำ	*	*	*
11. วัดกระโจมทอง	-	*	*
ภาพรวม	4 แห่ง	11 แห่ง	11 แห่ง

หมายเหตุ เครื่องหมาย * หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)

จากตาราง 4.9 – 4.11 พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)ใน วิชาคณิตศาสตร์คือนักเรียนจาก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำนุหรืพวง และโรงเรียนสุหรืคลองสิบ
2. จำนวนร้อยละ 50 ขึ้นไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 5-6 ของทั้ง 11 โรงเรียน สอบผ่าน เกณฑ์ที่กำหนด(60%)ในวิชาคณิตศาสตร์

และจากตารางที่ 4.12 ซึ่งเป็นตารางที่นำตาราง 4.9 – 4.11 มาสัมพันธ์กันเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นและโรงเรียนกับการสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดในวิชาคณิตศาสตร์ ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับ คือชั้นประถมศึกษาที่ 4-6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%)ในวิชาคณิตศาสตร์มีอยู่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำนุหรืพวง โรงเรียนสุหรืคลองสิบ โรงเรียนแก้วจำทับ และโรงเรียนวัดพระยาทำ
2. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้ง 2 ระดับคือชั้นประถมศึกษาที่ 5-6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(60%) ในวิชาคณิตศาสตร์มีอยู่ 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอุตะเถา โรงเรียนลำฝักชี โรงเรียนสุหรืสำนากลางลำ โรงเรียนเพชรทองคำ โรงเรียนประชาอุทิศ โรงเรียนคลองรางจาก และโรงเรียนวัดกระโจมทอง

4. ความคิดเห็นของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

4.1 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

ในทัศนะของกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการรวมชั้น ปรากฏดังตาราง 4.13-4.14

ตาราง 4.13 ความคิดเห็นเชิงบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ต่อการเรียนรวมชั้น (N = 334)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ได้ความรู้ใหม่ และได้ทบทวนความรู้	91	27.24
2. ได้เพื่อนมากขึ้น	59	17.66
3. ได้รับความสุขและสนุกสนานกับการเรียน	226	67.66
4. ได้รับความอบอุ่นแบบพี่น้อง	43	12.87
5. มีความสามัคคี	23	6.89
6. ได้ปรึกษาหารือช่วยเหลือกัน	34	10.18
7. ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	84	25.15
8. รู้จักปรับตัว	19	5.68
9. กล้าแสดงออก	19	5.68

ตาราง 4.14 ความคิดเห็นเชิงลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ต่อการเรียนรวมชั้น (N = 30)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ได้ความรู้ไม่เต็มที่	2	6.67
2. โดนแกล้ง	25	83.33
3. วุ่นวาย เอาแต่เล่นกัน ทำให้ขาดสมาธิในการเรียน	18	60.00
4. นักเรียนมากเกินไปอึดอัด	5	16.67

จากตาราง 4.13 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 334 คน มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนรวมชั้น โดยเห็นว่าเกิดความสุขและสนุกสนานกับการเรียนสูงถึงร้อยละ 67.66 รองลงไป ร้อยละ 27.24 เห็นว่า ได้ความรู้ใหม่ และได้ทบทวนความรู้ ร้อยละ 25.15 เห็นว่า ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร้อยละ 17.66 เห็นว่า ได้เพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 10.18 เห็นว่า ได้ปรึกษาหารือช่วยเหลือกัน

และจากตาราง 4.14 พบว่า มีนักเรียนที่ความคิดเห็นต่อการเรียนรวมชั้น เป็นจำนวนเพียง 30 คน โดยร้อยละ 83.33 ให้เหตุผลว่าเพราะโดนแกล้ง และร้อยละ 60.00 เห็นว่าวุ่นวาย เอาแต่เล่นกัน ทำให้ขาดสมาธิในการเรียน

4.2 ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น (ปรากฏดังตาราง 4.15-4.16)

ตาราง 4.15 ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นที่พัฒนาขึ้น
(N = 61)

สิ่งที่พัฒนาขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน	61	100.00
• มีความสุข สนุกกับการเรียน และกล้าแสดงออก	52	85.25
• ทักษะทางสังคม การพึ่งพาช่วยเหลือกัน	48	78.69
• การอ่านออกเขียนได้ ทักษะกระบวนการ การคิด ศิลปะ ดนตรี กีฬา	14	22.95
• มีความรับผิดชอบ และมีวินัยขึ้น	14	22.95
2. ครู	61	100.00
• สอนดีขึ้น ใช้วิธีการที่หลากหลาย	36	59.00
• ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	34	55.74
• มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการทำงาน	26	42.62
3. สภาพห้องเรียน	51	83.60
• สะอาดและเป็นระเบียบ	42	68.85
• เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีอุปกรณ์เพียงพอ	27	44.26
4. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	58	95.08
• ร่มรื่น สวยงาม	32	52.46
• เป็นแหล่งการเรียนรู้	30	49.18
• สะอาด เป็นระเบียบ	28	45.90
5. การบริหารจัดการ	52	85.25
• เป็นระบบมากขึ้น	48	78.69
• กระจายอำนาจและเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร	5	8.19
• อำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้บังคับบัญชา	3	4.92
6. งบประมาณ	22	36.07
• เหมาะสมและเพียงพอ		
7. นโยบายของต้นสังกัด	45	73.77
• ชัดเจนเน้นการพัฒนาครูและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง		
8. ความสัมพันธ์กับชุมชน	55	81.97
• ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	52	85.24
• ชุมชนเริ่มเกิดความเข้าใจและสนใจกับการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น	6	9.84
• ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้	3	4.92

ตาราง 4.16 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสิ่งควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข (N = 30)

สิ่งที่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน	25	83.33
• บางคนขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัย และไม่ประหยัด	18	72.00
• บางคนมีความบกพร่องทางสติปัญญา บางคนมีความไม่พร้อมทางวิชาการ (มักจะย้ายมาจากโรงเรียนอื่น) ควรจัดการสอนซ่อมเสริม	12	48.00
2. ครู	15	50.00
• ต้องเข้ารับการฝึกอบรมจากหลายหน่วยงานและติดงานราชการนอกโรงเรียน ทำให้สอนไม่ได้เต็มที่ ควรจัดฝึกอบรมช่วงปิดเทอม	10	66.67
• ภาระการสอนมากขึ้น จำนวนเด็กมากขึ้น เหนื่อย ท้อแท้ ควรเพิ่มครู	8	53.33
3. สภาพห้องเรียน	8	26.67
• คับแคบไม่เหมาะกับการรวมชั้น	7	87.50
• สกปรก ขาดระเบียบ	2	25.00
• โต๊ะเก้าอี้อยู่ในสภาพชำรุดไม่เพียงพอต่อการรวมชั้น	1	12.50
• ขาดมุมส่งเสริมการเรียนรู้	1	12.50
4. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	6	20.00
• ควรปรับปรุงสนามกีฬา	3	50.00
• คับแคบ พื้นที่น้อย	2	33.33
• ไม่สะอาด มีกลิ่นขยะ และสุขา	1	16.67
5. การบริหารจัดการ	5	8.19
• บางโรงเรียนการบริหารจัดการยังไม่เป็นระบบ และขาดการกำกับติดตาม	3	60.00
• การจัดบุคลากรไม่คำนึงถึงความสามารถและความถนัด	2	40.00
• นโยบายมากเกินไป	1	20.00
6. งบประมาณ	11	18.03
• ขาดเงินหมุนเวียนไม่เพียงพอ	9	81.82
• ควรให้โรงเรียนจัดซื้อจัดจ้างเอง	2	18.18
7. นโยบายของต้นสังกัด	8	13.11
• มากเกินไป สับสน มีหลายหน่วยงานที่ต้องประสาน	7	87.50
• ให้ครูไปอบรมมากเกินไป ทำให้การเรียนการสอนต้องหยุดชะงัก อยากให้เล็กลงกับหน่วยอื่นที่ชอบจัดตอนเปิดเทอม	5	62.50
8. ความสัมพันธ์กับชุมชน	6	9.84
• ผู้ปกครองและชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ	5	83.33
• ครูยังเขียนเขียนผู้ปกครองไม่ทั่วถึง	1	16.67

จากตาราง 4.15 ครูจำนวน 61 คน ต่างมีทัศนคติต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นที่พัฒนาขึ้น โดยร้อยละ 100 ต่างเห็นว่านักเรียนและครูพัฒนาขึ้น รองลงไปเห็นว่า โรงเรียนได้พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน (ร้อยละ 95.08) การบริหารจัดการ (ร้อยละ 85.25) สภาพห้องเรียน (ร้อยละ 83.60) ความสัมพันธ์กับชุมชน (ร้อยละ 81.97) นโยบายของต้นสังกัด (ร้อยละ 73.77) มีครูเพียงร้อยละ 36.07 เห็นว่างบประมาณที่โรงเรียนได้รับมีความเหมาะสม

เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านนักเรียนพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นทำให้นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนและกล้าแสดงออก (ร้อยละ 85.25) เกิดทักษะทางสังคม พึ่งพาช่วยเหลือกัน (ร้อยละ 78.69)

ครูรวมชั้นร้อยละ 59.00 เห็นว่า ปัจจุบันครูสอนดีขึ้น มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ร้อยละ 55.74 เห็นว่าครูรวมชั้นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และร้อยละ 42.62 เห็นว่าครูมีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น

ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ครูร้อยละ 52.46, 49.18 และ 45.90 เห็นว่าโรงเรียนของตนมีความร่มรื่นและสวยงาม มีแหล่งเรียนรู้ และสะอาดเป็นระเบียบดีขึ้น ตามลำดับ

ด้านบริหารจัดการ ครูร้อยละ 78.69 พึงพอใจในการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

ด้านสภาพห้องเรียนนั้น ครูร้อยละ 68.85 และ 44.26 เห็นว่าห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ และเอื้อต่อการเรียนรู้และมีอุปกรณ์เพียงพอ

ส่วนความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ครูร้อยละ 85.24 เห็นว่าชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีเพียงร้อยละ 9.84 และ 4.92 ที่เห็นว่าชุมชนเริ่มมีความเข้าใจและสนใจการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น และโรงเรียนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

จากตาราง 4.16 พบว่ามีครูเพียง 30 คน ที่เห็นว่าโรงเรียนรวมชั้นควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องนักเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมความรับผิดชอบ วินัย และความประหยัด (ร้อยละ 72.00) ควรจัดซ่อมเสริม (ร้อยละ 48) อันดับ 2 ที่ควรปรับปรุงได้แก่ ด้านครู ซึ่งร้อยละ 66.67 เห็นว่า การต้องเข้ารับการฝึกอบรมและการติดตามของครู ทำให้สอนไม่เต็มที่ และร้อยละ 53.33 เห็นว่ามีภาระการสอนมาก ควรเพิ่มครู อันดับ 3 คือ สภาพห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะแก่การรวมชั้น อันดับ 4 สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนบางแห่งขาดสนามกีฬา คับแคบ และไม่สะอาด อันดับ 5 งบประมาณขาดเงินหมุนเวียน อันดับ 6 นโยบายของต้นสังกัดมากเกินไป และครูต้องไปราชการจึงขาดสอน อันดับ 7 โรงเรียนบางแห่งยังไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนกล่าวคือชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ อันดับสุดท้าย คือ บางโรงเรียนบริหารจัดการไม่เป็นระบบและขาดการกำกับติดตาม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย

และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ศึกษาผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สำนวณความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น ศึกษาพัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู และความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนรวมชั้น ใช้ระเบียบวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participation research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปและอภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

สรุปผล :

คณะผู้วิจัย และกองวิชาการ สำนักการศึกษาได้ร่วมกันจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

2 ครั้ง ในระหว่างภาคฤดูร้อน ปี พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับร่าง) และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับโรงเรียนรวมชั้น โดยให้บุคลากรของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ได้ร่วมกันวิเคราะห์และทดลองจัดทำหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานและจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และในปีถัดมาได้ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการอีก 5 ครั้ง ในระหว่างเดือน มีนาคม – กรกฎาคม 2545 ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่งของกรุงเทพมหานคร โดยนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ฉบับจริงที่ได้ประกาศใช้มาเป็นแนวทางในการพัฒนา

ผลของการดำเนิน ปรากฏว่าได้ผลงานดังนี้

1.1 เอกสารหลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 เอกสารแนวทาง/คู่มือการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างของสาระการเรียนรู้ ที่จัดทำในรูปของหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแผนการสอน

1.3 เอกสารหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ที่เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม

อภิปรายผล :

จะเห็นว่าผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น ถึง 2 ปี ติดต่อกัน คือในช่วงฤดูร้อน พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2545 และได้รับการติดตามนิเทศเยี่ยมเยียน ภายใต้การดำเนินงานของกองวิชาการ สำนักงานศึกษา และคณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงทำให้ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง มีเอกสารหลักสูตร จัดทำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักเรียน และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู อีกทั้งผู้วิจัยสังเกตว่าครูรวมชั้น ให้ความสำคัญในการเข้ารับการฝึกอบรมดีมาก ตั้งใจปฏิบัติงานที่ตนได้รับมอบหมาย นำหน่วยการเรียนรู้และแผนการสอนที่ตนสร้างขึ้นไปพิมพ์และแลกเปลี่ยนแผ่นบันทึกข้อมูลกัน ส่วนผู้บริหารนั้นพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ โดยคณะผู้บริหารจะช่วยกันจัดทำแผนนโยบาย ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานด้านผู้เรียนที่สมศ. กำหนด เหล่านี้จึงส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ในลักษณะเอกสารสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งยังได้เห็นบรรยากาศของการคิดสร้างสรรค์ของครูและผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนที่ได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง ภายใต้ฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งที่เป็นการประกอบอาชีพ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพหรือประเด็นปัญหาของชุมชน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและใกล้ชีวิตจริงมากยิ่งขึ้น เหล่านี้เป็นบรรยากาศของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาอย่างสมานฉันท์ ด้วยเป้าหมายสูงสุด คือมุ่งปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้นให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และดำรงความเป็นไทย

2. ผลของการใช้หลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

2.1 การใช้เอกสารหลักสูตร

สรุปผล : ทั้งผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นส่วนใหญ่เห็นว่า เอกสารหลักสูตรและแผนการสอนที่จัดทำขึ้นมีความยืดหยุ่นและสามารถนำไปใช้ได้ และยังเห็นว่าหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่องมีประโยชน์ ซึ่งจากการติดตามนิเทศได้ผลเช่นเดียวกัน บางโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชนภูมิใจในความสามารถของนักเรียนที่จัดทำชิ้นงานทางวิชาการและวิชาชีพ เช่น ทำโครงการสำรวจ ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ทำหมวกและพวงกุญแจจากเศษลูกหนัง ทำดอกไม้จันทน์ ทำปลาเค็มเคียว เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพและพลังการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุข เห็นคุณค่าและเป้าหมายของการเรียนรู้ อันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่บ่มเพาะลักษณะมุ่งอนาคตให้กับเด็กไทย

นอกจากนี้ผู้บริหารและครูเห็นว่าการใช้หลักสูตรและแผนการสอนที่จัดทำขึ้นสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู เพราะการฝึกอบรมทำให้ครูเกิดความรู้และความเข้าใจ

ในวิทยาการสมัยใหม่ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานเพิ่มขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารและครู ต่างพบปัญหาและอุปสรรค คือ หลักสูตรขาดการเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และแผนการสอนบางแผนยังขาดความถูกต้องสมบูรณ์ อีกทั้งครุติดภาระกิจทั้งในและนอกโรงเรียนทำให้สอนได้ไม่เต็มศักยภาพ

อภิปรายผล : จะเห็นว่าทั้งครูและผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้นต่างเห็นประโยชน์ของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นรูปแบบการฝึกอบรมควรจะต้องเป็นในลักษณะที่เน้นการปฏิบัติจริงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรม

นอกจากนี้จากการติดตามนิเทศ และจากการสอบถามเป็นลายลักษณ์อักษร พบว่าเอกสารหลักสูตรและแผนการสอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ยังมีข้อบกพร่องที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อจะได้จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนซึ่งจะได้ทดลองใช้ในต่อไป เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

สรุปผล : ผู้บริหารและครูเห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนรวมชั้นมีความหลากหลายและสามารถปรับประยุกต์ใช้ได้ บางรูปแบบก็เหมาะสม บางรูปแบบก็ไม่เหมาะสม โรงเรียนยังต้องปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนและความรู้ความสามารถของครูและข้อจำกัดของทรัพยากร แต่อย่างไรก็ตามทั้งผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า การรวมชั้นมีประโยชน์ทำให้นักเรียนครู และโรงเรียนได้รับการพัฒนาขึ้นกว่าในอดีตที่ยังมิได้รวมชั้น

อภิปรายผล : บางโรงเรียนรายงานว่ สาระการเรียนรู้บางกลุ่มไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ เช่น การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่จัดรวมแบบ 3 ชั้น ไม่เหมาะสม ที่จะให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เรียนร่วมกันทุกหน่วย เพราะบางหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังขาดความพร้อมและมีพื้นความรู้หรือประสบการณ์น้อยกว่ารุ่นพี่มาก ดังนั้นเมื่อติดตามนิเทศจึงพบว่า บางโรงเรียนได้ปรับรูปแบบการรวมชั้นในแต่ละสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเช่น ในรายวิชาเดียวกัน แยกบางชั้นและรวมบางชั้น ซึ่งมีรูปแบบที่ต่างกัน โดยเป็น ประถมศึกษาปีที่ 1, ประถมศึกษาปีที่ 2-3, ประถมศึกษาปีที่ 4, ประถมศึกษาปีที่ 5-6 หรืออาจเป็น ประถมศึกษาปีที่ 1, ประถมศึกษาปีที่ 2-3, ประถมศึกษาปีที่ 4-5 และประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น

จากการได้ทำโครงการรวมชั้นร่วมกับกองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 - ปัจจุบัน คณะผู้วิจัยต่างเห็นว่า โรงเรียนรวมชั้นมีการพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในช่วงปีพ.ศ.2543-2545 มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารโดยขออาสาสมัคร มีผู้สมัครใจมาเป็นผู้บริหารของโรงเรียนรวมชั้น ซึ่งพบว่าหลายโรงเรียนพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เช่น โรงเรียนคลองรางจาก โรงเรียนลำภูหรือพวง โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนอู่ตะเภา และโรงเรียนเพชรทองคำ เป็นต้น ผู้บริหารสามารถส่งเสริมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน

3. พัฒนาการของนักเรียนในทักษะและความสามารถทางคณิตศาสตร์และภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3.1 พัฒนาการของนักเรียนในทักษะของครู

สรุปผล: ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ความสามารถด้านวิชาการ ด้านทักษะการคิด ทักษะการควบคุมตัวเอง และทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson, 1993, citing Pavan) คิม (Kim, 1996) และลอลลี (Lolli, 1994) ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น สามารถพัฒนานักเรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้มีพัฒนาการในด้านจิตพิสัย คือมีทักษะทางสังคมและการปรับตัว มีความสุขและมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านพุทธิพิสัย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดโดยใช้เหตุผลและการคิดวิจารณ์ญาณ

อภิปรายผล: ครูรวมชั้นต่างเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น สามารถพัฒนานักเรียนด้านทักษะทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรมสูงถึงร้อยละ 90 ขึ้นไป รองลงไปประมาณร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านวิชาการและทักษะการคิด และจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นกลุ่ม ได้ข้อค้นพบเช่นเดียวกันว่า ครูรวมชั้นที่สอนมามากกว่า 5 ปีขึ้นไปต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักเรียนของตนมีพัฒนาการดังกล่าวข้างต้นสูงกว่าก่อนรวมชั้น นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้นโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน โรงเรียนรวมชั้นจะอยู่ในลำดับกลางๆ ไม่สูงและต่ำ และมียกเว้นนักเรียนบางคนของโรงเรียนรวมชั้นคิด 1 ใน 10 ของการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน บางคนก็แข่งกีฬาชนะ บางคนส่งภาพประกวดชนะ และบางโรงเรียนตั้งวงดนตรีสากลแสดงตามงานต่างๆในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นสามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้

3.2 ความสามารถทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์

3.2.1 ความสามารถทางภาษาไทย

สรุปผล: จากการทดสอบด้านการเขียนเรียงความและการแต่งเรื่องในวิชาภาษาไทยพบว่า ระดับชั้นเรียนกับจำนวนโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีความสัมพันธ์เชิงบวก คือ นักเรียนในระดับชั้นที่สูงจะสอบผ่านเกณฑ์ คิดเป็นค่าร้อยละที่สูงกว่า นักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำ กล่าวคือ โดยภาพรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการเรียนสูงกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 4 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถด้านการเรียนสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้หากพิจารณาจัดกลุ่มโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ความสามารถด้านการเขียนเรื่อง จะแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มดี คือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้คะแนนด้านการเขียนเรื่องในวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
2. กลุ่มปานกลาง คือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้คะแนนด้านการเขียนเรื่องในวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
3. กลุ่มปรับปรุง คือ กลุ่มที่มีจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพียง 1 ระดับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้คะแนนด้านการเขียนเรื่องในวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล : จากผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ภาคสนามที่ผู้วิจัยและนักวิชาการจากกองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ออกนิเทศการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการพบว่า โรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ซึ่งได้จัดเป็นกลุ่มดีคือ โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ โรงเรียนแก้วขำทับ และโรงเรียนคลองรางจาก ต่างมีครูที่สอนภาษาไทยที่เอาใจใส่ หมั่นตรวจการบ้านของนักเรียน และให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน เป็นต้น

3.2.2 ความสามารถทางคณิตศาสตร์

สรุปผล : จากการทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านความเข้าใจเรื่องจำนวน ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการแก้โจทย์ปัญหา พบว่า ระดับชั้นเรียนและจำนวนนักเรียน (ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด) มีความสัมพันธ์เชิงบวก คือ นักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นจะสอบผ่านเกณฑ์คิดเป็นค่าร้อยละที่สูงกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า นั่นคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีคะแนนทางคณิตศาสตร์สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 5 และ 4 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อภิปรายผล :

โดยภาพรวมการทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตามขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยพบว่านักเรียนบางคนยังท่องสูตรคูณ ไม่ได้หรือไม่ค่อยทำให้คิดคำนวณช้า และยังพบนักเรียนบางคนเป็นเด็กพิเศษคือมีข้อบกพร่องด้านคณิตศาสตร์ เพราะเมื่อตรวจคะแนนได้ 0 คะแนน จึงทำการทดสอบอีกครั้งโดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบและยืนยันข้อค้นพบดังกล่าว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ครูรวมชั้นควรได้ทราบถึงแนวทางการค้นหาข้อบกพร่องหรือการวินิจฉัยการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อจะปรับปรุงแก้ไขได้ทัน และช่วยส่งเสริมให้นักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ

4. ความคิดเห็นของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

4.1 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

สรุปผล : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนรวมชั้น โดยเห็นว่า การเรียนรวมชั้นก่อให้เกิดความสุขและสนุกกับการเรียน อีกทั้งยังได้

ความรู้ใหม่ ได้ทบทวนความรู้ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ทำให้ได้เพื่อนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ก็มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยที่มีความคิดเห็นเชิงลบต่อการเรียนรวมชั้น โดยเห็นว่าถูกรุ่นพี่แกล้ง และบางส่วนเห็นว่า นักเรียนต่างชั้นเรียนเรียนรวมกันเกิดความวุ่นวาย ขาดสมาธิ และทำให้ได้ความรู้ไม่เต็มที่

อภิปรายผล: ความคิดเห็นของนักเรียนเชิงบวกต่อการเรียนแบบรวมชั้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุจิตรา สุขุมานันท์ (2542) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนแบบรวมชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบรวมชั้นในวิชาคณิตศาสตร์ และทิวินันท์ เฟื่องฟู (2542) ก็พบว่านักเรียนรวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เกิดความพึงพอใจในการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คือมีความสุขและสนุกกับการเรียนสูงถึงร้อยละ 90 อย่างไรก็ตามมีนักเรียนรวมชั้นบางระดับและบางโรงเรียนที่ไม่ชอบการเรียนแบบรวมชั้น

4.2 ความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

สรุปผล : ครูรวมชั้นเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น พัฒนาลึ้นในด้านนักเรียนและครูมากที่สุด รองลงไปคือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การบริหารจัดการ สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และนโยบายของต้นสังกัด ตามลำดับ ขณะเดียวกันครูก็เห็นว่า ยังต้องปรับปรุงแก้ไขนักเรียนในด้านความรับผิดชอบและวินัย ทั้งนี้แม้ว่า ครูจะแสดงทัศนะเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนว่ามีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้นก็ตาม (จากการสรุปผลเรื่องพัฒนาการของนักเรียน) แต่ครูบางโรงเรียนยังเห็นว่าการขาดความรับผิดชอบและการขาดวินัยของนักเรียน ยังเป็นปัญหาอยู่ นอกจากนี้ครูยังเห็นว่า แม้ว่าครูจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบและสอนดีขึ้นก็ตาม แต่นโยบายที่ครูต้องฝึกอบรมหรือไปราชการนอกโรงเรียนในขณะเปิดเทอมอยู่นั้น ทำให้โรงเรียนขาดครู ซึ่งมีน้อยอยู่แล้ว อันเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้น

อภิปรายผล : ท่ามกลางการพัฒนานั้น ขณะเดียวกันก็มีตัวแปรแทรกซ้อนบางอย่างที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นปัญหาเชิงระบบที่ทางสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำเป็นจะต้องมีมาตรการบางอย่างเพื่อลดภาระของครูด้านอื่นไปบ้าง เพื่อให้ครูมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

1.1 โรงเรียนรวมชั้นที่อยู่ใกล้เคียงกันหรืออยู่ในเขตเดียวกัน ควรร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งทางด้านวิชาการและทรัพยากรต่างๆ อันจะนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 โรงเรียนควรปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและบริบททางสังคม และขีดความสามารถของบุคลากรภายในโรงเรียน

1.3 การจัดครูเข้าสอนควรพิจารณาพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และความถนัดเป็นสำคัญ อีกทั้งควรใช้ระบบการสอนเป็นคณะ (Team teaching) เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน

1.4 ควรพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

1.5 ควรพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง หรือแบบบูรณาการ หรือหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นฐาน เพราะจะช่วยการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 ครูควรตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อจัดการซ่อมเสริมได้ทันทั่วถึง

1.7 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปฏิรูปการเรียนการสอน โดยพัฒนานวัตกรรม หรือทำวิจัยชั้นเรียนหรือพัฒนาหน่วยการเรียนรู้หรือทดลองใช้วิธีสอนแบบต่างๆ กับนักเรียนรวมชั้น อีกทั้งค้นคว้าทดลองถึงเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อันจะส่งผลต่อการวินิจฉัยนักเรียน เพื่อจัดการปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการศึกษา

2.1 สำนักงานศึกษาควรประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อแบ่งเบาภาระครู โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีอัตราครูจำกัด ไม่ควรให้ครูต้องใช้เวลาสอนไปดำเนินการใด ๆ ที่มีชั่วโมงสอนมากเกินไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอน

2.2 สำนักงานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนรวมชั้นหรือโรงเรียนขนาดเล็ก โดยจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยหรือทุนสนับสนุนโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นทั้งระบบ ซึ่งควรเป็นโครงการระยะยาว

2.3 สำนักงานศึกษา ควรทบทวนกฎระเบียบต่างๆ ให้มีความคล่องตัว เช่น การขอไปช่วยราชการของครูที่สอบเป็นผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาได้ ทำให้โรงเรียนรวมชั้นขาดครู ไม่สามารถบรรจุครูใหม่เข้าแทนได้ทัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

3.1 ควรติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนรวมชั้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี ทั้งนี้เพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนด้านต่าง ๆ

3.2 ควรศึกษาทดลอง หรือติดตามผลการจัดรูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อนักเรียน ครู และการบริหารจัดการ

3.3 ควรศึกษาผลของการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนรวมชั้น ทั้ง 11 แห่ง

3.4 ควรศึกษาและพัฒนานำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ICT, Information Communication Technology) มาใช้กับโรงเรียนรวมชั้น หรือโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทที่ห่างไกล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3.5 ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนรวมชั้น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการวัดและ

ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พุทธศักราช 2544.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานพื้นฐาน

อาชีพและเทคโนโลยี ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ใน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ดนตรีและนาฏศิลป์

ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษาและ

สุขศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่ง

สินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ใน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2540). **กระบวนการเรียนรู้ใหม่: การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล**. กรุงเทพฯ: SR Printing Limited Partnership.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). **พลังการเรียนรู้: ในกระบวนการเรียนรู้ใหม่**. กรุงเทพฯ: SR Printing Limited Partnership.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2544, ธันวาคม). “หลักและแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.” **สถานปฏิรูป**.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2537). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา (เอกสารประกอบการสอน)**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2541). **ผังการวิเคราะห์หัตถ์โนมติกของหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต. (เอกสารประกอบการอบรมในโครงการพัฒนาการเรียนการสอนของ โรงเรียนรวมชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร)**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2543ง, มกราคม - เมษายน). “ผังการวิเคราะห์เนื้อหา.” **วารสาร วิชาการศึกษาศาสตร์**. 1(2): 49 – 59. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2543จ). “หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง.” ใน **สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระ ชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542**. 332 – 337. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2542, กันยายน-ธันวาคม). “นวัตกรรมทางการประถมศึกษาไทย: การจัด การเรียนการสอนแบบรวมชั้น “ **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์**. 1(1): 30 – 35.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ**.

Anderson, Robert H. (1993, January). "The Return of the Nongraded Classroom."

Principal. 72 (3) : 9-12.

Beichner, Robert J. and Daniel C. Daby. (1994). **Essentials of Classroom Teaching**

Elementary Science. Boston : Allyn and Bacon.

Bentley, Di and Mike Watts. (1994). **Primary Science and Technology : Practical**

Alternatives. Buckingham : Open University Press.

Freeland, Kent and Karen Hammons. (1998). **Curriculum for Integrated Learning : A Lesson-**

Based Approach. Boston : Delmar Publishers.

Hewit, J. Scott and Kathleen S. Whittier. (1997). **Teaching Methods for Today's**

Schools : Collaboration and Inclusion. Boston : Allyn and Bacon.

Jarolimek , John and Clifford D. Foster , SR. (1997). **Teaching and Learning in**

Elementary School. 6 th. Ed. New Jersey : Merrill.

Kauchak, Donald P. and Paul D Eggen. (1998). **Learning & Teaching : Research-Based**

Methods. 3rd.ed. Boston : Allyn and Bacon.

Kellough, Richard D. and Patricia L. Roberts. (1998). **A Resource Guide for**

Elementary School Teaching : Planning for Competence. 4 th ed. New Jersey :
Merrill.

Kim, Jungae Park. (1997. January). "The Impact of the Nongraded Program on Students'

Affective Domains and Cognitive Domains (School Reform)." **Dissertation Abstract**

International-A. 57 (7) : 2770.

Langton, Gerald Kimball. (1996. September). "Nongraded Instructional Processes and Critical

Thinking Instruction: A Program Evaluation Study." **Dissertation Abstract**

International-A. 57 (3) : 1000.

Lison , Elizabeth Miller. (1997. September). "Students Helping Students: Are There Age and

Gender Differences in A Multiage Class ?" **Dissertation Abstract International-A.**

58(3) : 745.

Lolli, Elizabeth Monce. (1994. July). "An Examination of A Nongraded, Multiage School from

the Perspective of the Participants : A Case Study." **Dissertation Abstract International-**

A. 56(1) : 86.

Louisell, Robert D. and Jorge Descamps. (1992). **Developing A Teacher Style: Methods for**

Elementary School Teachers. New York : Harper Collins.

Moore, Kenneth D. (1998). **Classroom Teaching Skills**. 4 th. ed. Boston :

McGraw – Hill.

McNeil, John. (1995). **Curriculum : The Teacher' s Initiative**. New Jersey : Merrill.

Reinhartz, Judy and Don M. Beach. (1997). **Teaching and Learning in the Elementary School :**

Focus on Curriculum. Ohio : Merrill.

Wood, Karlyn E. (1997). **Interdisciplinary Instruction**. New Jersey : Merrill. .

ภาคผนวก ก

รายชื่อวิทยากร

ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหลักสูตร
และปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

โดยความร่วมมือระหว่าง

กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
กับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. รศ. ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่	อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
และที่ปรึกษาโครงการวิจัย
2. รศ. ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
หัวหน้าโครงการวิจัย
3. รศ. สุนทร จันทร์ตรี	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
ผู้วิจัย
4. ผศ. ดร. บังอร พานทอง	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
ผู้วิจัย
5. รศ. กรรณิการ์ พวงเกษม	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน *
พุทธศักราช 2544

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศจึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วง ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

* ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือ กระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจ จัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักใน การจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานความคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและ วิฤติของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมการศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้ศึกษาภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่าง ประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำ เป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้ สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติม จากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่ เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ

อย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น

2 ลักษณะ คือ

- 3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ
- 3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1-3)	ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6)	ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3)	ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)
	←———— การศึกษาภาคบังคับ ———→			
	←———— การศึกษาขั้นพื้นฐาน ———→			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	□	□	□	□
ศิลปะ	□	□	□	□
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	□	□	□	□
ภาษาต่างประเทศ	□	□	□	□
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	△	△	△	△
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 1,000-1,200 ชม.	ไม่น้อยกว่าปี ละ 1,200 ชม.

หมายเหตุ

- สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา
- สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานการคิดและการทำงาน
- △ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาคนตามศักยภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดเวลาเรียนและกลุ่มสาระต่างๆ ได้ตามสภาพกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับการศึกษานอกระบบ สามารถจัดเวลาเรียนและช่วงชั้นได้ตามระดับการศึกษา

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานสาระการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาษาไทย

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ชัดเจน และเขียนเรื่องราว

สาระที่ 3 : การฟัง การดู การพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมอาชีพและสังคม

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คณิตศาสตร์

สาระที่ 1 : จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1 : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค 1.2 : เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวน และความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.3 : ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค 1.4 : เข้าใจในระบบจำนวนและสามารถนำสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ได้

สาระที่ 2 : การวัด

มาตรฐาน ค 2.1 : เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด

มาตรฐาน ค 2.2 : วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัดได้

มาตรฐาน ค 2.3 : แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

สาระที่ 3 : เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1 : อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติได้

มาตรฐาน ค 3.2 : ใช้การนิกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหาได้

สาระที่ 4 : พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1 : อธิบายและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันต่างๆ แทนสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 4.2 : ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่นๆ แทนสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

สาระที่ 5 : การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 : เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

มาตรฐาน ค 5.2 : ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.3 : ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

สาระที่ 6 : ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 : มีความสามารถในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 6.2 : มีความสามารถในการให้เหตุผล

มาตรฐาน ค 6.3 : มีความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ

มาตรฐาน ค 6.4 : มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์อื่นๆได้

มาตรฐาน ค 6.5 : มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิทยาศาสตร์

สาระที่ 1 : สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1 : เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีระบบการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเอง และดูแลสิ่งมีชีวิต

มาตรฐาน ว 1.2 : เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 2 : ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.1 : เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 2.2 : เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สาระที่ 3 : สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว 3.1 : เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 3.2 : เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลายการเกิดปฏิกิริยาเคมี มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 4 : แรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงโน้มถ่วง และแรงนิวเคลียร์มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

มาตรฐาน ว 4.2 : เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 5 : พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนแปลงรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 6 : กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว 6.1 : เข้าใจกระบวนการต่างๆที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศและลักษณะของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 7 : ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน ว 7.1 : เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะและกาแล็กซี ปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 7.2 : เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ 8 : ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 : ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมืออยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือ

ศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดำรง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจในระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีสมดุลภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 : เข้าใจระบบ และสถาบันเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 : ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระหว่างที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศซึ่งจะนำไปสู่การใช้ และจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ ทรัพยากร และ

สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการ
ดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่น กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางร่างกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่าง
สม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการ
แข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของกีฬา

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การ
ป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้
ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ศิลปะ

สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ต่อกงาน
ศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
ทางทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ
สากล

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 : การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 : เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจเจตคติที่ดีต่ออาชีพการงาน

มาตรฐาน ง 1.2 : มีทักษะ กระบวนการทำงาน และการจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และเจตคติที่ดีต่ออาชีพการงาน

สาระที่ 2 : การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 : เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ 3 : การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 3.1 : เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของเทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบสร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการเชิงกลยุทธ์ตามกระบวนการเทคโนโลยี สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของงานและอาชีพ

สาระที่ 4 : เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐาน ง 4.1 : เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 5 : เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน ง 5.1 : ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การสร้างอาชีพสุจริตอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และมีความคิดสร้างสรรค์

ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกลและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น ความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มจะกำหนดไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาคผนวก ก

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ

ประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด

สร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้อง

เหมาะสม

3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาการ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และวิชาวินิจฉัยสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตัวเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ และเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
3. กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้ (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบให้ความร่วมมือ ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุนิสา สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. รู้จักสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ภาคผนวก ง

หลักสูตรสำหรับโรงเรียนรวมชั้น

สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนรวมชั้น

พัฒนาการเรียนรู้ ควบคู่คุณธรรม ใช้ธรรมชาติเป็นแหล่งภูมิปัญญา นำพามวลชน พัฒนาการตามศักยภาพ ประกันคุณภาพได้สำเร็จ

หลักการของโรงเรียนรวมชั้น

1. จัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
2. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. ส่งเสริมนักเรียนให้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. จัดการศึกษาให้เพื่อชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
5. จัดหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการจำเป็น ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน และความต้องการจำเป็นของชุมชน
6. จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จุดหมายของหลักสูตรโรงเรียนรวมชั้น

หลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการในการทำงาน เห็นความสำคัญของสุขภาพ มีศักยภาพในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพสุจริต และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

จากจุดหมายของหลักสูตร โรงเรียนรวมชั้นซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ จึงได้กำหนดให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ กตัญญู เมตตา กรุณา เสียสละ ขยัน และประหยัด
2. มีทักษะทางสังคม กล้าแสดงออก และมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ
3. มีทักษะกระบวนการในการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยปฏิบัติตามวิถีทางประชาธิปไตย
4. มีกิริยา มารยาท สุภาพ พุดไพเราะอ่อนหวานเหมาะสมตามกาลเทศะ
5. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่านเขียน ค้นคว้า และคิดวิเคราะห์

6. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการรักษาสุขภาพอนามัยทั้งทางกายและจิตใจ
7. รักความสะอาดและนำไปสู่การปฏิบัติจนเป็นนิสัย
8. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับโทษ และสามารถหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติด
9. รู้จักป้องกันอันตราย และรักษาความปลอดภัย
10. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และรักการทำงาน
11. ยึดมั่นในความเป็นไทย โดยปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
12. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
13. มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
14. มีความรู้ และทักษะครบตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 1 และ 2)

ตาราง 1 การจำแนกตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนอันสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรของโรงเรียนรวมชั้น

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ กตัญญูเมตตา กรุณา
เสียสละ ขยัน และประหยัด

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรม
1. เห็นค่าในตนเอง	- ชื่นชมผลงานตนเอง - มีความคิดเชิงบวก - มองตัวเองและผู้อื่นในแง่ดี - วิพากษ์วิจารณ์ในทางสร้างสรรค์
2. มีวินัย มีความรับผิดชอบ	- ตรงต่อเวลา - ปฏิบัติตามกฎหมาย, ระเบียบ - ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลา
3. มีความซื่อสัตย์	- พูดแต่ความจริง - เก็บของได้แล้วคืน - ทำงานด้วยความสามารถของตนเอง
4. กตัญญู กตเวทิต์	- เชื้อพึงเคารพและให้เกียรติผู้ใหญ่ - ตอบแทนผู้มีพระคุณ
5. เมตตา กรุณา	- ให้ความเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่น - ดูแลและรักษาสัตว์เลี้ยง
6. เสียสละ	- แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น - บำเพ็ญประโยชน์

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรม
7. ขยัน	- ตั้งใจทำงานสม่ำเสมอ - ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเต็มใจ อย่างเต็มศักยภาพและประสบผลสำเร็จ - อาสาทำงาน
8. ประหยัด	- รู้จักเก็บออม - ใช้ของให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

2. มีทักษะทางสังคม กล้าแสดงออก และมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรม
1. มีทักษะทางสังคม	- ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างหลากหลาย - อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข - เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและครู - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
2. กล้าแสดงออก	- กล้าพูดแสดงความรู้สึก นึกคิด โดยคำนึงถึงเวลา และโอกาส - กล้าคิดริเริ่ม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ทำร้ายผู้อื่น
3. มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ	- ตัดสินใจแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้เหมาะสมตามสถานการณ์

3. มีทักษะกระบวนการในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยปฏิบัติตามวิถีทางประชาธิปไตย

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ตัวชี้วัด / ดัชนี / พฤติกรรม
● มีทักษะกระบวนการในการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยปฏิบัติตามวิถีทางประชาธิปไตย	- วางแผนงานในการทำงาน - ยอมรับมติในผู้ร่วมงาน - ปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม - สามารถฝึกฝนในการปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ - ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสมัครใจ

4. มีกิริยา มารยาท สุภาพ พุดจาไพเราะอ่อนหวาน เหมาะสมตามกาลเทศะ

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
● มีกิริยา มารยาท สุภาพ พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน เหมาะสมตามกาลเทศะ	- “สวัสดิ์ค่ะ” “ขอบคุณค่ะ” จนเป็นนิสัย - รู้จักใช้คำ กริยา/ค่ะ - ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ต่างๆ - วางตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

5. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่านเขียน ค้นคว้า และคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
1. มีความคิดสร้างสรรค์	- มีความคิดยืดหยุ่น - มีความคิดรอบคอบ - มีความคิดละเอียดลออ - มีความคิดแปลกใหม่
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่านเขียน ค้นคว้า	- ตั้งใจเรียน - ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ - มีการหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
3. การคิดวิเคราะห์	- รู้จักจำแนก - รู้จักเปรียบเทียบ

6. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการรักษาสุขภาพอนามัยของกายและจิต

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
● ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการ รักษาสุขภาพอนามัยของกายและจิต	- ออกกำลังกายเป็นประจำ - รับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ - พักผ่อนเพียงพอ - มีความร่าเริง แจ่มใส

7. รักความสะอาดและนำไปสู่การปฏิบัติ

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
● รักความสะอาดและ นำไปสู่การปฏิบัติ	- แต่งกายสะอาด - รักษาความสะอาดส่วนต่างๆของร่างกาย - รักษาความสะอาดของบ้านเมือง โรงเรียน และ ชุมชน - มีความรู้ความสามารถในการทำความสะอาดเสื้อผ้า ของใช้ต่างๆได้

8. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับโทษ และสามารถหลีกเลี่ยงต่อสิ่งเสพติด

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
รู้และเข้าใจเกี่ยวกับโทษ และสามารถหลีกเลี่ยงต่อสิ่งเสพติด	- สามารถบอกโทษของสิ่งเสพติดได้ถูกต้อง - รู้จักปฏิเสธสิ่งเสพติด

9. รู้จักป้องกันอันตราย และรักษาความปลอดภัย

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
รู้จักป้องกันอันตราย และรักษาความปลอดภัย	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง - รู้และปฏิบัติตามกฎจราจร - รู้จักวิธีการแก้ไข ป้องกัน ในอุบัติเหตุ - ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก

10. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และรักการทำงาน

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
1. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	- ชื่นชมผู้ที่ประกอบอาชีพสุจริต โดยไม่คำนึงถึงรายได้ หรือฐานะทางสังคม - ปฏิเสธอาชีพที่ไม่สุจริต
2. รักการทำงาน	- ตั้งใจทำงานจนสำเร็จ - ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง - มีความพากเพียรพยายามในการทำงาน

11. ยึดมั่นในความเป็นไทย โดยปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
ยึดมั่นในความเป็นไทย โดยปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย	- ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย - ชักชวนผู้อื่นให้ใช้สินค้าไทย - มีมารยาทอย่างไทย - ใช้ภาษาไทยถูกต้อง - เข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมไทย

12. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
1. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ชื่นชมยกย่องบุคคลที่อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น - สนใจที่จะเรียนรู้ - ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. เห็นคุณค่าของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม - ร่วมกันป้องกัน การทำลายธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

13. มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
• มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา	- เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ/ดนตรี/กีฬา - ชอบฟังดนตรี - ดูกีฬา - ชอบสะสมผลงานศิลปะ

14. มีความรู้ และทักษะครบถ้วนตามหลักสูตร

คุณลักษณะ / ประเด็น	ตัวบ่งชี้ / ชีววัด / ดัชนี / พฤติกรรม
• มีความรู้ และทักษะครบถ้วนตามหลักสูตร	- มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ - ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน - ผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักเรียน

โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนรวมชั้นจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ยึดตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ได้กำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานช่วงชั้นที่ 1 (ป.1- 3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป.4- 6) ในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวของนักเรียน และบริบททางสังคม

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้น

คณะผู้บริหารและครูของโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่งได้ร่วมกันคิดหาแนวทางและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนี้

รูปแบบที่ 1 แบบแยกชั้นเรียน เป็น 6 ชั้นหรือ 6 ระดับ คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ใช้ในวิชาที่เป็นทักษะและมีเนื้อหาสาระที่เป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

รูปแบบที่ 2 แบบแยกชั้นเรียนบางชั้นและรวมในบางชั้น ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ โดยจัดดังนี้

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมจัดชั้นเรียนดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.2-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4-5 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.6 1 ห้องเรียน

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ จัดชั้นเรียนดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.2-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.4 1 ห้องเรียน

นักเรียนชั้น ป.5-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

รูปแบบที่ 3 แบบรวม 3 ชั้น ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
โดยจัดดังนี้

นักเรียนชั้น ป.1-3 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

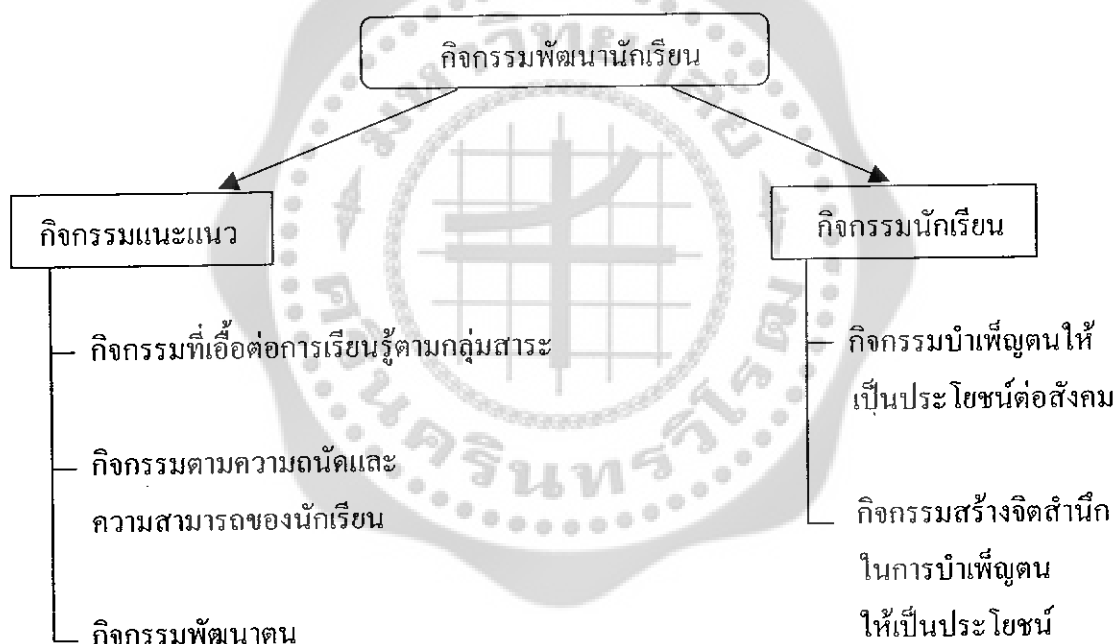
นักเรียนชั้น ป.4-6 เรียนร่วมกัน 1 ห้องเรียน

หมายเหตุ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมชั้นตามรูปแบบใดๆ ขึ้นกับการ
 วิเคราะห์และสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ จำนวนนักเรียนแต่ละ
 ระดับชั้น และจำนวนและความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรเป็นสำคัญ

3. กิจกรรมพัฒนานักเรียน ดังแสดงในภาพประกอบ 1

3.1 กิจกรรมแนะแนว (ระบบอาจารย์ประจำชั้น ศูนย์วิทยากร และศูนย์วิทย์พัฒนา)

3.2 กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ ยุวกาชาด ชมรมกลุ่มสนใจทางวิชาการ และกลุ่มสนใจทาง
 วิชาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น)

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนานักเรียน

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมพัฒนานักเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ลำดับที่	กิจกรรมพัฒนานักเรียน (โครงการ / กิจกรรม / ชมรม)	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน (14 ข้อ)
1.	ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงาม	1, 4
2.	ศูนย์วิชาการ / โครงการกิจกรรมห้องสมุด	3, 5
3.	กิจกรรมลูกเสือ – ยุวกาชาด	1, 2, 3, 9
4.	กิจกรรมด้านยาเสพติด	1, 8
5.	ศิลปะ ดนตรี กีฬา	1, 11, 12, 13
6.	รักษาความปลอดภัยในโรงเรียน / กิจกรรมสิทธิเด็กและเยาวชน	2, 6, 8, 9
7.	เรียนรู้จากโครงการ	2, 3, 5, 14
8.	ส่งเสริมสุขภาพอนามัยนักเรียน	2, 3, 7
9.	ค่ายวิชาการ	2, 3, 5, 14
10.	การอยู่ค่ายลูกเสือ – ยุวกาชาด	1, 2, 3, 5, 9, 14
11.	การแนะแนว	1, 10
12.	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2, 3, 12
13.	หนูทำได้	1, 2, 3, 5, 13
14.	วันสำคัญ	2, 3, 11, 12
15.	ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	1, 2, 3, 11
16.	สอนซ่อมเสริม	14
17.	พัฒนาทักษะชีวิต / หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง	1, 2, 3, 5, 5, 10, 12
18.	จัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน	1, 2, 3, 5, 10, 14
19.	ส่งเสริมความสามารถพิเศษ	2, 5, 14
20.	ส่งเสริมงานอาชีพในท้องถิ่น	1, 10, 12

ตาราง 3 วิเคราะห์กิจกรรมพัฒนานักเรียนที่โรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง ได้จัดในปีการศึกษา 2544

กิจกรรมแนะแนว	กิจกรรมนักเรียน
- กิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ (2,4,5,7-9,11-20)	- กิจกรรมบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (3,6,14-15,18-20)
- กิจกรรมตามความสนใจ ตามถนัดและความ สามารถของนักเรียน (2,5,7,9,11-15,17-20)	- กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาตนให้ เป็นประโยชน์ (1,3-6,8,10,12,14,15,18,20)
- กิจกรรมพัฒนาดน (1-20)	

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือลำดับที่ของกิจกรรมพัฒนานักเรียน(โครงการ / กิจกรรม / ชมรม) ตามตาราง

4. โครงสร้างของสาระการเรียนรู้และสัดส่วนเวลา ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 โครงสร้างของสาระการเรียนรู้และสัดส่วนเวลา

สาระการเรียนรู้กลุ่ม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ภาษาไทย	240 (6)	240 (6)	240 (6)	200 (5)	200 (5)	200 (5)
คณิตศาสตร์	200 (5)	200 (5)	200 (5)	200 (5)	200 (5)	200 (5)
วิทยาศาสตร์	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (3)	80 (3)	80 (3)
สุขศึกษาและพลศึกษา	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)
ศิลปะ	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)	80 (2)
ภาษาต่างประเทศ	160 (4)	160 (4)	160 (4)	160 (4)	160 (4)	160 (4)
กิจกรรมพัฒนานักเรียน	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)	40 (1)
รวม	1,000 (25)	1,000 (25)	1,000 (25)	1,000 (25)	1,000 (25)	1,000 (25)

หมายเหตุ จำนวนในวงเล็บ คือ จำนวนชั่วโมง ใน 1 สัปดาห์
จำนวนที่ไม่มีวงเล็บคือจำนวนชั่วโมงทั้งหมดใน 1 ปีการศึกษา

สรุป ชั้นป.1-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง

5. สื่อการเรียนรู้ ควรมีลักษณะดังนี้

- สื่อที่จัดหาและจัดทำขึ้น โดยใช้วัสดุเหลือใช้และมีในท้องถิ่น
- มีความหลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละช่วงชั้น
- ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งที่เป็นองค์กร สถานที่ บุคคล และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเช่น คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
- สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูศึกษาวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน
- จัดเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนรวมชั้นด้วยกันเอง และระหว่างโรงเรียนอื่น
- กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระยะๆ

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง และความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียน อันมีสาระสำคัญดังนี้

6.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ดังแสดงในภาพประกอบ 2

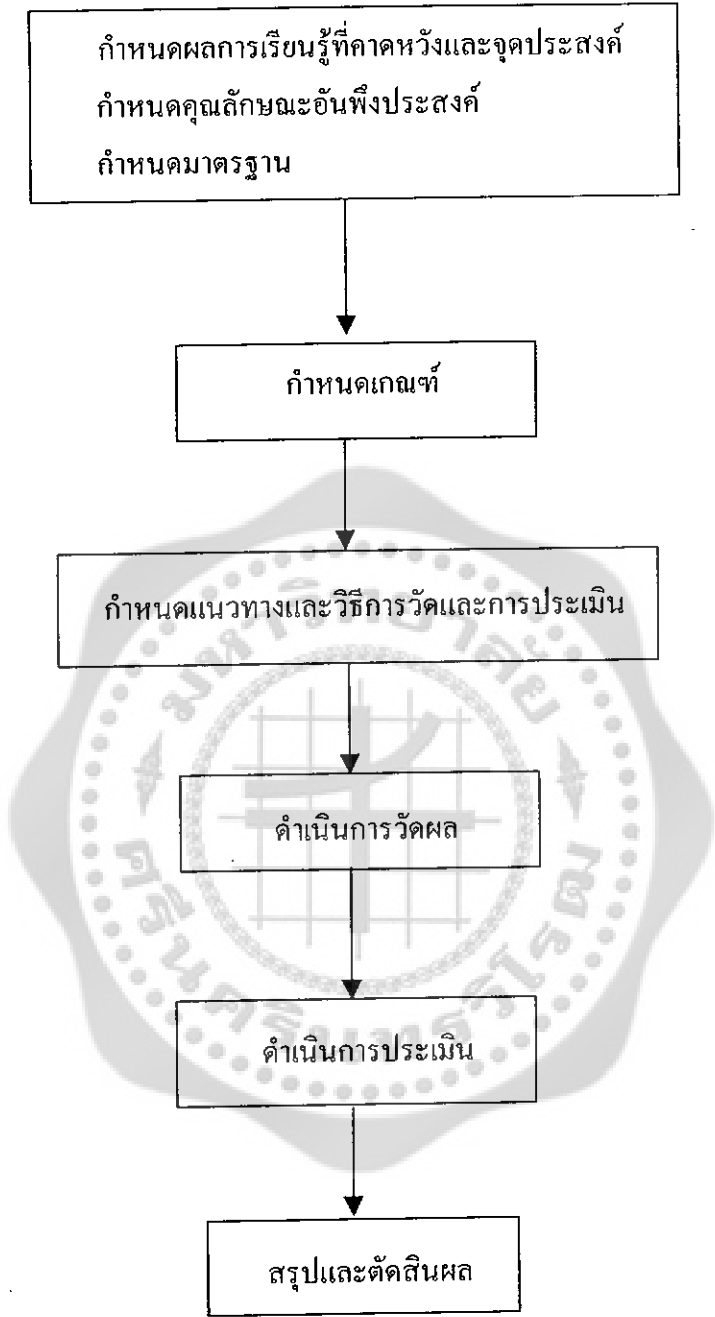

ภาพประกอบ 2 ดังแสดงการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การประเมิน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประเมินได้ดังนี้

1. ประเมินก่อนเรียน : พื้นฐานความรู้ ความพร้อม และความรอบรู้
2. ประเมินระหว่างเรียน : ความรู้ ทัศนคติ ปฏิบัติ ปฏิบัติตามสภาพความจริง
3. ประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน : ประเมินหลังเรียน ประเมินผลการเรียนปลายปีและปลายภาค

6.2 ขั้นตอนในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ฝั่งแสดงลำดับขั้นตอนของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตาราง 5 แสดงระดับของการประเมินผลตามหลักสูตร

ระดับของการประเมิน	เป้าหมายของการประเมิน
1. ประเมินในระดับชั้นเรียนหรือห้องเรียน	• คุพัฒนาการและความก้าวหน้า หากจุดบกพร่อง และค้นหาศักยภาพ
2. ประเมินในระดับการศึกษา	• ตัดสินผลว่านักเรียนมีคุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นการตัดสินการเลื่อนชั้น
3. ประเมินในระดับชาติ	• การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละช่วงชั้นโดยประเมินปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น
4. ประเมินเพื่อผ่านช่วงชั้นและจบหลักสูตร	• การประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดยนักเรียนต้อง 1. ผ่านการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน 3. ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4. ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนานักเรียน

คณะกรรมการโรงเรียนรวมชั้น

คณะกรรมการโรงเรียนรวมชั้นในปีการศึกษา 2544 ประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียนรวมชั้นทั้ง 11 แห่ง อันมีรายนามดังต่อไปนี้

1. อาจารย์บุญส่ง	แก้วอินทร์	ประธาน
2. อาจารย์ชมชนก	ทวีชัย	รองประธาน
3. อาจารย์เริงศักดิ์	ปานทอง	รองประธาน
4. อาจารย์กิ่ง	ใจแก้ว	รองประธาน
5. อาจารย์บรรจบ	โตใหญ่	กรรมการ
6. อาจารย์บุญวรรณ	มณีเนตร	กรรมการ
7. อาจารย์เขวามลย์	ไสวรรณ	กรรมการ
8. อาจารย์อดิศักดิ์	เลขาวัฒนะ	กรรมการ
9. อาจารย์ณัฐธนา	งามพลพันธุ์	กรรมการ
10. อาจารย์รุ่งทิพย์	ยอดประดู่	เลขานุการ
11. อาจารย์ธนะ	สันติสวัสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา
หน่วยการเรียนรู้และแผนการสอน
สำหรับโรงเรียนรวมชั้น
สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รู้หลักการอ่านบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง ให้เข้าใจความหมายของคำและเรื่องที่อ่าน ใช้
 แผนภาพความคิดและมีนิสัยรักการอ่าน

การปฏิบัติตนในการเขียนหนังสือ เขียนคำได้ตรงตามความหมาย และแต่งประโยค มีนิสัย
 รักการเขียน

จับใจความสำคัญ เข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยาท่าทาง ตอบคำถาม เล่าเรื่องแสดง
 ความคิด และประสบการณ์จากสิ่งที่ได้ฟังและดู หลักการพูดมารยาทในการฟัง ดู และการพูด

การสะกดคำ ประสมคำ การเรียงลำดับคำ และการเรียงคำให้เป็นประโยค การใช้คำ
 คล้องจอง ปริศนาคำทายบทร้องเล่นในท้องถิ่น

การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เหมาะสมกับ
 กาลเทศะและบุคคล และการใช้ตัวเลขไทย

การอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ และบทร้อยกรอง

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น ป.1

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น
1. รถไฟ	10	ม. 1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ท. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5, 14
2. จุฬไฟ	10	ม. 1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ท.1, 2, 4, 5, 6, 8, 9,12	1, 2, 3, 4, 5, 13, 14
3. ลูกหมา	10	ม. 1.1, 3.1, 4.1	ท. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5, 14
4. ลูกหมาตาโต	10	ม. 1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ท. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5, 14
5. ลูกแมว	10	ม. 1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ท.1, 2, 4, 5, 6, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5, 14
6. บ้านสีแดง	15	ม.1, 6, 8, 9, 12	ท.1.1 ท. 2.1 ท.3.1 ท. 4.1 ท. 4.2	2, 3, 4, 5 9, 13
7. เล่นรถในนา	15	ม.1, 6, 8, 9, 12	ท.1.1 ท. 2.1 ท.3.1 ท. 4.1 ท. 4.2	2, 3, 4, 5 10, 13, 14
8. แม่วัวตัวโต	15	ม. 1, 4, 5, 8, 9	ท.1.1 ท. 2.1 ท.3.1 ท. 4.1 ท. 4.2 ท. 5.1	2, 3, 4, 5 10, 13, 14
9. แม่ไก่ไปไหน	20	ม.1, 2, 4, 6, 8, 9	ท.1.1, 2.1, 3.1 4.1, 4.2	2, 3, 4, 5 10, 13, 14
รวม	115			

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องรถไฟ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 7 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนอ่านคล่อง รู้หลักภาษา การอ่าน การเขียน สระอาแบบมีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกด อ่านออกเสียง การอ่านสะกดคำ การแต่งประโยค รวมทั้งสามารถเขียนแผนที่ความคิด

2. ความคิดรวบยอด

อ่านออกเสียงชัดเจน รู้หลักภาษา การเขียน การอ่าน สระอาแบบมีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกด อ่านสะกดคำ

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้

- สระอามีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกด
- การอ่านออกเสียง ทำแผนที่ความคิด
- การอ่านสะกดคำ และแจกรูป

4. การออกแบบกิจกรรม (เน้นเทคนิค)

- การเล่นเกม
- การทำกิจกรรมร่วมกัน

5. สื่อการเรียนรู้

- บัตรคำ
- บัตรภาพ
- แถบประโยค

6. แผนการสอน

แผนที่ 1 หลักภาษาเรื่องสระอา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 2 เรื่องการอ่านออกเสียง และทำแผนที่ความคิด	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 3 เรื่องการอ่านสะกดคำและแจกรูป	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 4 เรื่องการทำแผนที่ความคิด	เวลา 1 ชั่วโมง

7. การประเมินผล

1. สังเกตการอ่านออกเสียง
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตจากการอ่านสะกดคำ
4. การตรวจผลงาน

8. การออกแบบประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
ทักษะการอ่าน	สังเกต	แบบสังเกต	นักเรียน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การทำงานกลุ่ม	สังเกต	แบบสังเกต	นักเรียน/เพื่อน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การทำแบบฝึกหัด	ตรวจงาน	แบบฝึกหัด	ผลงานของนักเรียน	สูงกว่า 60%
การเขียน	ตรวจงาน	แบบบันทึก	ผลงานของนักเรียน	สูงกว่า 60%
ความรับผิดชอบ	สังเกต	แบบบันทึก	ผลงานของนักเรียน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

9. บันทึกหลังการสอน

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ศึกษา ฝึกทักษะการคิดคำนวณและฝึกแก้ปัญหาในสาระต่อไปนี้

จำนวน 1 ถึง 1,000 และ 0 การบอกจำนวน การอ่านและการเขียนตัวเลขแทนจำนวน ชื่อหลักค่าของตัวเลขในแต่ละหลัก การเขียนในรูปกระจาย การเปรียบเทียบจำนวน การใช้เครื่องหมาย $=$ $\neq$ $>$ $<$ การเรียงลำดับจำนวน การนับเพิ่มทีละ 5 ทีละ 10 ทีละ 100 การนับลดทีละ 2 ทีละ 5 ทีละ 10 ทีละ 100 การบวก ลบ คูณ หาร และโจทย์ปัญหา การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 1,000 การลบจำนวนที่มีตัวตั้งไม่เกิน 1,000 การคูณจำนวนที่มี 1 หลัก การคูณจำนวนที่มี 1 หลักกับ 2 หลัก การหารจำนวนที่มีตัวตั้งไม่เกิน 2 หลัก และตัวหารไม่เกิน 1 หลัก ผลหารมี 1 หลัก การบวก ลบ คูณ หารระคน โจทย์ปัญหา

การวัดความยาว การวัดความยาว ความสูงและระยะทางโดยใช้เครื่องวัดที่มีหน่วยมาตรฐาน (เซนติเมตร เมตร) การเปรียบเทียบความยาว ความสูง และการแก้ปัญหา

การชั่ง การชั่งโดยใช้เครื่องชั่งที่มีหน่วยมาตรฐาน การเปรียบเทียบน้ำหนักในหน่วยเดียวกัน (กิโลกรัม กรัม ชีต) การเลือกเครื่องชั่ง และการกะเนความสัมพันธ์หน่วยการชั่ง โจทย์ปัญหาและสถานการณ์ที่สัมพันธ์

การตวง การตวงโดยใช้หน่วยที่เป็นมาตรฐาน การเปรียบเทียบความจุ ความสัมพันธ์หน่วยการตวง โจทย์ปัญหาและความสัมพันธ์

เงิน บอกค่าเงินเหรียญ ธนบัตร เปรียบเทียบการแลกเงิน โจทย์ปัญหาและสถานการณ์

เวลา การบอกเวลา การอ่านปฏิทิน การอ่านชื่อเดือน

เรขาคณิต คุณสมบัติรูปเรขาคณิต การเขียนรูปเรขาคณิตโดยใช้แบบรูปที่กำหนด การจำแนก

รูปแบบและความสัมพันธ์ รูปแบบของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทีละ 1 และทีละ 2 แบบรูปของจำนวนที่ลดลงทีละ 1 แบบรูปของรูปเรขาคณิตและรูปอื่นๆ ที่สัมพันธ์กันในลักษณะของรูปร่างหรือขนาดหรือสี

การจัดประสบการณ์หรือสร้างสถานการณ์ใกล้ตัวให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าโดยปฏิบัติจริง ทดลอง สรุป รายงานเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และนำประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ รอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณ และเชื่อมั่นในตนเอง การวัดผลประเมินผลใช้วิธีการหลากหลายตามสภาพความเป็นจริงของเนื้อหา และทักษะที่ต้องการวัด

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น ป.2

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้เรียน ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น
1. จำนวนนับไม่เกิน 1,000	24	ม.1.1 ,1,2,1.3,4.1 5.1,5.2,6.1,6.3 8.2,9.1,9.2,9.3 10.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
2. การบวกและการลบ	28	ม.1.1 ,1,3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
3. การนับเพิ่มและการคูณ	24	ม.1.1 ,1,3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.3,6.1 6.2,6.3,8.1	1,2,5,10,14	1,2,4,13
4. การนับลดและการหาร	24	ม.1.1 ,1,3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.3,6.1 6.2,6.3,8.1,9.1 9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
5. การชั่ง	12	ม.1.1 ,1,3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
6. การตวง	12	ม.1.1 ,1,3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการ ศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการ เรียนรู้ของหลัก สูตร	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของ ร.ร.รวมชั้น
7. การวัดความยาว	12	ม.1.1 ,1.3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
8. เงิน	14	ม.1.1 ,1.3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
9. เวลา	10	ม.1.1 ,1.3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
10. เรขาคณิต	11	ม.1.1 ,1.2,1.3,4.1 4.2,4.3,5.1,5.2 6.1,6.2,6.3,8.1 8.2,9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
11. แผนภูมิ	14	ม.1.1 ,1.3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
12. โจทย์ปัญหาและ การประยุกต์	26	ม.1.1 ,1.3,4.1,4.2 4.3,5.1,5.2,6.1 6.2,6.3,8.1,8.2 9.1,9.2,9.3	1,2,5,10,14	1,2,4,13
รวม	200			

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

เรื่องการวัดความยาว

เวลา 12 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดความยาว มีทักษะในการเลือกเครื่องมือในการวัดความยาว คล่องแคล่ว ถูกต้อง มีความรับผิดชอบ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์

2. ความคิดรวบยอด (Main Concept)

การวัดความยาว

3. หัวข้อสารการเรียนรู้ (Sub Concept และ Topic)

การวัดความยาว และความสูง โดยใช้เครื่องมือที่มีหน่วยมาตรฐาน เมตร เซนติเมตร การบอก ระยะทางระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่ง โดยใช้เครื่องมือวัดที่มีหน่วยมาตรฐาน การเปรียบเทียบความ ยาว และความสูง หรือระยะทาง ในหน่วยเดียวกัน

4. การออกแบบกิจกรรม (เน้นเทคนิค)

การนำเสนอผลงาน การปฏิบัติจริง ประเมินผลของ

5. สื่อการเรียนรู้

ไม้บรรทัด ไม้เมตร ตลับเมตร สายวัด

6. แผนการสอน

แผนที่ 1 การวัดความยาวและความสูงหน่วยเป็นเซนติเมตร และเมตร

(6 ชั่วโมง)

แผนที่ 2 การวัดระยะทางระหว่างตำแหน่ง 2 ตำแหน่ง

(6 ชั่วโมง)

7. การประเมินผล

1. ตรวจแบบทดสอบ

2. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน

8. การออกแบบประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1.ความรู้ความเข้าใจ	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	นักเรียน	60 %
2.ความรับผิดชอบ	สังเกต	แบบทดสอบ	นักเรียน	80 %
3.นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	สังเกต	แบบสังเกต	นักเรียน	80 %

9. บันทึกหลังสอน

.....

.....

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สังเกต สำรวจ บันทึก จำแนก และอธิบาย องค์ประกอบและหน้าที่ของส่วนประกอบของพืช อธิบายปัจจัยในการเจริญเติบโต แร่ธาตุที่สำคัญในการเจริญเติบโตของพืช สัตว์ และมนุษย์ อย่างถูกต้องด้วยความสนใจ

สืบค้น หาข้อมูล อธิบาย เกี่ยวกับการถ่ายทอดทางพันธุกรรม สิ่งมีชีวิตที่สูญพันธุ์ไปแล้ว และสิ่งมีชีวิตที่ยังอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งอธิบายประโยชน์ของสัตว์และการอนุรักษ์สัตว์ ถูกต้องตามกระบวนการกลุ่มด้วยความรับผิดชอบและชื่นชม

สำรวจ วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งแวดล้อมในชุมชน และความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ตระหนักและเห็นคุณค่า ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สืบค้น อธิบาย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเสนอแนวทางในการดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการประหยัด

สังเกตวิเคราะห์ จำแนก และเปรียบเทียบ ชนิดวัสดุที่จะนำมาทำเป็นของเล่นของใช้ เปรียบเทียบ ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของวัสดุที่มีประโยชน์ ปลอดภัย ที่เหลือใช้มาทำเป็นของเล่นของใช้ อย่างประหยัด

อธิบายอันตรายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ เนื่องจากแรงกระทำ ลงมือปฏิบัติและเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลง รูปร่างของวัตถุ โดยใช้คุณสมบัติเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ โดยป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสารขณะปฏิบัติการทดลอง

ปฏิบัติการทดลอง จัดบันทึก อภิปราย และสรุปผลเกี่ยวกับคุณสมบัติของแม่เหล็ก และนำแม่เหล็กมาใช้ประโยชน์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ด้วยความสนุกสนาน

ค้นคว้า สำรวจ ประเภท แหล่งกำเนิด ประโยชน์ โทษ เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้า ตลอดจนการประหยัด และความปลอดภัยในการใช้พลังงานไฟฟ้า

อภิปราย เสนอแนะ ประโยชน์ การอนุรักษ์ ดิน และน้ำ รู้จักคุณค่าในการใช้ประโยชน์ของดินและน้ำ

ศึกษา ทดลองและอภิปราย การเกิดลมและสามารถใช้เครื่องมือวัดอุณหภูมิ อย่างถูกต้องด้วยความมั่นใจ

ศึกษา สังเกต ค้นคว้า และอธิบายถึงความสำคัญของโลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว และการเกิดกลางวัน - กลางคืน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ด้วยความกระตือรือร้น

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น ป.3

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ			
		มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น	
1. สิ่งมีชีวิต	12		ว 1.1	1, 3, 9, 12, 14	
1.1 พืช	7	ม.1.1 ม.1.3 ม.2.3 ม.2.4 ม.4.1 ม.4.2	ว 1.2 ว 8.1		
- การเจริญเติบโต					
- ประเภทส่วนประกอบและหน้าที่					
- การขยายพันธุ์และการดูแลรักษา					
1.2 สัตว์	3	ม.1.3 ม.3.2 ม.4.2 ม.4.3 ม.9.3			
- การออกลูกที่อยู่อาศัย					
- การเจริญเติบโตของสัตว์และการดำรงชีวิต					
1.3 มนุษย์	2	ม.2.4 ม.1.3 ม.7.1 ม.8.1 ม.8.2			
- ร่างกายของเรา					
- ความสัมพันธ์ระหว่างคน พืช และสัตว์					
2. สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	10	ม.1.1 ม.1.4 ม.3.2 ม.4.1 ม.5.2 ม.7.1 ม.8.4 ม.9.1 ม.9.3 ม.10.3	ว 2.1 ว 2.2 ว 8.1	1, 2, 3, 5, 14	
- จำแนกประเภทของสิ่งแวดล้อม					
- วิเคราะห์จุดดี-จุดด้อยของสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น					
- ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม					
- ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ร่วมกัน					
- ประโยชน์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
- การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ					
(ป.2 อากาศ,ป่าไม้ ป.3 แร่ธาตุ มนุษย์)					
- ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ					
(ป.2 อากาศ,ป่าไม้ ป.3 แร่ธาตุ มนุษย์)					
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
(ป.2 อากาศ,ป่าไม้ ป.3 แร่ธาตุ มนุษย์)					

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น
3. โลกและการเปลี่ยนแปลง 3.1 ดิน - การเกิดดิน - ชนิดและชั้นของดิน - ประโยชน์และการอนุรักษ์ดิน 3.2 น้ำ - แหล่งน้ำ - ประโยชน์และการอนุรักษ์แหล่งน้ำ 3.3 อากาศ - อากาศบริสุทธิ์ / อากาศไม่บริสุทธิ์ - การเกิดลม - ประโยชน์และการอนุรักษ์ 3.4 เครื่องมือวัดอุณหภูมิ - ประเภทและการใช้เทอร์โมมิเตอร์	10	ม.1.1 ม.1.4 ม.2.4 ม.3.1 ม.3.2 ม.3.3 ม.4.1 ม.4.2 ม.5.1 ม.5.2 ม.6.1 ม.7.2 ม.8.4 ม.9.1 ม.9.2 ม.9.3	ว 6.1 ว 8.1	1, 2, 3, 5, 7, 12, 14
4. สสารและสมบัติของสาร - สถานะของสาร - ที่มาของวัสดุที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - สมบัติและการเลือกใช้วัสดุ - การเปลี่ยนแปลงรูปร่างของวัสดุโดยใช้อุณหภูมิ - อันตรายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของวัสดุ - การนำวัสดุเหลือใช้มาทำเป็นของเล่นและของใช้	8	ม.1.1 ม. 1.4 , ม 2.5 ม.3.3 , ม. 4.1 ม. 6.1 ม. 7.3 ม. 9.1 ม. 10.3	ว 4.1 ว 4.2 ว 8.1	1, 2, 3, 5, 12, 13, 14
รวม	40			

หน่วยงานที่ 1 เรื่อง สิ่งมีชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 เวลา 12 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

ป.2	ป.3
นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถสังเกต สำรวจ เปรียบเทียบ จำแนก อธิบายส่วนประกอบ การเจริญเติบโต ของพืชในที่ต่าง ๆ ปัจจัยในการ เจริญเติบโตของพืช การเพาะเมล็ด และดูแลรักษา พืชและสัตว์ด้วยความรัก	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สังเกตสำรวจ เปรียบเทียบ จำแนก อธิบายส่วนประกอบและ หน้าที่ของสิ่งมีชีวิต ปฏิบัติการทดลองการขยายพันธุ์พืช และแก้ ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่าง มีความสุข

2. ความคิดรวบยอด (Main Concept)

ป.2	ป.3
สิ่งมีชีวิตประกอบด้วย พืช สัตว์ มนุษย์ มีหน้าที่ และการดำรงชีวิตที่แตกต่าง กันไป มีความ ต้องการขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกัน	สิ่งมีชีวิตประกอบด้วยพืช สัตว์ มนุษย์มีการดำรง ชีวิตที่แตกต่างกัน และการดำรงพันธุ์ที่แตกต่างกัน

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub-Concept และ Topic)

พืช - การเจริญเติบโต

- ประเภทส่วนประกอบและหน้าที่
- การขยายพันธุ์และการดูแลรักษา

สัตว์ - การออกลูก ที่อยู่อาศัย

- การเจริญเติบโตของสัตว์และการดำรงชีวิตมนุษย์

มนุษย์ - ร่างกายของเรา

- ความสัมพันธ์ระหว่างคนสัตว์และพืช

4. การออกแบบกิจกรรม (เน้นเทคนิค)

- สังเกต	- สำรวจ	- เปรียบเทียบ
- อธิบาย	- ทำงานกลุ่ม	- ทดลอง

5. สื่อการเรียนการสอน

- ของจริง	- ใบงาน	- ใบบันทึก	- รูปภาพ

6. แผนการสอน

แผนที่ 1 เรื่อง การเจริญเติบโตของพืช	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 2 เรื่อง ประเภท ส่วนประกอบ และหน้าที่	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนที่ 3 เรื่อง การขยายพันธุ์และการดูแลรักษา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 4 เรื่อง การออกดอกและที่อยู่อาศัยของสัตว์	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนที่ 5 เรื่อง การเจริญเติบโตและการดำรงชีวิตของสัตว์	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 6 เรื่อง ร่างกายของเรา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนที่ 7 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคน พืช และสัตว์	เวลา 1 ชั่วโมง

7. การวัดและการประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน
- การทำงานกลุ่ม
- ปฏิบัติการทดลอง
- ตรวจใบงาน
- ทดสอบ

8. การออกแบบประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
- ความรู้ความเข้าใจ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ตัวนักเรียน	60 %
- รับผิดชอบ	สังเกต	แบบสังเกต	ตัวนักเรียน	ผ่าน / ไม่ผ่าน
- กระบวนการทางวิทยาศาสตร์	สังเกต	แบบสังเกต	ตัวนักเรียน	ผ่าน / ไม่ผ่าน
- เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์	สังเกต	แบบสังเกต	ตัวนักเรียน	ผ่าน / ไม่ผ่าน

9 บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนที่ 1 การเจริญเติบโต เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- ป. 2 นักเรียนสามารถอธิบายส่วนประกอบ ปัจจัยในการเจริญเติบโต ของพืช สัตว์ และสามารถขยายพันธุ์พืชได้อย่างถูกต้องวิธี
- ป. 3 นักเรียนสามารถจำแนกส่วนประกอบและหน้าที่ของสิ่งมีชีวิต และขยายพันธุ์พืชได้

2. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ ร่วมกันสนทนาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช และการเจริญเติบโตในที่ต่างกัน สภาพแวดล้อมต่างกัน จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชหรือไม่

ขั้นสอน

ป. 2	ป.3
นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่พืชต้องการเพื่อการเจริญเติบโตได้แก่ ดิน, น้ำ อากาศ, แสงแดด และแร่ธาตุในดิน แบ่งกลุ่มนักเรียนสำรวจพืชในบริเวณ โรงเรียน และแหล่งที่อยู่ของพืช ร่วมกันอภิปรายผลงาน	ร่วมกันอภิปรายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชในที่ที่บแสง และมีแสงสว่าง เปรียบเทียบการเจริญเติบโต แบ่งกลุ่มนักเรียนและอภิปรายผลของแสงสว่าง

ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของพืชในที่ต่าง ๆ ที่มีแสงสว่าง ไม่มีแสงสว่าง มีความแตกต่าง กัน

3. การประเมินผล (เน้นการประเมินตามสภาพจริง)

สังเกต พฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน

การทำงานกลุ่ม

ปฏิบัติการทดลอง

4. บันทึกหลังการเรียน

.....

.....

.....

.....

คำอธิบายรายวิชา
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

อธิบายถึงประวัติความเป็นมาของศาสนา ศาสดา คำภีร์และศาสนาที่ตนนับถือตลอดจนการบริหารจัดการอย่างเลื่อมใสปฏิบัติตามหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และศาสนาอื่น พร้อมทั้งเข้าร่วมศาสนพิธีทางศาสนาอย่างเลื่อมใสและศรัทธา เห็นคุณค่าและชื่นชมการกระทำความดี ตลอดจนปฏิบัติตน เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

ภูมิใจ ชื่นชม ตระหนักในบทบาทในการเป็นพลเมืองดีของตนเอง และบุคคลอื่น ตามวิถีประชาธิปไตย ตลอดจนการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และครอบครัว พร้อมกับมีความรู้ และเข้าใจ ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมในจังหวัดของตนเอง และยังมีการปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองระดับท้องถิ่น ตลอดจนมีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ

รู้และเข้าใจหลักในการตัดสินใจ เกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ และรู้หลักการใช้เทคโนโลยีเบื้องต้น ที่นำมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งยังมีความเข้าใจความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และเข้าใจในระบบสหกรณ์ซึ่งมีผลต่อการทำงาน ทั้งการผลิตและบริการ ศึกษาบทบาทหน้าที่ของธนาคาร และรู้ความหมายเกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน

ศึกษาความเป็นมาของจังหวัดเกี่ยวกับที่ตั้งสภาพแวดล้อมบุคคลที่สำคัญ วิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ เกี่ยวกับความเป็นมาที่ตั้งสภาพแวดล้อมสถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญ อาชีพวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ตลอดจนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าใจและเห็นคุณค่าการจัดทำเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ชนิดต่าง ๆ ถึงลักษณะสำคัญ และความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม และศึกษาค้นคว้า ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานการอพยพย้ายถิ่น และเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตั้งถิ่นฐานดินแดนไทยในอดีต ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำอธิบายรายวิชา
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับประวัติของศาสนา ศาสดา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญา ความสำคัญของรัฐธรรมนูญ ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการทำงานทั้งการผลิตและการบริการ บทบาทการเงินในระบบเศรษฐกิจ การตลาดและบทบาทหน้าที่ของธนาคาร การตั้งถิ่นฐานของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รู้และบอกหลักธรรมตลอดจนปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ก่านิยมที่ดีงาม ตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรม ชื่นชม และเห็นคุณค่าของการทำความดี ภูมิใจ และชื่นชมในความเป็นพลเมืองดี ตระหนักถึงสถานภาพบทบาทสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี เข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ผลิตและผู้บริโภครู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสินเชื่อ ผลดี ผลเสียของระบบต่อแข่งขันผลิตสินค้าและบริการ

เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง สหกรณ์ ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ระบบการพึ่งพา การสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ ลักษณะของข้อมูลและการจัดระบบ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐาน สร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมมิตีสัมพันธ์ ท่าเล ที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพ กระบวนการของสิ่งแวดล้อม ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม ทางสังคม และวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในภูมิภาคต่างๆ ลักษณะเฉพาะความสำคัญ และความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทรัพยากร ตลอดจนปัญหาและการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนตระหนักถึงผลจากการกระทำของมนุษย์

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น ป.4-5

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการศึกษาของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาระดับ ชั้น	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น
1. จังหวัดของเรา - ประวัติจังหวัด - วิถีชีวิตของคนในจังหวัด - ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีของ หั อ ง ถึ น ต า ม ร ะ บ อ บ ประชาธิปไตย - ปฏิบัติตนตามเอกลักษณ์และ วัฒนธรรมในจังหวัด - รูปแบบการปกครองของจังหวัด - การจัดระบบข้อมูลระดับจังหวัด	20	ม.1.1,3.2, 7.1, 9.1	ส. 2.1 ,2.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2	1 , 4 , 5
2. ศาสนา - ประวัติและความสำคัญทาง ศาสนา - พระไตรปิฎก - หลักธรรมทางศาสนา - การบริหารจัดการเจริญปัญญา - เห็นประ โยชน์ของการบริหารจัดการ - วัน ตำนาคทางศาสนาและพิธี กรรม	20	ม. 1.1, 1.3, 3.1, 3.2	ส. 1.1, 1.2 , 1.3	1 , 5 , 11 , 12
3. เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน - การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า - ระบบสินค้าอุปโภคบริโภค - ผู้ผลิตและผู้บริโภค - เศรษฐกิจพอเพียง - ระบบสหกรณ์เบื้องต้น - ความหมายและประโยชน์ของ ภาษี(อากรแสตมป์) - บทบาทของธนาคาร	12	ม. 1.1, 1.2, 1.4, 3.3	ส. 3.1, 3.2	1 , 2 , 4 , 5

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการ ศึกษาของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น
4. การเมืองการปกครอง - การปฏิบัติตนในการเป็นพลเมือง ดีในระบอบประชาธิปไตย - กฎหมายในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้อง กับตนเอง - การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย	14	ม. 1.3 ,2.3,3.2	ส. 2.1, 2.2	3, 11
5. ประวัติศาสตร์ชาติไทย - การตั้งถิ่นฐานของไทยในอดีตยุค ก่อนสุโขทัย - การปกครองสมัยสุโขทัย - วิถีชีวิตของคนในสมัยสุโขทัย - ประวัตินุคคลสำคัญใน สมัย สุโขทัย	14	ม. 1.1,4.1,12	ส. 4.1 , 4.3	11,12,13
รวม	80			

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจในความหมายของทรัพยากร ระบบสินเชื่อ การบริโภค การผลิต สินค้าและบริการ เศรษฐกิจพอเพียง การสหกรณ์ การเงินและการธนาคาร ระบบภาษีอากร และการพึ่งพาแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ โดยรู้จักค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างเปรียบเทียบ เลือกวิธีในการแก้ปัญหา จำแนกข้อมูล ด้วยความรับผิดชอบประหยั และเห็นคุณค่าความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน

2. ความคิดรวบยอด

- การทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ระบบสินเชื่อ
- หลักเบื้องต้นในการบริโภคและเลือกใช้เทคโนโลยีผลิตสินค้าและบริการ
- การสหกรณ์
- เศรษฐกิจพอเพียง
- การเงินและการธนาคาร
- ระบบภาษีอากร
- การพึ่งพา แข่งขันกันทางเศรษฐกิจ

3. สาระการเรียนรู้

- การใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดประหยัดและคุ้มค่า
- ระบบสินเชื่อ
- หลักเบื้องต้นในการเลือกบริโภค การเลือกใช้เทคโนโลยีผลิตสินค้าและบริการ
- เศรษฐกิจพอเพียง
- หลักการสหกรณ์
- การเงินและการธนาคาร
- ระบบภาษีอากร
- การพึ่งพา แข่งขันกันทางเศรษฐกิจ

4. การออกแบบกิจกรรม

- การสนทนาซักถาม
- การอภิปราย
- การศึกษานอกสถานที่
- กิจกรรมกลุ่ม
- การจัดแสดงผลงาน
- การแสดงความคิดเห็น
- การทำกิจกรรมในใบงาน
- การศึกษาเปรียบเทียบกรณีตัวอย่าง

5. สื่อการเรียนรู้

แผ่นพับ ใบปลิว, ภาพกิจกรรม, อุปกรณ์และภาพจำลอง, ตัวอย่างสถานการณ์, ใบฝาก-ถอน เงินของธนาคาร, ตัวอย่างใบเสียภาษีอากร, ตัวอย่างใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม, ตัวอย่างพระราชดำรัส, จากหนังสือ, หนังสือต่างๆ

6. แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ระบบสินเชื่อ	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 3 เรื่อง หลักเบื้องต้นในการเลือกบริโภคและเลือกใช้เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์และบริการ	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 4 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การสหกรณ์	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การเงินการธนาคาร	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 7 เรื่อง ระบบภาษีอากร	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การพึ่งพา แข่งขันกันทางเศรษฐกิจ	เวลา 3 ชั่วโมง

7. การประเมินผล

- จากการซักถามและตอบคำถาม
- จากความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- จากการสังเกต
- จากกระบวนการกลุ่ม
- จากการตรวจผลงาน (ใบงาน แบบฝึก เป็นต้น)

8. การออกแบบประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1.ความรู้ความเข้าใจ	-สังเกต -ซักถาม -ตรวจผลงาน -ทดสอบ	-แบบสังเกต -ใบงาน -แบบทดสอบ	นักเรียน	ผ่าน 60 %
2.ทักษะการทำงาน	-สังเกต -ซักถาม -ตรวจผลงาน	-แบบสังเกต -ใบงาน	นักเรียน	ผ่าน 60 %
3.ด้านคุณธรรม	-สังเกตพฤติกรรม -ประเมินตนเอง	-แบบสังเกต -แบบประเมินตนเอง	นักเรียน เพื่อนในชั้นเรียน	ผ่าน 60 %

9. บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

รู้และเข้าใจ ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว เครือญาติ และชุมชน ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายได้เหมาะสมกับโอกาส วัย รูปร่าง เลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และมีมารยาทในการรับประทานอาหาร เห็นประโยชน์และเข้าใจในลักษณะของการประกอบอาชีพสุจริต และหลักการเบื้องต้นของการออกแบบและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม ส่วนประกอบอุปกรณ์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ หลักการทำงานเบื้องต้นและประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายเบื้องต้น และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

มีทักษะในการดูแลตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน ทำความสะอาดเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย ศึกษา สำรวจ จำแนกชนิดของพืชในโรงเรียน วางแผนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ดูแล และกำจัดวัชพืช เลี้ยงสัตว์ที่ชอบ ตลอดจนดูแลให้อาหารได้ สามารถทำเครื่องคั้น การรู้จักวางแผนและออกแบบเพื่อประดิษฐ์ของใช้ด้วยตัวเองอย่างสร้างสรรค์ เลือกวัสดุได้เหมาะสมกับท้องถิ่น

มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ มีความรับผิดชอบ รักการทำงาน มีความปลอดภัย และอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นกิจนิสัย สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น ชื่นชมผลงาน ทบทวนและประเมินผลงาน รู้จักการปรับปรุงแก้ไข และเลือกใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ในการทำงาน

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้น ป.4-6

หน่วยการเรียนรู้ที่	เวลา (ชั่วโมง)	ความสอดคล้องกับ		
		มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐาน การเรียนรู้ของ หลักสูตร	คุณลักษณะของผู้เรียนที่ พึงประสงค์ของ โรงเรียนรวมชั้น
1. บ้านแสนสุข	6	ม.1, 2, 4 และ 9	ง. 1.1 , 1.2	1-4, 8-12
2. สวยด้วยอารมณ์	10	ม. 3, 8 และ 9	ง. 1.1 , 1.2	2-3, 7, 10
3. สวนสวยด้วยมือเรา	10	ม. 1, 3 และ 9	ง. 1.1 , 1.2	1-3, 5, 7, 9-10, 12
4. เลี้ยงไว้ได้ประโยชน์	10	ม. 1, 3, 4 และ 7	ง.1.1, 1.2 ,2.1	1-3, 5-7, 9-12
5. กินดีมีสุข	8	ม. 8, 9	ง. 1.1 , 1.2	1-10,12
6. ลองทำดูหนูทำได้	10	ม. 1, 3, 4	ง. 3.1	1-12
7. สารสนเทศเบื้องต้น	10	ม. 1, 4, 8 และ 9	ง. 4.1	2-3, 5, 9-10
8. โลกกว้างทาง คอมพิวเตอร์	16	ม. 1, 4, 6	ง. 5.1	3, 5, 7, 9
รวม	80			

งานเกษตร ป. 4 - 6

หน่วยงานที่ 3 เรื่อง สวนสวยด้วยมือเรา

เวลา 10 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปลูก ดูแลสวนไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกพืชเศรษฐกิจ รู้จักการวางแผนการทำงาน การบำรุงรักษาพืช มีความรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติงานตามกระบวนการ การจัดการผลผลิต มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักใช้เทคโนโลยีในการทำงาน อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมและทำงานด้วยความปลอดภัย

2. ความคิดรวบยอด

การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกพืชเศรษฐกิจในโรงเรียนจะต้องปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน การปฏิบัติงานตามกระบวนการ มีการวางแผน การจัดการ รู้จักใช้เทคโนโลยีในการทำงาน พร้อมทั้งอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้

- ศึกษา สำรวจข้อมูล จำแนกข้อมูลพืช
- การวางแผนปลูกพืช
- การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการผลผลิต

4. การออกแบบกิจกรรม

1. ศึกษาวิธีการ ปลูก บำรุงดูแลรักษา และการทำงาน

2. การฝึกปฏิบัติงาน

5. สื่อการเรียนรู้

- รูปภาพ - ของจริง - อุปกรณ์การทำงาน

6. แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง	การแยกประเภทของพืช	เวลา	2 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 2 เรื่อง	การใช้เครื่องมือในการทำงาน	เวลา	2 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 3 เรื่อง	ขยายพันธุ์พืชกันเอง	เวลา	2 ชั่วโมง
แผนการสอนที่ 4 เรื่อง	พืชเศรษฐกิจ	เวลา	4 ชั่วโมง

7. การประเมินผล

สังเกต การนำเสนอข้อมูล การปฏิบัติงาน ความร่วมมือ

8. การออกแบบประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
ความรู้ความเข้าใจ	ให้ศึกษาวิธีการทำงาน	แบบประเมิน	นักเรียน	60 %
ทักษะในการทำงาน	การปฏิบัติงาน	แบบประเมิน	นักเรียน	80 %
คุณธรรมในการประกอบอาชีพ	สังเกต	แบบสังเกต	นักเรียน	80 %

9. บันทึกหลังสอน.....

แผนการสอนรวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

สวนสวยด้วยมือเรา (10 ชั่วโมง)

แผนการสอนที่ 1 หน่วยที่ 3 เรื่อง การแยกประเภทของพืช เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถ สำรวจ แยก ประเภทของพืชในโรงเรียนได้
2. นักเรียนสามารถสรุปชี้แจงผลการปฏิบัติงานของตนเองได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษาสำรวจจำแนกข้อมูลพืชในโรงเรียนแล้วให้แยกประเภทไม้ดอกไม้ประดับ พร้อมทั้งระบุวิธีการขยายพันธุ์พืชที่นักเรียนได้ศึกษามาลงในใบงาน
2. นำผลงานการสำรวจ จำแนกมาอภิปรายหน้าห้อง
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมการปฏิบัติงาน

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตการปฏิบัติงาน
2. อภิปรายผลการปฏิบัติงาน

ใบงาน ป.4

ให้นักเรียนเขียนชื่อไม้ดอกไม้ประดับที่มีอยู่ในโรงเรียนแล้วแยกประเภทให้ถูกต้องอย่างน้อย 15 ชื่อ พร้อมทั้งระบุว่าเป็นชนิดนั้นใช้ส่วนใดขยายพันธุ์ ลงในช่องสุดท้าย

ที่	ชื่อพืช	ประเภทไม้ดอก	ประเภทไม้ประดับ	การขยายพันธุ์

ใบงาน ป.5

ให้นักเรียนเขียนชื่อพืชที่มีอยู่ในโรงเรียน โดยแยกเป็นประเภทไม้ดอก ไม้ประดับหรือไม้ยืนต้น และวิธีการขยายพันธุ์โดยใช้ส่วนใดขยายพันธุ์อย่างน้อย 20 ชื่อ

ที่	ชื่อพืช	ประเภทไม้ดอก	ประเภทไม้ประดับ	ไม้ยืนต้น	การขยายพันธุ์

ใบงาน ป.6

ให้นักเรียนเขียนชื่อพืชที่มีอยู่ในโรงเรียน และบริเวณใกล้เคียงระบุประเภทของพืช และวิธีการขยายพันธุ์ อย่างน้อย 30 ชื่อ

ที่	ชื่อพืช	ประเภทไม้ดอก	ประเภทไม้ประดับ	ไม้ยืนต้น	วิธีขยายพันธุ์และการขยายพันธุ์

คำอธิบายสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายวิชา ทักษะศิลป์

รู้และเข้าใจในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ตามความสนใจ เพื่อถ่ายทอดให้เห็นรูปร่างลักษณะปรากฏการณ์ธรรมชาติ รู้สนใจ ประทับใจ ประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างสวยงาม ตามจินตนาการ ปลอดภัยและรับผิดชอบ สนุกสนาน เพลิดเพลิน

รายวิชา ดนตรี

รู้คุณสมบัติของเสียงมนุษย์ เสียงดนตรี เสียงขับร้อง เสียงเครื่องดนตรี และเปรียบเทียบคุณลักษณะของเสียงขับร้อง และเสียงเครื่องดนตรี

ขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นเมือง เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง ปฏิบัติเครื่องจังหวะ ดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดี และเครื่องจังหวะแสดงออกถึงการรับรู้เรื่องเสียง สร้างสรรค์ทางดนตรี นำมาประยุกต์ใช้ และบูรณาการดนตรีกับวิชาอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน รู้ความเป็นมาของวิวัฒนาการสนใจและเห็นคุณค่าของดนตรีไทย และดนตรีพื้นเมืองที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

รายวิชา นาฏศิลป์

พัฒนาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวเพื่อสำรวจความรู้สึก ความคิด และจินตนาการของตนเอง สามารถรับรู้และการฝึกการใช้จังหวะเพื่อสำรวจและรับรู้ความรู้สึกความหมายอันเกิดจากการใช้เสียง แสดงบทบาทสมมติโดยใช้การเคลื่อนไหวตามเสียงธรรมชาติ และภาษาจากเรื่องราวหรือท่าทางที่กระตุ้นการแสดงออก ปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างอิสระและมีรูปแบบจากการสื่อสารทางนาฏศิลป์เบื้องต้น ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ วิธีการประดิษฐ์ท่าประกอบการแสดงจากประสบการณ์นาฏศิลป์มาตรฐานและนาฏศิลป์พื้นเมือง

คำอธิบายสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชาทัศนศิลป์

รับรู้ความงามของสิ่งที่เป็นรูปลักษณ์ ประวัติความเป็นมาของทัศนศิลป์ ในท้องถิ่นวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างประทับใจ สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างปลอดภัยรับผิชอบ เพื่อให้เกิดงานศิลปะอย่างมีคุณค่าและสนุกสนานเพลิดเพลิน

รายวิชาดนตรี

รู้คุณสมบัติของเสียงในเรื่องของการขับร้อง และการบรรเลงดนตรี ขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงพื้นเมือง เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง เพลงปลุกใจ ปฏิบัติเครื่องจังหวะ และเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี โดยใช้องค์ประกอบของดนตรีดูแลและรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่มีระดับเสียง แสดงออกถึงการรับรู้เรื่องเสียง การวิเคราะห์ความไพเราะของเสียงดนตรี และบทเพลงสร้างสรรค์ทางดนตรี ประยุกต์ใช้และบูรณาการสาระดนตรีกับวิชาอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน และสังคม

รู้ความเป็นมา วิวัฒนาการ สนใจ และเห็นคุณค่า ของภูมิปัญญาทางดนตรีทั้งที่เป็น ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีสากล

รายวิชานาฏศิลป์

รู้รายละเอียดจากประสบการณ์การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เคลื่อนไหวเพื่อแสดงเป็นตัวละคร ตามจินตนาการของตน พัฒนาการใช้จังหวะให้เป็นประโยชน์ต่อการเคลื่อนไหว สำรวจรับรู้ถึงผลกระทบด้านความรู้สึกและจินตนาการที่เกิดจากการใช้เสียงอย่างสร้างสรรค์ แสดงบทบาทสมมติให้สอดคล้องตามเรื่องราวที่แสดง ปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และมีรูปแบบประกอบเพลงเบื้องต้น แสดงออกทางนาฏศิลป์ และละครสร้างสรรค์ในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ และชีวิตประจำวัน

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนรวมชั้นป.2 (เทอม1)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ความสอดคล้องกับ			
	เวลา (ชั่วโมง)	มาตรฐานการศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการ เรียนรู้ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้ เรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนรวมชั้น
1. หนูน้อยกู้กันทอง - เทคนิควิธีการ - วัสดุอุปกรณ์	4	ม. 1.1 , 12	ศ. 1, 2, 3, 7, 9, 10	
2. วิถีทางแห่งศิลปะ - สื่อกับการสร้างสรรค์งานศิลปะ - ศิลปะธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม - ศิลปะประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน	3	ม. 1.1 , 3.1 , 12	ศ.3, 5, 10, 12, 13	
3. เสียงไพเราะ - คุณสมบัติของเสียง - หลักการฟังดนตรี	2	3.1 , 4.3 , 12	ข้อ 2, 3, 13, 14	
4. ร้อยเรียงเสียงเพลง - การขับร้อง - การเคาะจังหวะ - อ่านภาษาดนตรี	4	2.5 , 3.3 , 4.3 , 12	ข้อ 2, 3, 13, 14	
5. การฝึกปฏิบัติเบื้องต้น - การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ - การเคลื่อนไหวร่างกายตามรูปแบบ	2	3.1 , 12	ข้อ 2, 3, 12, 13, 14	
6. ศิลปินน้อย - การเป็นผู้ชมที่ดี - ละครสร้างสรรค์ - ปฏิบัติละครสร้างสรรค์โดยใช้ เรื่องราวในชุมชนหรือท้องถิ่น	2	8.2 , 12	ข้อ 2, 3, 13, 14	
7. หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ - การใช้ภาษาท่า - นาฏยศัพท์	3	12	ข้อ 2, 3, 13, 14	
รวม	20			

ตาราง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้ กับ มาตรฐานการศึกษาของ สมศ. มาตรฐาน
การเรียนรู้ของหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของ โรงเรียนรวมชั้นป.3(เทอม1)

หน่วยการเรียนรู้	ความสอดคล้องกับ			
	เวลา (ชั่วโมง)	มาตรฐานการ ศึกษา ของ สมศ.	มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตร	คุณลักษณะของผู้เรียนที่ พึงประสงค์ของ ร.ร.รวม ชั้น
1. หนูน้อยกู้กันทอง - เทคนิค วิธีการ - วัสดุ อุปกรณ์	4	ม. 1.1, 12	ศ. 1, 2, 3, 7, 10, 13	
2. วิถีทางแห่งศิลปะ - สื่อกับการสร้างสรรค์ - ศิลปะธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม - ศิลปะกับชีวิตประจำวัน	3	ม. 1.1, 3.1, 12	ศ. 1, 2, 3, 7, 10, 13	
3. สนุกกับเสียง - เสียงขับร้อง - เสียงดนตรี	2	ม. 3.1 , 4.3, 12	ศ. 1, 2, 3, 4, 11, 12, 13	
4. ร้อยเรียงเสียงดนตรี - การขับร้อง - การอ่านภาษาดนตรี - การปฏิบัติเครื่องดนตรี - การใช้เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา	4	ม. 2.5 , 3.3, 4.3 , 12	ศ. 1, 2, 3, 4, 11, 12, 13	
5. การฝึกมือเบื้องต้น - การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ - การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ	2	ม. 3.1 , 12	ศ. 1, 2, 3, 9, 11, 12, 13	
6. ละครสร้างสรรค์ - ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระอื่นๆ และชีวิตประจำวัน - ปฏิบัติละครสร้างสรรค์ - การเข้าชมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม	2	ม. 3.4 , 12	ศ. 1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 13	
7. หลักและวิธีการประดิษฐ์ทำทาง ประกอบการแสดง - ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ - การแสดงทำทางประกอบเพลง - การแสดงนาฏยศัพท์ประกอบเพลง	3	ม. 3.1 , 12	ศ. 1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 13	
รวม	20			

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 (ป. 2 - 3 เทอม 1) เรื่อง สนุกกับเสียง เวลา 2 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติและองค์ประกอบของเสียงขับร้องและเสียงดนตรี สามารถแยกเสียงดนตรีและเสียงขับร้องได้ รู้คุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของเสียง มีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเลือกฟังดนตรี และฟังดนตรีให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้

2. ความคิดรวบยอด (Main Concept)

- เสียงขับร้อง
- เสียงดนตรี

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept)

เสียงขับร้องและเสียงดนตรีจะมีความไพเราะหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและองค์ประกอบของดนตรี คือ เสียง ทำนอง จังหวะ และการประสานเสียง เสียงขับร้องแบ่งออกเป็นการขับคือการที่ยืดเนื้อร้องเป็นหลัก และการร้องคือการขี้ด ทำนอง จังหวะเป็นหลัก ส่วนเสียงดนตรีแบ่งออกเป็นการบรรเลงเดี่ยวและบรรเลงเป็นวง และการฟังดนตรีต้องรู้หลักการฟังดนตรี ให้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. การออกแบบกิจกรรม (มนัทัศน์)

- ใช้เพลง
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

5. แผนการสอน

แผนที่ 1 เสียงขับร้อง เวลา 1 ชั่วโมง

แผนที่ 2 เสียงดนตรี เวลา 1 ชั่วโมง

6. สื่อการเรียนรู้ (ระบุสื่อที่กระตุ้นการเรียนรู้ การค้นคว้า)

- เทปเพลง
- ใบงานกลุ่ม
- เครื่องดนตรี

7. การประเมินผล (เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง)

- สังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นระบบกลุ่ม
- การนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน
- ผลงานนักเรียนที่ระบายสีตามจังหวะเพลง
- ผลงานนักเรียนที่วาดรูปประกอบเพลงที่ฟังว่าเพลงนั้นจะได้ฟังในโอกาสใดบ้าง

แผนที่ 1 เสียงขับร้อง (1 ชั่วโมง)

จุดประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติและองค์ประกอบของดนตรี
2. นักเรียนสามารถแยกเสียงที่ฟังได้
3. นักเรียนรู้คุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของเสียง

กิจกรรม

1. ครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟังหลายๆเพลงพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนแยกเสียงที่ได้ฟัง
2. ครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟังเพียงเพลงเดียว แล้วให้นักเรียนแยกเสียงที่ได้ฟัง
3. ครูให้นักเรียนระบายสีในช่องสี่เหลี่ยมที่ละช่องตามเพลงที่ได้ฟัง โดยใช้สีเข้มแทนจังหวะที่เร็วหรือเสียงสูง สีอ่อนแทนจังหวะช้า หรือเสียงต่ำ
4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่มๆละเท่าๆกัน โดยให้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มฟัง และให้กลุ่มที่ 2 ร้องเพลงบ้างและเล่นดนตรีบ้าง โดยต่างคนต่างร้องต่างเล่น แล้วให้เปลี่ยนกลุ่มกัน โดยกลุ่มที่ 1 มาร้องและเล่นดนตรี และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มฟัง
5. ครูและนักเรียนช่วยกันหาข้อสรุปของเสียงที่ได้ฟังว่ามีลักษณะอย่างไร และเหมือนหรือแตกต่างกับเสียงเพลงที่ได้ยินอย่างไร
6. ครูสรุปถึงคุณสมบัติของเสียงว่าเป็นเช่นไร และเสียงมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตอย่างไร
7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของเสียงขับร้อง

การวัดประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมกระบวนการทำงานกลุ่ม
2. ใบงานเกี่ยวกับการระบายสีตามจังหวะ และทำนองของเพลงที่ฟัง
3. การนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน

วัสดุอุปกรณ์

1. สี
2. กระดาษที่เป็นช่องสี่เหลี่ยม
3. เทปเพลงต่างๆ
4. เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ

แผนที่ 2 เสียงดนตรี (1 ชั่วโมง)

จุดประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี
2. นักเรียนสามารถแยกเพลงที่ฟังได้
3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเพลงที่ใช้ในโอกาสต่างๆได้

กิจกรรม

1. ครูนำเพลงประเภทต่างๆมาเปิดให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแยกว่า แต่ละเพลงที่นักเรียนได้ฟังนั้น นักเรียนเคยได้ยินได้ฟังมาจากที่ใดบ้างและเคยฟังในโอกาสใดบ้าง
2. ครูและนักเรียนสนทนาถึงประเภทของเพลงต่างๆ ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดว่า ในโอกาสต่างๆที่กลุ่มของนักเรียนได้ไปนั้น นักเรียนคิดว่า ควรใช้เพลงอะไรได้บ้าง โดยกลุ่มที่ 1 ได้งานแต่งงาน กลุ่มที่ 2 ได้งานศพ กลุ่มที่ 3 ได้งานบวช กลุ่มที่ 4 ได้งานเลี้ยงสังสรรค์ กลุ่มที่ 5 ได้งานประเพณีไทย (ลอยกระทง สงกรานต์ ปีใหม่ ฯลฯ) แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม
4. ครูและนักเรียนช่วยกันหาข้อสรุปว่าควรใช้หลักอะไรในการเลือกฟังดนตรี
5. ครูให้นักเรียนทำใบงาน โดยครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนวาดรูปว่าเพลงที่นักเรียนได้ฟังนั้น เป็นเพลงที่ใช้ในโอกาสใดก็ให้นักเรียนวาดรูปนั้นมา

การวัดประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมกระบวนการกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
3. ตรวจใบงานกลุ่ม (ใบงานเพลงที่ใช้ในโอกาสต่างๆ)
4. ตรวจใบงานเดี่ยว (วาดภาพประกอบเพลงที่ฟัง)

วัสดุอุปกรณ์

1. เทปเพลงที่ใช้ในโอกาสต่างๆ
2. ใบงาน

ตัวอย่างใบงาน

1. เพลงที่ใช้ในประเพณีแต่งงาน

1.
2.
3.
4.
5.

2. เพลงที่ใช้ในงานศพ

1.
2.
3.
4.
5.

3. เพลงที่ใช้ในงานบวช

1.
2.
3.
4.
5.

4. เพลงที่ใช้ในงานเลี้ยงสังสรรค์

1.
2.
3.
4.
5.

5. เพลงที่ใช้ในงานประเพณีไทย (ลอยกระทง สงกรานต์)

1.
2.
3.
4.
5.

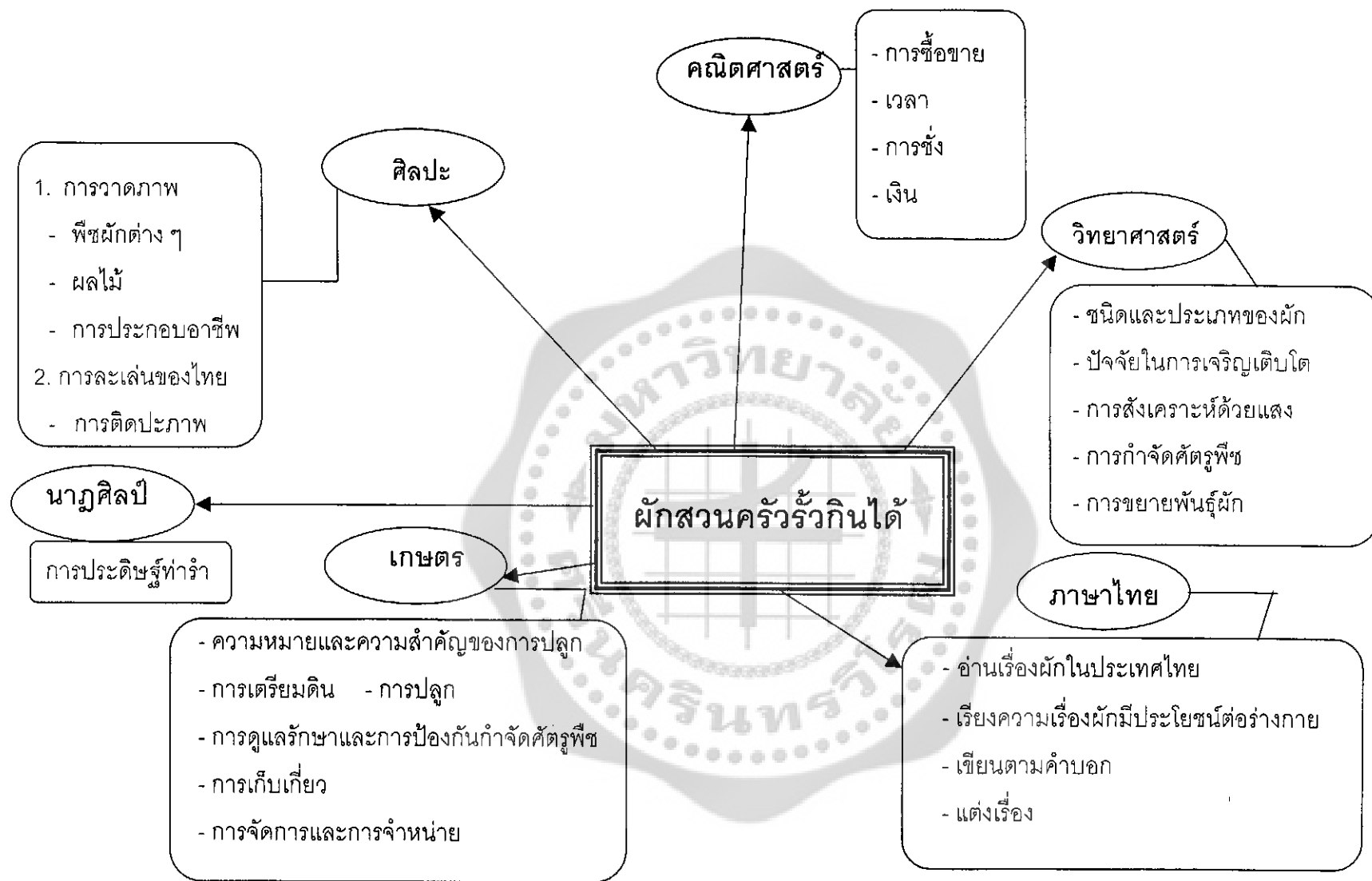
หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง ลองทำดูหนูทำได้ (บาติก)

โรงเรียนวัดกระโจมทอง

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ชั่วโมงที่ 1</u> -ประวัติความเป็นมาของผ้าบาติก	1. เพลงชาว 2. นักเรียนทำท่าประกอบเพลง 3. ครูเล่าประวัติความเป็นมาของผ้าบาติกให้นักเรียนร่วมสนทนาซักถามแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 4. ระดมความคิดเกี่ยวกับคุณค่า หรือประโยชน์ของผ้าบาติก	1. นักเรียนสามารถบอกประวัติ ความเป็นมาของผ้าบาติกได้ 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าหรือประโยชน์ของผ้าบาติก 3. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาการทำงานและเทคโนโลยี	ศ. 1.2 ง. 2.1	ข้อ 1,2,3,4,9,10	มฐ. 6.1	1.การสังเกตการร่วมกิจกรรม
<u>ชั่วโมงที่ 2 วางแผนการทำงาน</u> - การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ - การใช้เครื่องมือ - ขั้นตอนปฏิบัติ - กระบวนการกลุ่ม - งบประมาณค่าใช้จ่าย	1. นักเรียนดูตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ 2. สนทนาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ 3. นักเรียนดูตัวอย่างเครื่องมือ 4. ครูแนะนำการใช้เครื่องมือ 5. แบ่งกลุ่มและเลือกประธาน- เลขา 6. แต่ละกลุ่มประมาณค่าใช้จ่ายและเก็บร่วมเงินจากสมาชิก 7. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์	1. บอกขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง 2. บอกวิธีเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ถูกต้อง 3. บอกวิธีเลือกใช้เครื่องมือได้ถูกต้อง 4. วางแผนงานและปฏิบัติตามแผนงานได้	ง. 1.2 ค.1.3	ข้อ 1, 2, 3	มฐ 9.1 9.3	1. การสังเกต 2. การตอบคำถาม ตรวจผลงาน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ชั่วโมงที่ 3</u> การออกแบบ - การวัด - ขนาด - รูปทรง - รูปแบบลวดลาย - องค์ประกอบ ของภาพ - การเลือกใช้สี - การเขียนข้อความ	1. ครูนำผ้าบาติกที่มีรูปแบบที่หลากหลาย สันทนาซักถาม 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิด การออกแบบเกี่ยวกับ - การวัด - ขนาด - รูปทรง - รูปแบบลวดลาย - องค์ประกอบของภาพ - การเขียนข้อความ 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน วิจารณ์ ปรับปรุงแก้ไข	1. นักเรียนมีความรู้ความ สามารถในการออกแบบ ผ้าบาติกได้สวยงาม 2. นักเรียนสามารถแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ออกแบบผ้าบาติกได้	ง. 1.2 ง. 3.1 ศ. 1.2 ค. 2.1 ก. 2.2 ท. 2.1 ท. 3.1 ด. 2.1 ด. 2.2 ค. 3.1 ด. 4.2	ข้อ 1, 2, 3,4, 5, 10, 11	มฐ. 4.3 มฐ. 5.2 มฐ. 9.1 ม.ฐ. 9.2 ม.ฐ. 9.3 ม.ฐ. 1.2	1. การสังเกตขณะร่วม กิจกรรม 2. ตรวจผลงาน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ชั่วโมงที่ 4</u> ขั้นลงมือปฏิบัติ - ผลงานที่เกี่ยวข้อง - การใช้สารเคมี - กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (การสังเกต การตั้งสมมุติฐาน การทดลอง)	1. ครูสาธิตการทำผ้าบาติกโดยให้นักเรียนคอยสังเกตและคอยตั้งประเด็นคำถาม 2. การซักถามและการตอบคำถาม เช่น - ขั้นตอนการทำงานมีอะไรบ้าง - ข้อควรระวัง - ผลงานที่เกี่ยวข้อง - สารเคมีที่ใช้มีอะไรบ้าง - ฯลฯ 3. แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติ	1. นักเรียนสามารถปฏิบัติตามงานตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถรู้จักเก็บรักษา วัสดุ อุปกรณ์อย่างมีระบบ 3. นักเรียนมีความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกัน	ง.1.2 ง.3.1 ง.5.1 ว.5.1	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14	มฐ.9.1 9.2 9.3 9.4	1. การสังเกตการร่วมกิจกรรม 2. การประเมินผลงาน
<u>ชั่วโมงที่ 5</u> - สรุปผลงาน - จัดทำรายงาน - การนำเสนอผลงาน	1. แต่ละกลุ่มสรุปผลการทำงาน - ขั้นตอนการทำงาน - ผลงาน/ผลที่ได้รับ - ปัญหาอุปสรรค - ข้อเสนอแนะ 2. จัดทำรายงาน 3. นำเสนอผลงาน	1. นักเรียนสามารถพูดสรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานผ้าบาติกได้ 2. นักเรียนสามารถจัดทำรายงานทางวิชาการได้ 3. นักเรียนมีทักษะกระบวนการในการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ท. 2.1	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11	มฐ.5.2 มฐ.9.2 9.3	1. การสังเกต 2. การตรวจผลงาน

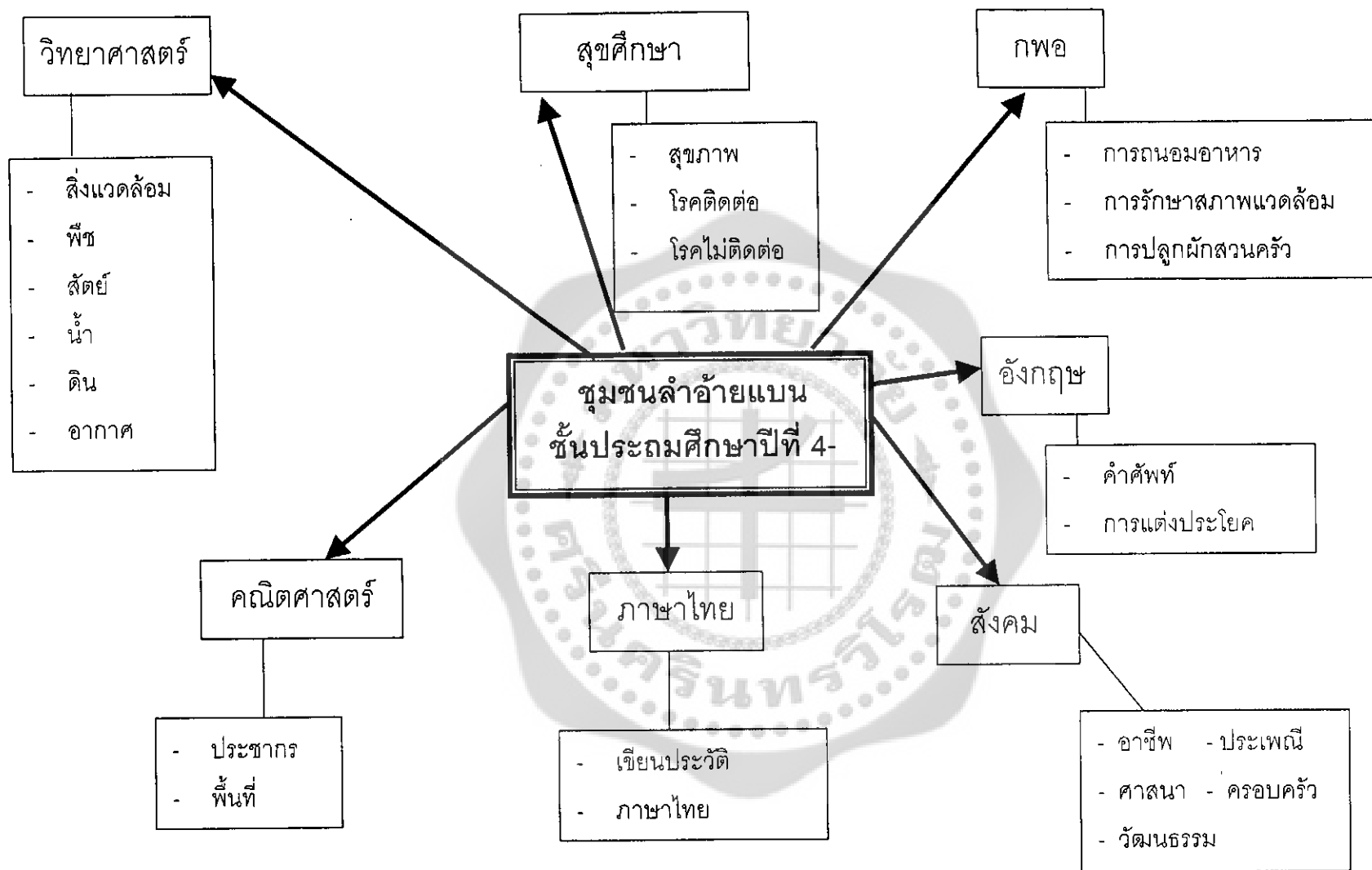
โรงเรียนคลองรางจาก หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ลองทำดูหนูทำได้ (ผักสวนครัวรั้วกินได้)”

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ ดองทำดูหนูทำได้ (ผักสวนครัวรั้วกินได้) ”

โรงเรียนคลองรางจาก

ครั้งที่	สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ	สมท.	การวัดประเมินผล
1.	ความหมาย ความ สำคัญชนิด และประเภทของผัก	- แบ่งกลุ่ม ทำรายงาน/อภิปราย - วาดภาพผัก	1. นักเรียนอธิบายความหมาย ความ สำคัญของผักสวนครัวได้ 2. นักเรียนจำแนกประเภทของผัก สวนครัวได้	ว. 1.1 ,1.2	ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 12, 14	มฐ.1.1,1.3,2.3,2.4, 3.1,4.1,4.2,4.3,5.1, 6.1,7.2,7.3,8.1, 8.2,9.1	1. การสังเกต 2. ทดสอบ 3. ตรวจใบงาน
2.	ปัจจัยในการเจริญเติบโต - การสังเคราะห์แสง	- แบ่งกลุ่ม - ปฏิบัติการทดลอง - รายงาน อภิปราย สรุปผล	1. นักเรียนบอกปัจจัยในการเจริญ เติบโต และการสังเคราะห์แสง ของพืชได้ 2. ปฏิบัติการทดลองเกี่ยวกับการ สังเคราะห์แสงของพืชได้	ว. 1.1,1.2	ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14	มฐ.1.1,1.3,2.3,2.4, 3.1,4.1,4.2,4.3,5.1, 6.1,7.2,7.3,8.1,8.2, 9.1,9.2,9.3	1. สังเกตทักษะ กระบวนการทางวิทยา ศาสตร์ 2. การทดลอง
3.	การเตรียมดิน	- แบ่งกลุ่มปฏิบัติ	1. นักเรียนปฏิบัติการเตรียมดิน สำหรับปลูกผักสวนครัวได้	ง. 1.1	ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14	มฐ.1.1,1.3, 2.3,2.4,3.1,4.1,4.2,4.3, 5.1,6.1,7.2,7.3,8.1,8.2, 9.1,9.2,9.3	1. การสังเกตการ ทำงานโดยการ ประเมินในใบประเมิน
4.	การขยายพันธุ์ และ การปลูก	- แบ่งกลุ่มปฏิบัติ	1. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการ ขยายพันธุ์พืชได้ 2. ปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช และ ปลูกพืชได้	ง.1.1 ง.1.2 ง.1.3	ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 12, 14	มฐ.1.1,1.3, 2.3,3.1,4.1,4.2,4.3,5.1, 6.1,7.2,7.3,8.1,8.2,9.1, 9.2,9.3	1. สังเกตการอภิปราย และตอบคำถาม 2. การทดสอบ 3. ตรวจงาน

ครั้งที่	สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ	สมศ.	การวัดประเมินผล
5.	การดูแลรักษาและ ป้องกัน - ปุ๋ย - สารเคมี - การกำจัดศัตรูพืช	- คั่นคว่ำ - รายงาน - ทำโครงการ - จัดทำรายงาน	1. นักเรียนสามารถจำแนกปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ได้ 2. นักเรียนทำโครงการเกี่ยวกับการ กำจัดศัตรูพืชได้ 3. นักเรียนปฏิบัติการดูแลรักษาพืช ที่ปลูกได้	ว.2.1 ว.2.2 ว.8.1 ว.1.3 ง.1.3 ง.1.4	ข้อ 1, 2, 3, 5, 9, 12, 14	มฐ.1.1,1.3,2.2,2.3,2.4, 3.1,3.2,3.3,4.1,4.2,4.3, 4.1,4.2,4.3,5.1,5.2,6.1, 6.2,6.3,7.1,7.2,7.3	1.สังเกตการอภิปราย และการรายงาน ความสามารถทาง ทักษะการวิทยาศาสตร์ 2.แบบสังเกตการ ทำงานในกลุ่ม 3.การทดสอบความรู้ ความเข้าใจ
6.	การจัดการและการ จำหน่าย (การซื้อขาย) การเงิน การชั่ง	- ปฏิบัติ/ สถานการณ์จริง	1. นักเรียนสามารถจัดการวางแผน ขายผลผลิตของตน 2. นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเงิน ได้ถูกต้อง 3. นักเรียนมีทักษะในการชั่งสิ่งของ	ค. 1.1,1.2,1.3,1.4 ค. 2.1,2.3 ค. 6.1,6.2,6.3	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14	มฐ.1.1,1.2,1.3,4.1,4.2, 4.3,5.1,5.2,6.1,6.2,6.3, 8.1,8.2,9.1,9.2,9.3	1. การสังเกตการ อภิปรายและรายงาน 2. แบบทดสอบ 3. แบบประเมิน
7.	การเรียงความ	- ให้นักเรียนเรียงความเป็นรายบุคคล	1. นักเรียนสามารถแต่งเรียงความ เกี่ยวกับพืชผักได้	ท. 2.1	ข้อ 1, 5, 12, 14	มฐ.4.3,5.2,9.2	1. สังเกตการรายงาน 2. ตรวจใบงาน
8.	ประดิษฐ์ทำร่า	- แบ่งกลุ่มปฏิบัติ	1. นักเรียนสามารถคิดประดิษฐ์ทำ ร่าโดยใช้ผัก และการปลูกผักเป็น ส่วนประกอบได้	-	ข้อ 1, 2, 3, 11, 12, 13, 14	มฐ.7.3,7.12	1. สังเกตการปฏิบัติ กิจกรรม

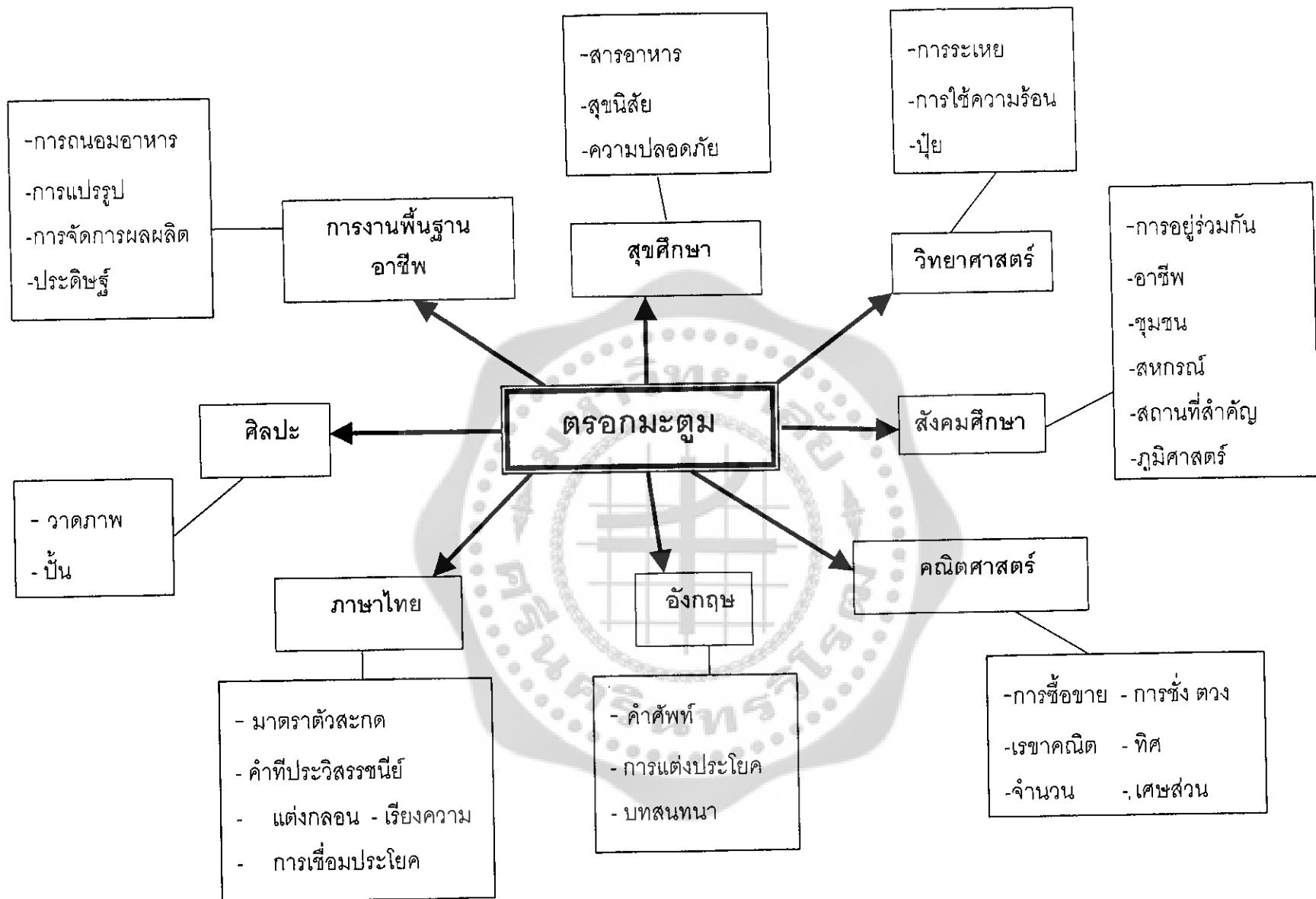
โรงเรียนชุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์) หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ชุมชนลำไยแบน (ย้อนรอยอดีต)”

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง ชุมชนลำไยแบน (ย้อนรอยอดีต)

โรงเรียนชุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์)

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมต.	การวัดประเมินผล
ภาษาไทย เรื่อง ประวัติชุมชน	- สัมภาษณ์บุคคลในชุมชนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา - เขียนประวัติความเป็นมาของชุมชน - แต่งกลอนประวัติของชุมชน - นักเรียนผลัดกันเล่าประวัติชุมชน	- นักเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชนตนเอง - นักเรียนเล่าเรื่องได้ - นักเรียนแต่งกลอนได้	ท. 2.1,3.1,4.1,4.2	ข้อ 1 : 1.1,1.2,1.3, 1.5,1.6,1.7 ข้อ 2: 2.1, 2.3, ข้อ 3 ข้อ 5: 5.1,5.2,5.3	ข้อ 4,5,6	- สังเกตการทำงาน - ตรวจสอบผลงาน
คณิตศาสตร์ เรื่อง คณิตคิดสนุก - ประชากร	- สำรวจและจัดทำแผนภูมิ แสดงจำนวนประชากร และที่พักอาศัยภายในชุมชน - หาพื้นที่ทางการเกษตร เพื่อคำนวณหาผลผลิต,รายได้ การลงทุน ฯลฯ	- บอกจำนวนประชากรที่อาศัยในชุมชนได้ - เขียนแผนภูมิจากสภาพจริงได้	ค. 1.3,5.1,5.2,5.3, 6.3	ข้อ 6, ข้อ 7 ข้อ 10 10.1 ,10.2 ข้อ 11 ข้อ 12 12.1 ,12.2 ข้อ 13 ข้อ 14		- การสังเกต - ตรวจสอบผลงาน
- พื้นที่	- สำรวจอาชีพภายในชุมชน - ออกมาเล่าเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของบิดามารดา และอาชีพในชุมชน	- นักเรียนสามารถคิดคำนวณได้ - นักเรียนทราบและเข้าใจอาชีพของบิดา – มารดาและเพื่อนบ้าน				- สังเกตความสนใจ - ตรวจสอบผลงาน
สังคมศึกษา เรื่อง ชีวิตบ้านเรา อาชีพ	- หาข้อมูลจากผู้รู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม, ประเพณี แล้วนำมาแสดงบทบาทสมมติ - ช่วยกันหาข้อมูล ประเพณีการ สุนัข	- นักเรียนปฏิบัติตามประเพณีในท้องถิ่นได้ถูกต้อง	ส.1.1,1.2,1.3,2.1, 3.1,4.3,5.2			- การสังเกต - การตรวจสอบผลงาน
วัฒนธรรม,ประเพณี						

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
สุนทรียภาพ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์	- ร้องเพลงของท้องถิ่น(เพลงนาเสฟ) - วาดรูปเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสนใจในชุมชน	- นักเรียนร้องเพลงนาเสฟได้ - นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับชุมชนของตนเองได้	ศ. 1.1 ,1.2, 2.1,2.2	ข้อ 12, 13		- การสังเกต - การตรวจผลงาน
วิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบนิเวศในชุมชน	- แบ่งกลุ่มออกไปสำรวจพื้นที่ต่างๆ ที่กำหนดให้แล้วจดบันทึกข้อพิช,สัตว์ - นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้ไปสำรวจมา	- นักเรียนสำรวจและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด น่ายู่ได้	ว. 2.1	ข้อ 3, 5, 12		- การสังเกต
สุขภาพ เรื่อง ชุมชนสะอาดปราศจากโรคสุขภาพ	- ดูแลสุขภาพ (สำรวจความเป็นโรคเหา) และกำจัดขุยลาย - ครูและนักเรียนช่วยกันสำรวจเกี่ยวกับการเป็นโรคเหาของคนในชุมชน เพื่อหาวิธีป้องกันและรักษา - สำรวจหาแหล่งกำเนิดขุยน้ำขุยลาย ทุกวันจันทร์ และร่วมกันกำจัด ทำลาย	- นักเรียนรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันป้องกัน โรคเหา และกำจัดขุยน้ำขุยลายให้หมดไปจากชุมชน	พ 4.1	ข้อ 2, 3, 6, 7		- การสังเกต
ภาษาอังกฤษ เรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า	- หาคำศัพท์จากพจนานุกรม หรือคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับคำต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ชื่อพิช, สัตว์, สถานที่ ฯลฯ - สนทนาและแต่งประโยคง่าย ๆ	- นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการหาคำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน และสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียน และ ใช้ประโยคในขั้นพื้นฐานได้	ด.1.1 ,1.2	ข้อ 2, 5		- แบบบันทึกข้อมูลของนักเรียน

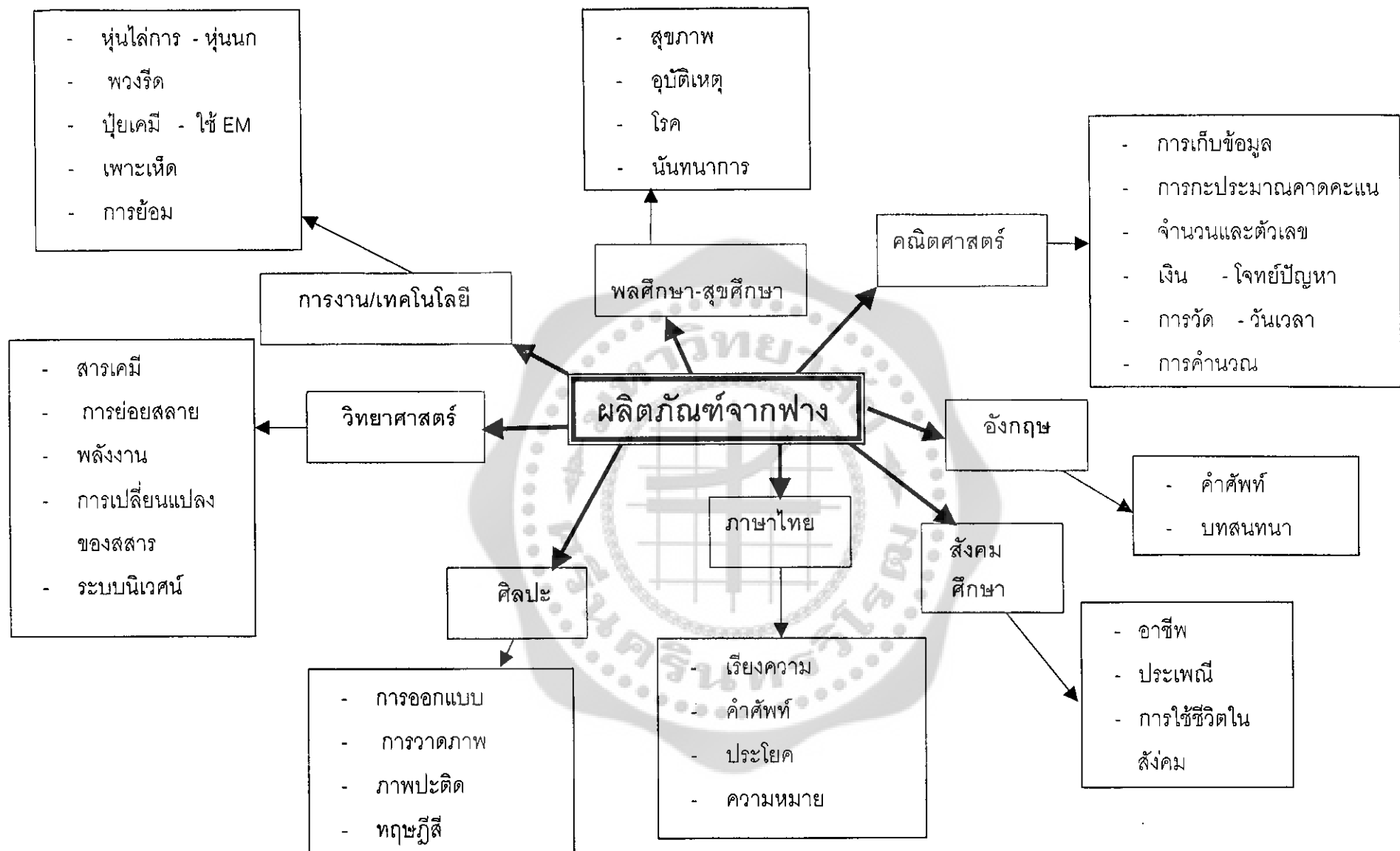
โรงเรียนวัดพระยาทำ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ตรอกมะตูม”

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง ตรอกมะตูม

โรงเรียนวัดพระยาทำ

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
สังคม - อาชีพในชุมชน .	1. นักเรียน ป.4-ป.6 สํารวจอาชีพคนในชุมชน 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายการประกอบอาชีพส่งเสริมรายได้ในท้องถิ่น	1. นักเรียนสามารถสำรวจการประกอบอาชีพในชุมชนได้ 2. สามารถรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ส่งเสริมรายได้ในท้องถิ่นได้ 3. สามารถเขียนรายงานได้ 4. รายงานผลการสำรวจได้	ศ. 3.1 , 3.2 ง. 2.1	ข้อ 2, 3		
ภาษาไทย - การจดบันทึก - การรายงานหน้าชั้น	1. แบ่งกลุ่มนักเรียน ป.4-ป.6 เขียนรายงานจากการจดบันทึกในการสำรวจ	3. สามารถเขียนรายงานได้ 4. รายงานผลการสำรวจได้	ท. 2.1 , 3.1	ข้อ 1, 5		
กพอ. - การแปรรูป	1. นักเรียนศึกษาขั้นตอนการทำมะตูมเชื่อมจากแหล่งชุมชน 2. นักเรียนนำเสนอผลงาน	1. นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทำมะตูมเชื่อมได้	ง. 1.2, 2.1	ข้อ 2, 3, 12		
คณิตศาสตร์ - รูปทรงเรขาคณิต - การชั่ง - การประมาณ - บทประยุกต์ - ขาดทุน ซื้อขายวัตถุดิบ	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาลักษณะขนาดรูปร่าง ของมะตูม 3. นักเรียนนำผลมะตูมมา และประมาณน้ำหนักผลมะตูม	1. นักเรียนบอกรูปร่าง ขนาดน้ำหนัก ของมะตูมได้ 2. บอกน้ำหนักของมะตูมได้ 3. เข้าใจและสามารถประมาณน้ำหนักได้ 4. คำนวณกำไร – ขาดทุนได้	ค.	ข้อ 1, 2, 3, 14		

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>กพอ.</u> - การถนอมอาหาร - การจัดการผลผลิต	1. นักเรียนศึกษาชื่อวัตถุดิบมาทำมะตูมเชื่อม 2. นักเรียนนำเสนอผลงาน 3. นักเรียนร่วมกันทำมะตูมเชื่อมและบรรจุผลผลิต 4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์วิธีการแปรรูปมะตูมตามหลักวิทยาศาสตร์ 5. นักเรียนนำผลิตผลที่เหลือมาแปรรูปเป็นนุ้ย	1. นักเรียนสามารถทำมะตูมเชื่อมและบรรจุผลผลิตได้ 2. นักเรียนเข้าใจในหลักการทำมะตูมเชื่อมตามหลักวิทยาศาสตร์ 3. นักเรียนสามารถนำผลิตผลที่เหลือจากการทำมะตูมเชื่อมมาแปรรูปเป็นนุ้ยได้	ง. 1.2, 2.1, 3.1	ข้อ 3, 5, 12		
<u>ศิลปะ</u> วาดรูปผลมะตูมพร้อมระบายสี	- นักเรียนวาดรูปผลมะตูม หรือรูปที่ประทับใจในการทำงานพร้อมนำเสนอผลงาน	- นักเรียนสามารถวาดรูประบายสีตามจินตนาการและนำเสนอผลงานได้	ศ. 1.1	ข้อ 13		

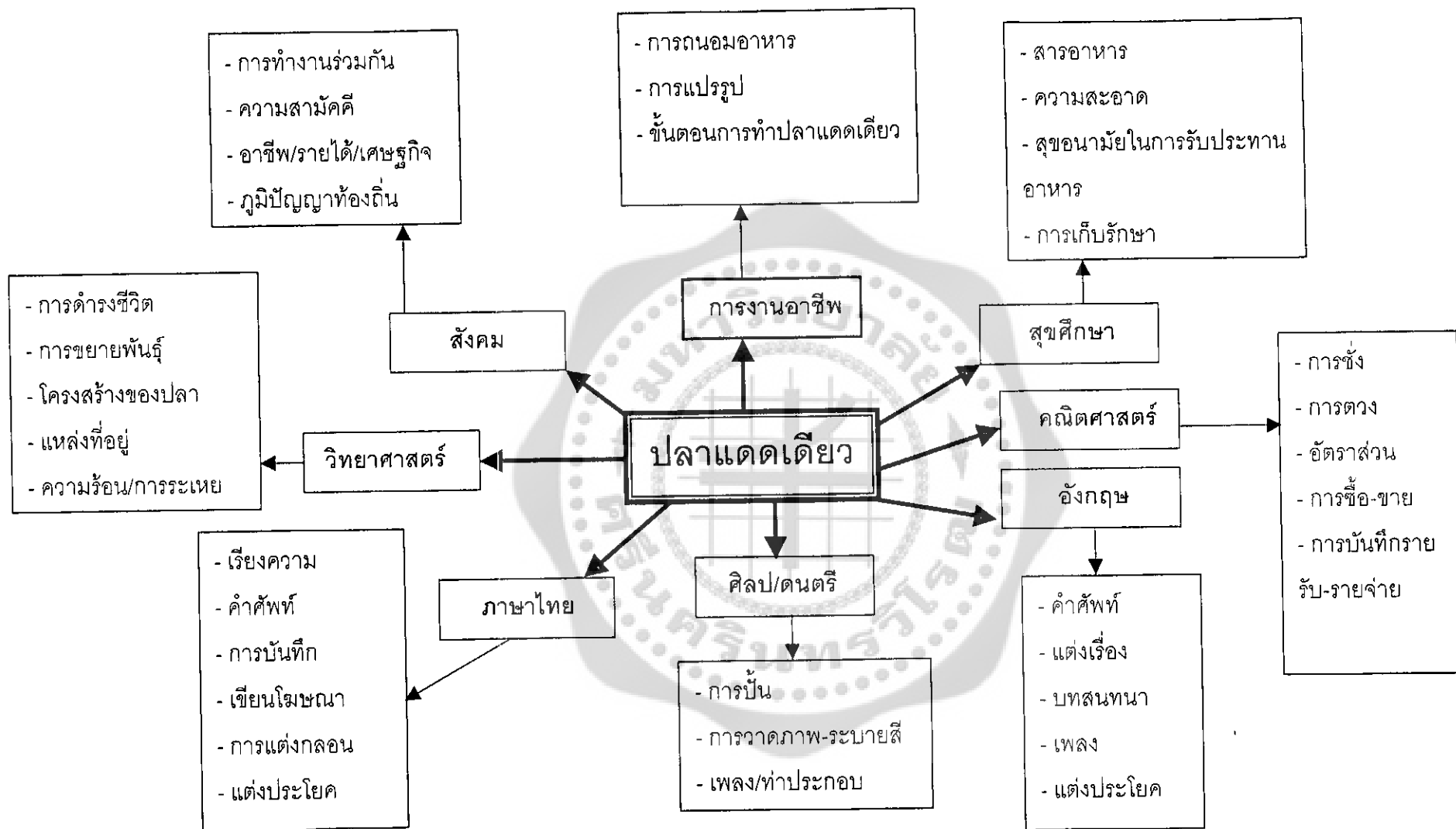

โรงเรียนตำบลชุมทอง (ประชาอุทิศ) หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “สร้างสรรค์งานจากฟางข้าว”

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “สร้างสรรค์งานจากฟางข้าว ”

โรงเรียนตำบลชุมทอง (ประชาอุทิศ)

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ ต่าง ๆ จากฟางข้าว	1. ออกแบบผลิตภัณฑ์และวาดภาพ 2. คำนวณวัสดุอุปกรณ์ในการ ประดิษฐ์พร้อมทั้งบวกราคาต้นทุน และราคาขาย 3. อ่านนิทานภาษาอังกฤษหาความหมาย แล้วเขียนเรื่องเป็นภาษาไทยพร้อมทั้ง สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง 4. ประดิษฐ์ตามรูปแบบที่ออกแบบไว้	1. นักเรียนสามารถออกแบบ ผลิตภัณฑ์ได้อย่างสร้างสรรค์ 2. นักเรียนสามารถประมาณค่า ในการคำนวณและแก้ปัญหา ได้ 3. นักเรียนสามารถอ่านเขียน ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ได้อย่างถูกต้อง 4. นักเรียนประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ เป็นของเล่นและของใช้ได้ 5. นักเรียนช่วยเพิ่มรายได้ให้กับ ครอบครัวและสามารถนำไป ประกอบอาชีพในอนาคตได้	ท. 1.1,2.1 ค. 1.1,1.3,2.1,2.2 ง. 1.1,1.2,2.1,3.1, 5.1 ด. 1.1,1.2,3.1 ศ. 1.1,1.2	ข้อ 1,3,5,9,10,12, 13,14	มฐ.1,2,3,4,5, 6,7,8,9,12	- สังเกต - ผลงาน

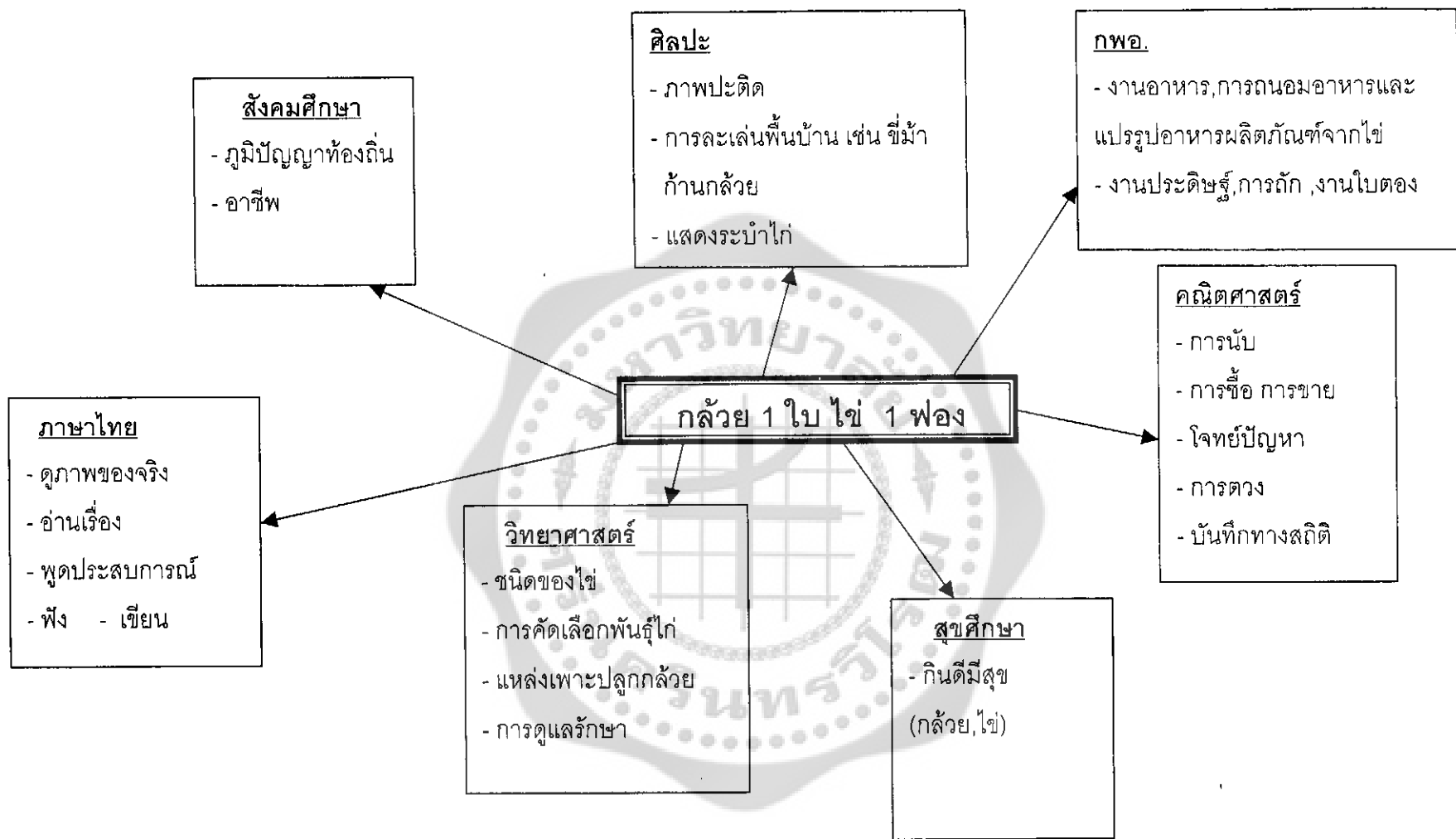

โรงเรียนแก้วท่าทันอุปถัมภ์ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ ปลาแดดเดียว ”

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ ปลาแดกเดี่ยว ”
โรงเรียนแก้วข้าทักอุปลัมภ์

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ภาษาอังกฤษ</u> - คำศัพท์ - แต่งประโยค - แต่งเรื่อง - บทสนทนา - เพลง	1. แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อระดมความคิด 2. ช่วยกันแต่งเรื่องและบทสนทนา ถาม-ตอบ เกี่ยวกับปลา 3. เขียนแผนความคิด 4. วาดภาพ ระบายสี เขียนเรียงความ เขียนโฆษณา 5. นักเรียนช่วยกันแต่งกลอน 6. นำเสนอผลงานกลุ่มของตน	1. นักเรียนสามารถแต่งประโยค และเขียนเรื่องด้วยภาษาอังกฤษ 2. นักเรียนสามารถปั้นรูปปลาได้ 3. นักเรียนสามารถวาดภาพระบาย สีและเขียนเรียงความได้ 4. นักเรียนสามารถแต่งกลอนเขียน บันทึกได้	ต.1.2 ,ต.1.3 ต.3.1 , ต.4.2	ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13	1.1,1.2,1.3 2.1,2.4,2.5 3.1,3.2,3.3 4.1,4.3 6.1,7.1,7.2,7. 3,8.3,8.4 9.1,9.2,9.3,9. 4,12	- การสังเกต - ตรวจงาน - ใบงาน
<u>ภาษาไทย</u> - การเขียนเรียงความ - คำศัพท์ - การบันทึก - การเขียนโฆษณา			ท.2.1 , ท.3.1 ท.4.1			
<u>ศิลปะ</u> - การปั้น - การวาดภาพระบายสี			ศ.1.1,1.2			

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>คณิตศาสตร์</u> - การตั้ง - การดวง - การซื้อ-ขาย - บันทึกรายรับ – รายจ่าย <u>สังคม</u> - การทำงานกลุ่ม - ความสามัคคี - อาชีพ - เสริมธุรกิจ - ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ขั้นตอนการทำงาน <u>กพอ.</u> - ขั้นตอนการทำงาน	- นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการตั้ง-ดวง - ให้นักเรียนปฏิบัติจริง ให้นักเรียนปฏิบัติจริง	- นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่มได้ - นักเรียนสามารถตั้งน้ำหนักและดวงของได้ - นักเรียนสามารถจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายได้ - นักเรียนมีทักษะทำงานกลุ่ม - นักเรียนสามารถบอกอาชีพที่มีในท้องถิ่นได้ - นักเรียนบอกประโยชน์ของอาชีพได้ นักเรียนสามารถทำการถนอมอาหารหรือแปรรูปเป็นปลาแดดเดียว	ก.1.1,1.3,2.1,2.3,6.4,6.5	ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13	1.1,1.2,1.3, 1.4,2.1,2.4, 2.5,3.1,3.2, 3.3,4.1,4.3, 6.1,6.3,7.1,7.2,7.3,8.3, 8.4,9.1,9.2,9.3,9.4,12	- สังเกต - ชักถาม - ตรวจสอบผลงาน

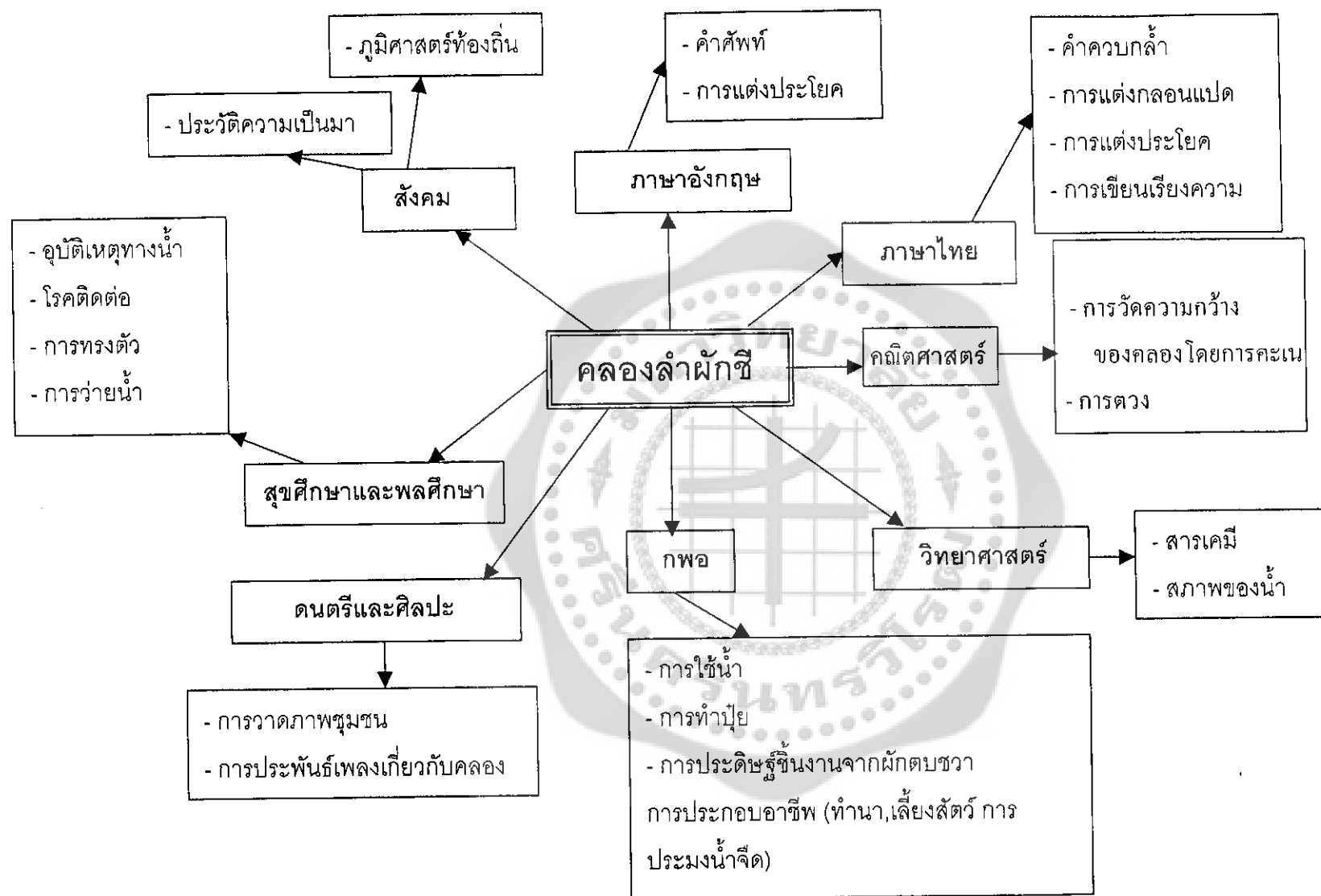
โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง กล้วย 1 ใบ ไข่ 1 ฟอง

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง กล้วย 1 ใบ ไข่ 1 ฟอง
โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมส.	การวัดประเมินผล
สุขศึกษา กินดีมีสุข	1. สำรวจสวนกล้วย และโรงเลี้ยงไก่ 2. แต่ละกลุ่มบอกคุณค่าทางโภชนาการ 3. ทำรายงาน	- เห็นคุณค่าและประโยชน์ของ กล้วยและไข่	พ.1.1,4.1	ข้อ 1, 3, 5	1, 9, 10	- ทำกิจกรรมกลุ่ม - ตรวจสอบผลงาน
คณิตศาสตร์ จำนวนนับ	1. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนถึงการรับประทานอาหารเช้า 2. ครูนำไข่ไก่และกล้วยมาให้ให้นักเรียนดู 3. อภิปรายซักถาม 4. แบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่มให้แต่ละกลุ่มออกมานับไข่และกล้วย 5. อภิปรายซักถามถึงจำนวนที่แต่ละกลุ่มนับได้ 6. ตรวจสอบความถูกต้องโดยการนับพร้อมกัน ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเขียนจำนวนที่นับได้บนกระดานและให้ทดลองเปรียบเทียบโดยการหยิบไข่ออกครึ่งละ 1 ฟอง ถ้ากลุ่มใดเหลือ แสดงว่า กลุ่มนั้นมากกว่า 7. ทำกิจกรรมเดียวกันในการเปรียบเทียบจำนวนกล้วย 8. ครูให้แต่ละกลุ่มนำไข่และกล้วยมานับรวมกันแล้วเปรียบเทียบระหว่างไข่กับกล้วย	- นักเรียนสามารถบอกจำนวน ได้ - นักเรียนเปรียบเทียบจำนวน ได้ - นักเรียนบวก ลบ จำนวนได้	ค.1.1,1.2,1.3,1.4	ข้อ 1, 2, 3	1, 4, 5, 6	- สังเกตการร่วมกิจกรรม - การตรวจสอบผลงาน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
ศิลปะ ภาพปะติด ภาษาต่างประเทศ Fruits Bananas And Eggs	ทำภาพปะติดจากเปลือกไข่และระบายสีให้สวยงาม ครูนำนักเรียนออกมานอกห้องเรียนแนะนำ ส่วนต่าง ๆ ของต้นกล้วย เช่น - What , s this / These ? It ' s bananas. They are bananas. - What color is this ? It 's yellow and green. - What shape is it ? It is long and short . - Why do you eat bananas? Because I like it . ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงภาพที่วาด และพูดรายงานเป็นประโยคสั้น ๆ	- นักเรียนสร้างภาพปะติดจาก เปลือกไข่และระบายสีได้สวยงาม - นักเรียนพูดภาษาอังกฤษอย่างง่าย ได้	ศ. 1.1 ด. 1.1	ข้อ 7, 13 ข้อ 2, 4		ตรวจผลงาน - การเข้าร่วม กิจกรรมการทำงานกลุ่ม - การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านเขียน - การตรวจผลงาน
ภาษาไทย การอ่านออกเสียงคำ ควบกล้ำ (กล) ตัว สะกดแม่เคย การนำ คำมาแต่งประโยคได้ ถูกต้องและตรงความ หมายมีความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบมี ความคิดสร้างสรรค์	1. นักเรียนดูภาพผลิตภัณฑ์จากกล้วยและไข่ และดูของจริง แล้วสนทนา 2. เล่าประสบการณ์จากภาพและของจริง 3. เขียนเรื่องจากภาพ/ของจริง นำเสนอ ผลงาน 4. นักเรียนหาคำควบกล้ำ(กล)และตัวสะกดแม่ เคย นำมาอ่านออกเสียง 5. นักเรียนนำคำที่ได้มาฝึกแต่งประโยคและ นำมาผูกเป็นเรื่อง พร้อมทั้งชื่อเรื่อง(กล้วย ไข่ ไก่ ได้ กลาง ไกล กล้าหาญ) 6. นำผลงานจัดป้าย	- นักเรียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และเกิดความรู้และเข้าใจในหลัก ภาษาไทย - นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้ ตรงความหมาย - นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ ถูกต้อง - นักเรียนมีความกล้าที่เหมาะสม	ท.1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5	มฐ.1.4,6,9	- การสังเกตพฤติกรรม ขณะทำกิจกรรม - การตรวจผลงาน การเขียนเรื่องการผูก เรื่อง

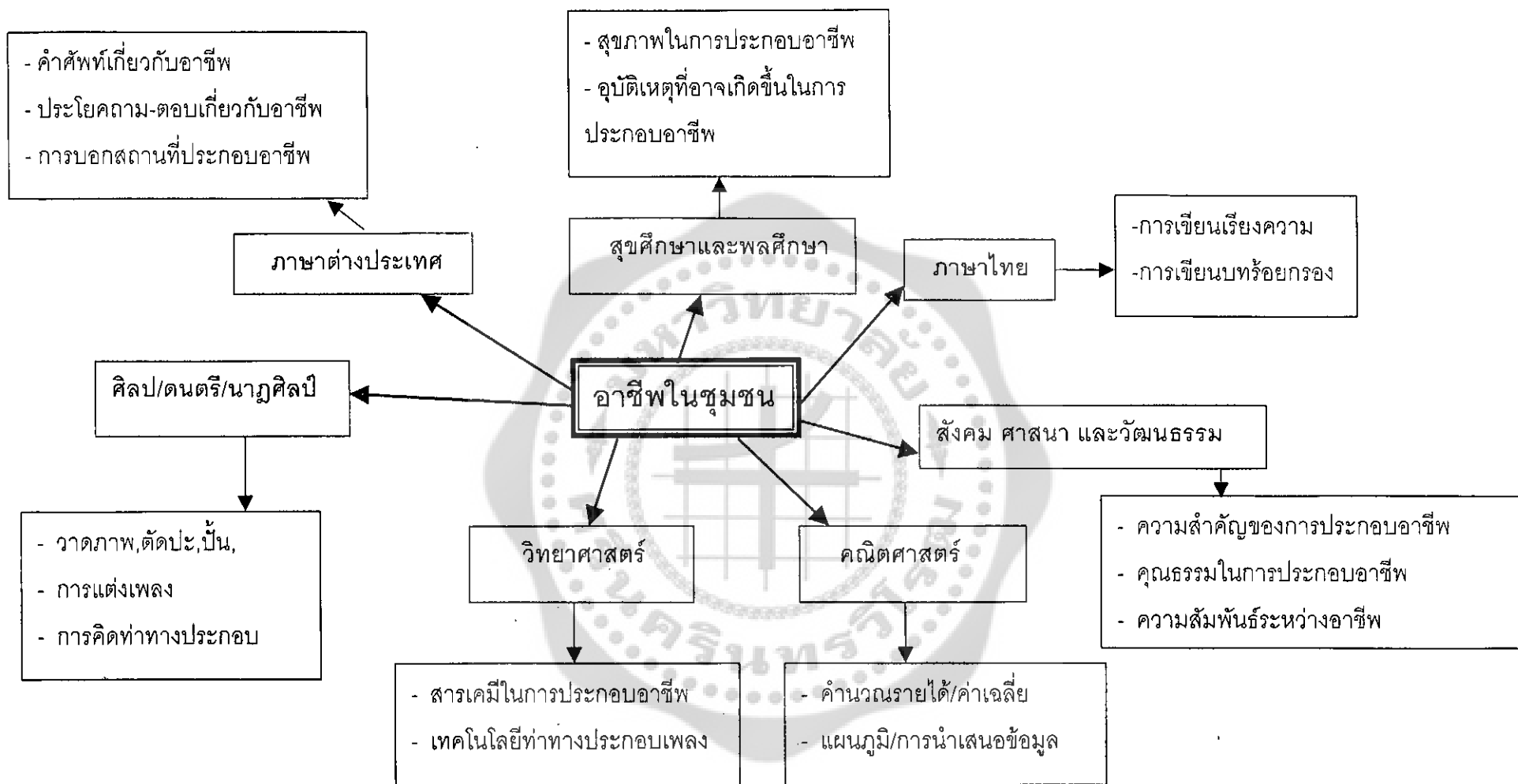
สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>วิทยาศาสตร์</u> พืช (ประเภท, การดูแลบำรุงรักษา, การขยายพันธุ์) สัตว์ (ชนิด, การดูแลรักษา, การคัดเลือกพันธุ์, การขยายพันธุ์)	1. นักเรียนอภิปรายเรื่อง กล้วย และไข่ 2. นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รายงาน	- นักเรียนสามารถอธิบายหลักการปลูกต้นกล้วยและการขยายพันธุ์ได้ - นักเรียนสามารถอธิบายหลักการเลี้ยงไก่ การคัด เลือกพันธุ์และการขยายพันธุ์	ว.1.1, 1.2, 2.1, 2.2	ข้อ 3, 4, 7	4, 6, 7	1.การสังเกตพฤติกรรมขณะเรียน 2.การเขียนรายงาน 3.การนำเสนอ
<u>สังคม</u> รู้และเข้าใจผลงานที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ขั้นตอนของการทำขนมบดิน	1. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของไข่ 2. นำนักเรียนออกไปศึกษาขั้นตอนการทำขนมบดินที่ได้จากไข่ในท้องถิ่น (บ้านเด็กหญิงปัทมา) - อุปกรณ์ - สวนผสม - วิธีทำ - ผลสำเร็จ	- นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการทำขนมบดินได้	ส.3.1	ข้อ 3, 7, 12	5, 6, 9	1. สังเกตพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรม 2. ผลสำเร็จของงานการทำขนมบดิน
<u>นาฏศิลป์</u> - การแสดงระบำไก่	1. นักเรียนดูภาพการแสดงระบำไก่ 2. นักเรียนแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติระบำไก่อ นักเรียนเสนอผลงานแต่ละกลุ่ม	- นักเรียนสามารถแสดงระบำไก่ได้	ศ.3.1	ข้อ 3, 13	6, 9	- การแสดงระบำไก่

โรงเรียนลำผักชี หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ คลองลำผักชี ”

โรงเรียนลำผักชี หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ คลองลำผักชี ”

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
สังคม ประวัติความเป็นมา ของคลองลำผักชี	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม - แต่ละกลุ่มไปค้นหาความรู้ โดยการซักถามประวัติความเป็นมาจากชาวบ้านที่อยู่ริมคลอง บริเวณใกล้โรงเรียน - ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ - นักเรียนร่วมกันสรุป	- สามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน - นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง - นักเรียนได้ทราบประวัติ	ศ. 2.1, 4.3, 5.2	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 14	มฐ.1.1, 2.1, 2.4, 3.1, 6.1, 9.2, 9.3, 10.3	- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม - ตอบคำถาม - ไปงาน
วิทยาศาสตร์ สภาพของน้ำในคลอง โรงเรียน ลำผักชี	- สำรวจ - ระดมความคิดเกี่ยวกับสภาพน้ำ - เสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็น - รวบรวมข้อมูล - นำเสนอผลงาน - นักเรียนร่วมกันสรุป	- สามารถสำรวจสภาพของน้ำได้ - สามารถระดมความคิดและแสดงความคิดเห็นได้ - สามารถเสนอปัญหา และแสดงความคิดเห็นได้ - สามารถรวบรวมข้อมูลและนำเสนอวิธีแก้ปัญหได้ - สามารถเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	ว. 2.1, 2.2, 8.1	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 12, 14	มฐ.1.1,2.4,3. 1,3,2,4.1, 4.2,6.1,9.1, 9.3	- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม - ตอบคำถาม

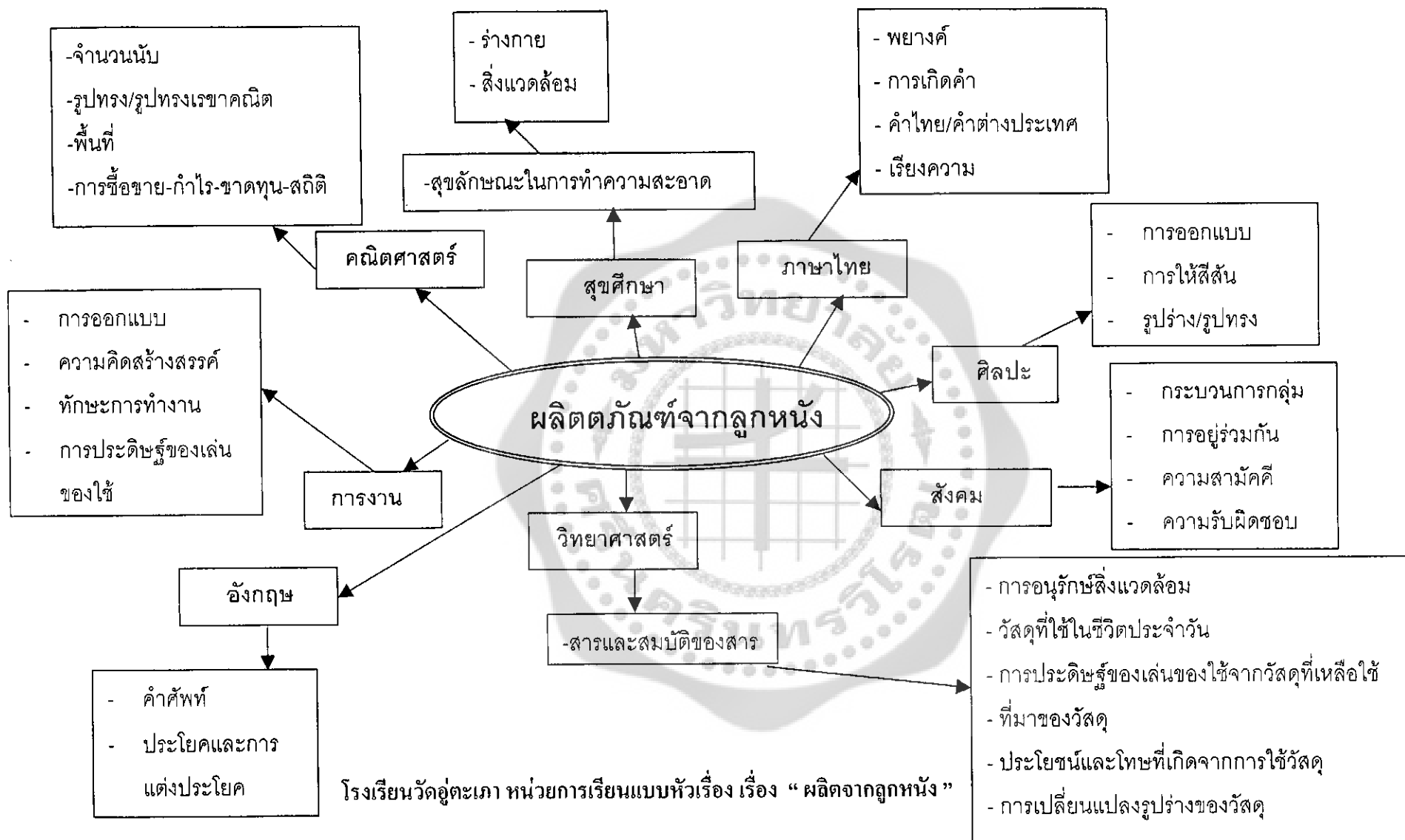

โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางดำ หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง อาชีวะในชุมชน

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง อาชีพในชุมชน
โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>วิชาสังคม, กพอ</u> - ความสำคัญของ การประกอบอาชีพ - ความสัมพันธ์ ระหว่างอาชีพต่างๆ ของคนในชุมชน	1. ครูนำเล่นเกมใบคำอาชีพต่างๆ โดยนักเรียน ออกมาใบทำทาง การประกอบอาชีพต่างๆ แล้ว ให้เพื่อน ในชั้นเรียนทาย 2. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของการ ประกอบอาชีพที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและชุม ชน 3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่มบอก การประกอบอาชีพของสมาชิกในครอบครัวตน เอง และความสัมพันธ์กับอาชีพอื่น ๆ 4. ตัวแทนกลุ่มรายงานและร่วมกันสรุป <u>หมายเหตุ</u> การบ้านให้นักเรียนสอบถามรายได้ ของผู้ปกครองแต่ละคน	1. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ ของการประกอบอาชีพได้ 2. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนได้	ส. 3.1, 2.1	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 12, 14		
<u>คณิตศาสตร์</u> - การหาค่าเฉลี่ย การนำเสนอข้อมูล	1. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้นำรายได้จากผู้ ปกครองมาหารายได้เฉลี่ยของแต่ละ อาชีพ 2. จัดทำแผนภูมิแสดงรายได้ของแต่ละอาชีพ และนำเสนอผลงาน	นักเรียนสามารถ 1. หาค่าเฉลี่ยของรายได้ของแต่ละ อาชีพได้ 2. จัดทำแผนภูมิหรือแผนภาพ แสดงรายได้ของแต่ละอาชีพได้ 1.1	ก. 1.4, 5.1, 5.3	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 12, 14		

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ภาษาต่างประเทศ</u> 1. คำศัพท์ชื่ออาชีพ 2. ประโยคถาม-ตอบ อาชีพ 3. สถานที่ประกอบ อาชีพ <u>ภาษาไทย</u> -การเขียนเรียงความ -การเขียนกลอน สุภาพ <u>สังคม</u> -คุณธรรมในการ ประกอบอาชีพ	1.ออกเสียงศัพท์อาชีพที่นักเรียนชอบ 2. ใช้บัตรภาพตามเกี่ยวกับอาชีพ -What is he/she ? He / She is a..... 3. ฝึกการตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษ 4. นำเสนอผลงานกลุ่ม 1.นักเรียนแสดงความคิดเห็นสรุป เรื่องอาชีพ ในชุมชน 2.หรีอบทบาทสมมุติในการประกอบอาชีพโดย เน้นคุณธรรม จริยธรรม ของอาชีพนั้น ๆ 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เขียนเรียงความเรื่อง การประกอบอาชีพในชุมชน โดยเรียบเรียงสรุป จากการศึกษาทั้งสามครั้งตามรูปแบบของเรียง ความ หรือเขียนร้อยกรองตามที่ตนเองถนัด หรือสนใจ 4.นำเสนอผลงานกลุ่ม และรวบรวมเป็นรูปเล่ม 5.สรุปผลงานทั้งหมด	1. สามารถออกเสียงคำศัพท์ที่เรื่อง อาชีพได้ 2. สามารถใช้ประโยคคำถามเกี่ยว กับอาชีพได้ 1.นักเรียนเขียนเรียงความได้ 2.นักเรียนแต่งร้อยกรอง 3.นักเรียนเห็นคุณค่าของอาชีพและมี คุณธรรมในการประกอบอาชีพ 4.สรุปผลงานของหน่วยหัวเรื่องได้	ต.1.3,3.1,4.1,4.3, ท.2.1,3.1,4.2,5.1 ส. 2.1 3.1 ง.2.1	ข้อ 3, 5 ข้อ 1, 2, 11, 13, 14 ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12	1,2,3,4,5,10,1 2,14	

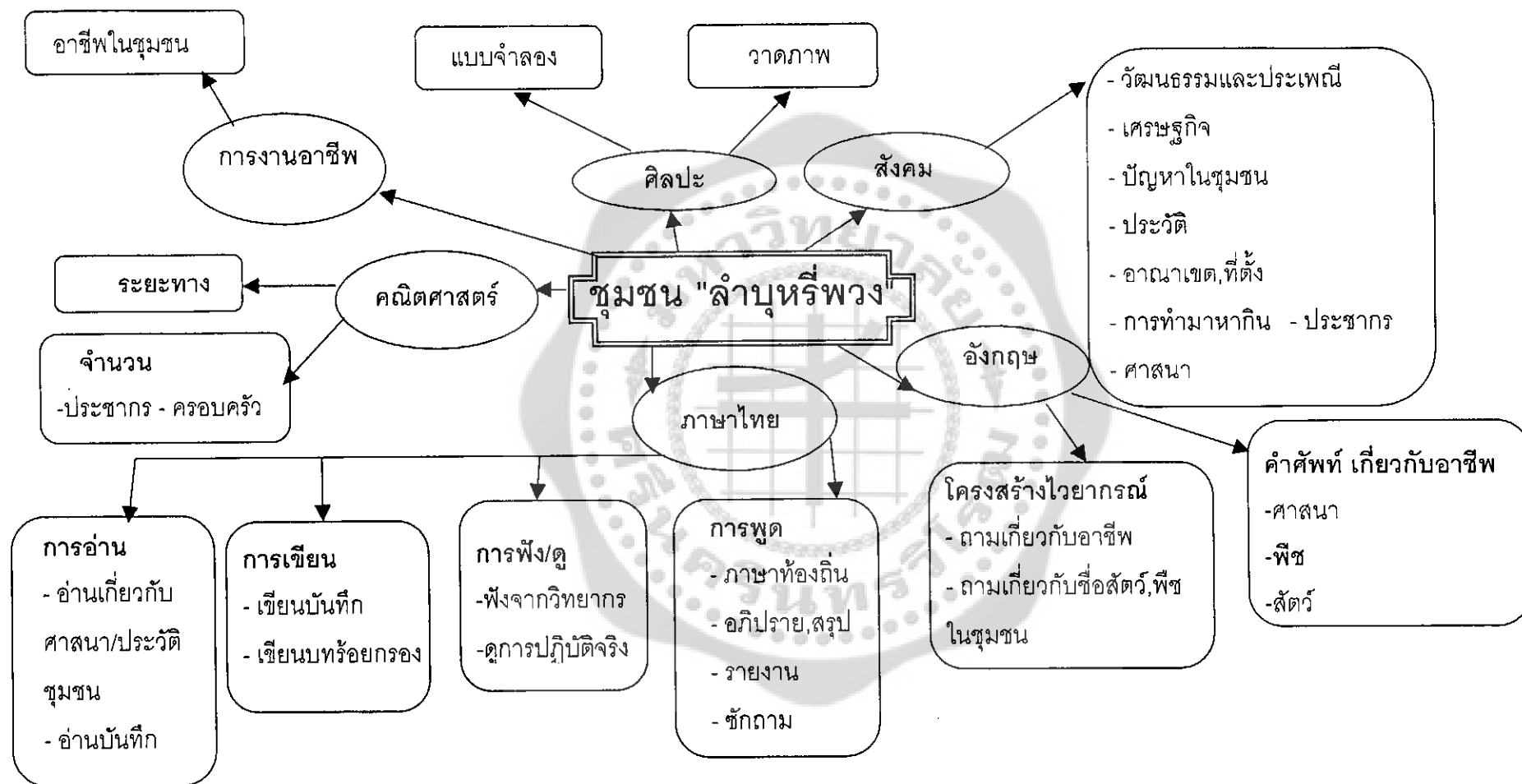

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากลูกหนัง
โรงเรียนวัดอู่ตะเภา

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
ภาษาไทย -พยางค์ -การเกิดคำ -คำไทย/คำต่าง ประเทศ -แต่ต่างกลอน -เขียนเรียงความ	-แบ่งกลุ่มนักเรียนช่วยกันหาคำที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากลูกหนัง -นักเรียนฝึกอ่านและนับพยางค์จากคำและหาความหมายของพยางค์และคำ -ครูและนักเรียนช่วยกันแยกคำไทย/คำต่างประเทศ และวิเคราะห์การเกิดคำ -นักเรียนฝึกแต่งกลอนแปดจากคำไทย และคำต่างประเทศ -นักเรียนเขียนเรียงความเรื่องผลิตภัณฑ์จากลูกหนัง	-บอกได้ว่าคำที่กำหนดให้มีกี่พยางค์ -บอกความหมายของคำพยางค์ที่กำหนดให้ได้ -บอกได้ว่าคำใดคือคำไทย/คำต่างประเทศ -สามารถแต่งคำกลอนจากคำที่กำหนดให้ได้ -สามารถเขียนเรียงความในแนวสร้างสรรค์ได้ตามจินตนาการ	ท1.1,2.1,3.1,4.1	ข้อ 1, 2, 3, 5, 11, 12, 13, 14	1.1,1.2,1.3,4. 1,4,2,4.3,4.4, 5.2,6.1,6.4,9. 2,12	- ใช้แบบทดสอบ - ตรวจใบงาน - ใช้แบบบันทึก พฤติกรรม - ตรวจผลงาน
คณิตศาสตร์ -จำนวนนับ -รูปทรง -พื้นที่ -การซื้อขายกำไร/ขาด ทุน -การบันทึก-รายรับ- รายจ่าย	-นักเรียนในแต่ละกลุ่มแยกประเภทของลูกฟุตบอล, ลูกรักบี้, ลูกบาสเกตบอล, ลูกวอลเลย์บอล, ลูกแฮนด์บอล -ให้แต่ละกลุ่มหาพื้นที่ของรูปทรงต่าง โดยการตัดและเปลี่ยนรูปทรงให้เป็นและเรียบและเปรียบเทียบ -ให้แต่ละกลุ่มทำการบันทึกรายรับ-รายจ่าย-กำไร-ขาดทุน	-ให้นักเรียนรู้และสามารถแยกประเภทของรูปทรงต่าง ๆ ได้ -นักเรียนสามารถคำนวณหาพื้นที่โดยการประมาณการใช้สูตรในการหา -นักเรียนสามารถคำนวณหากำไร/ขาดทุนและการบันทึกรายรับ-รายจ่ายได้	ค1.1,1.3,1.4,2.1, 2.2,2.3,3.1,6,6.5	ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 12	1.1,1.2,1.3,4. 1,4,2,4.3,9.1, 9.2,9.3,9.4	- สังเกตการร่วมกิจกรรม - สังเกตการปฏิบัติงาน - ตรวจใบงาน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>ภาษาอังกฤษ</u> คำศัพท์ประโยคและ การแต่งประโยค -ชนิดของลูกหน้ รูปทรงของลูกหน้ -จำนวน -บุคคล - เกม	-ให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์และแต่งประโยค ที่เกี่ยวข้องกับลูกหน้ -แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อฝึกออกเสียงคำศัพท์และ แต่งประโยค -ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผล	-นักเรียนมีความสามารถในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลสื่อสาร สนทนา เสนอข้อมูลรอบตัว ด้วยภาพและ ข้อมูลนั้น ๆ ด้วยวิธีการ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน แนะนำ ชนิด สี รูป ทรง ขนาด จำนวน บุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้องกับผลิตภัณฑ์ลูกหน้ ด้วย ภาษาสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะและ มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ	ต1.1,1.2,1.3,2.1, 3.1,4.1	ข้อ 1, 2, 3, 5., 12	5,6	- การสังเกต - การวัดภาคปฏิบัติ
<u>วิทยาศาสตร์</u> -วัสดุในชีวิตประจำวัน -ที่มาของวัสดุ -ประโยชน์/โทษ -การเปลี่ยนแปลงรูป ร่างของวัสดุโดยแรง มนุษย์ -การประดิษฐ์ของเล่น จากวัสดุเหลือใช้ -การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	-แบ่งกลุ่ม ให้นักเรียนจำแนกวัสดุที่ครูหรือนัก เรียนนำมาตามเกณฑ์ของนักเรียน -ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงแหล่งที่มา ของวัสดุ(ลูกหน้) -ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายประโยชน์และ โทษของลูกหน้ โดยเขียน Mapping อธิบาย -ออกแบบสิ่งประดิษฐ์ -ปฏิบัติโดยการตัด ตีง ตีก ฯลฯ -จัดออกแบบ -ปฏิบัติการประดิษฐ์ ตกแต่ง ปรับปรุงชิ้นงาน -ศึกษาวิธีกำจัดหรือจัดเก็บลูกหน้ที่เหลือใช้ -เลือกวิธีการปฏิบัติ/จัดเก็บ/ทำลายวัสดุเหลือใช้	- นักเรียนจำแนกลักษณะวัสดุได้ - บอกแหล่งที่มาของวัสดุได้ - อธิบายประโยชน์และโทษที่เกิด จากการใช้วัสดุ - อธิบายการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง โดยแรงมนุษย์ - ประดิษฐ์ของเล่น ของใช้จากวัสดุ เหลือใช้ได้ -นักเรียนสามารถบอกวิธีการดูแล รักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้	ว.3.2 เข้าใจหลักการ และธรรมชาติของ การเปลี่ยนแปลงสถานะ ของสาร	ข้อ 3, 5, 12, 9,3 ,5	1	- สังเกตการร่วมปฏิบัติ กิจกรรม - การตรวจชิ้นงาน/ ผลงาน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>กพอ.</u> -การออกแบบ -ความคิดสร้างสรรค์ -ทักษะการทำงาน -การประดิษฐ์ของเล่น	-แบ่งกลุ่มนักเรียน -ช่วยกันคิดออกแบบประดิษฐ์ชิ้นงานของเล่น ของใช้จากเศษวัสดุลูกหนัง -เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม -ประดิษฐ์ตามแบบ	-นักเรียนสามารถออกแบบการ ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากลูก หนังได้ -นักเรียนประดิษฐ์ของเล่นของใช้ จากลูกหนังได้	ง.1.1,1.2,3.1	ข้อ 1, 5, 10, 13	1,4,6,9,12	- สังเกตการปฏิบัติจริง - ตรวจชิ้นงาน
<u>ศิลปะ</u> -ออกแบบและให้สี -รูปร่าง/รูปทรง	-ให้นักเรียนวาดรูปสิ่งที่ประดิษฐ์จากเศษวัสดุ ลูกหนัง พร้อมทั้งให้สีสันทันและความสวยงาม	- นักเรียนวาดรูปสิ่งที่ประดิษฐ์จาก เศษวัสดุได้	ศ.1.1	ข้อ 1, 5, 10, 13	1,4,6,9,12	- ตรวจชิ้นงาน
<u>สังคม</u> - กระบวนการกลุ่ม - การอยู่ร่วมกัน - ความสามัคคี - ความรับผิดชอบ	-ให้นักเรียนช่วยกันคิดข้อตกลงในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ - เขียนเป็นข้อตกลง	-นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ส.2.1,3.1	ข้อ 1, 14	1,4,6	- สังเกตการร่วมปฏิบัติ กิจกรรม
<u>สุขภาพ</u> - สุขนิสัยในการทำ ความสะอาดร่างกาย	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้นักเรียนร่วมกันคิดวิธี ปฏิบัติตนในการทำ ความสะอาดร่างกาย หลัง จากที่ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากวัสดุลูกหนัง -ให้นักเรียนปฏิบัติในการทำ ความสะอาดสถาน ที่หลังจากที่ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากวัสดุ ลูกหนังทุกครั้ง โดยทำเป็นกลุ่ม	-นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตน เพื่อให้ร่างกายสะอาดหลังจาก ประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากวัสดุ ลูกหนังได้ - นักเรียนร่วมกันในการทำ ความ สะอาดสถานที่หลังจากประดิษฐ์ ของเล่นของใช้ได้	ว.8.1 พ.4.1	ข้อ 1, 2, 3, 6, 7, 9	1,5,9,10	- การสังเกตการปฏิบัติ จริง
สิ่งแวดล้อม				ข้อ 1, 2, 3, 6, 7, 9	1,5,9,10	- การสังเกตการปฏิบัติ จริง

หน่วยการเรียนรู้แบบหัวเรื่อง เรื่อง “ชุมชนลำพูนหรือพวง”
โรงเรียนลำพูนหรือพวง

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>สังคมศึกษา</u> -ประวัติชุมชน <u>ภาษาไทย</u> -การบันทึก -ฟังบรรยาย -รายงานผล	- แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม เดินทางไปยังบ้านของผู้ทรงวุฒิ - ฟังบรรยาย,ซักถาม,และจดบันทึกกลับมารายงานผล	-นักเรียนสามารถรับฟังการบรรยาย ซักถามเกิดความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นของตน	ส2.1 ท2.1,3.1	ข้อ 2,3 ข้อ 5	มฐ.6.2,7.1 มฐ.5.2,8.3	-สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชุมชน -มารยาทในการฟัง ,บอกความภาคภูมิใจในชุมชน -ตรวจสอบผลงานการรายงานผลการฟัง
<u>สังคมศึกษา</u> -ทิศ	-นักเรียนดูแผนที่ของสำนักงานเขต ร่วมกันสังเกตทิศ	-นักเรียนสามารถคิดคำนวณระยะทาง และบอกทิศทั้ง 4 ได้	ส5.1	ข้อ 2	มฐ.6.2	-สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
<u>คณิตศาสตร์</u> -ระยะทาง -จำนวน	-ออกไปวัดระยะทาง ,คำนวณระยะทางบันทึกข้อมูล -รายงานผล และแสดงอาณาเขตของแต่ละทิศบนป้านนิเทศ	-นักเรียนสามารถแสดงอาณาเขตของแต่ละทิศได้	ค.2.1,2.2	ข้อ 14	มฐ.5.3	-ตรวจสอบผลงานการคิดคำนวณและการจักป้ายนิเทศ
<u>สังคมศึกษา</u> -ศาสนา <u>ภาษาไทย</u> <u>สังคมศึกษา</u>	-นักเรียนเดินทางไปมัสยิดฟังการบรรยายจากผู้นำศาสนา -จดบันทึก และรายงานผล -ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการไปศึกษาเรื่องปัญหาของชุมชน	-นักเรียนสามารถฟังการบรรยายเกี่ยวกับศาสนาในท้องถิ่นเกิดความตระหนัก ในคำสั่งสอนและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	ส.1.1,1.2 ท2.1,2.1	ข้อ 1 ข้อ 5	มฐ.1.1,6.1	-สังเกตพฤติกรรมในการให้ความสนใจและซักถาม -ตรวจสอบผลงานการจดบันทึกความรู้

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
<u>สังคมศึกษา</u> -ปัญหาในชุมชน -สิ่งแวดล้อม ใช้เลือดออก <u>ภาษาไทย</u>	-นักเรียนเดินทางไปยังบ้านของผู้สูงอายุ -สนทนา,แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากรเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ -จัดบันทึก เสนอหน้าชั้นเรียน	-สามารถฟังการบรรยายเกี่ยวกับปัญหาแสดงความคิดเห็นและเกิดความคิดช่วยกันดูแลและป้องกันการเกิดโรคได้	ส2.1 ท2.1,3.1	ข้อ 2, 3 ข้อ 5, 14	มฐ.11.1 มฐ.5.2	-สังเกตการสนทนา,ซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น -ประเมินการเขียนบันทึกการนำเสนอ
<u>การงานอาชีพ</u> -การประกอบอาชีพ <u>ภาษาไทย</u> -ฟังการบรรยาย -ซักถามม,สรุป -จัดบันทึก	นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปยังบ้านของการประกอบอาชีพในชุมชน 4 อาชีพ - การทำนา - การทำกรอบรูป - การทำสวน - การทำน้ำพริก	5. สามารถฟังการอธิบายและร่วมกันปฏิบัติจริงเกี่ยวกับงานอาชีพได้	ง.2.1	ข้อ 10, 12	มฐ9.3,9.4	-สังเกตการปฏิบัติงานในกลุ่มโดยลงมือฝึกปฏิบัติจริงบางอาชีพ
<u>ศิลปะ</u> -วาดภาพ -ทำแบบจำลอง	-นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนคิดรูปแบบของการจำลองสถานที่,อาณาเขต -แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาปฏิบัติการทำแบบจำลองสิ่งก่อสร้าง -นักเรียนที่เหลือในกลุ่มวาดภาพกลุ่มละ 1 เรื่อง	-สามารถคิดรูปแบบจำลองแผนผังและวาดภาพจากความเข้าใจและได้เรียนรู้จากสภาพจริง -ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้ดี	ท.2.1,3.1 ศ.1.1	ข้อ 10 ข้อ 12	มฐ.5.2,9.3 มฐ.9.3,12.1 12.2	-สังเกตการซักถามและการจัดบันทึก -สังเกตการปฏิบัติงานในกลุ่มและประเมิน -ประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม -การวาดภาพ การทำแบบจำลองชุมชน

สาระ	กิจกรรม	จุดประสงค์	มฐ. ตามกลุ่มสาระ	คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สมศ.	การวัดประเมินผล
ภาษาไทย	-เลือกตัวแทนของแต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน การนำสิ่งประดิษฐ์มาจำลองเป็นรูปร่าง -ร่วมกันตกแต่งรายละเอียด,อธิบายปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำงาน -นักเรียนเล่นเกมต่อคำคล้องจองศึกษาบทร้อยกรอง,กลอนสี่ -นำรูปภาพที่วาดมาแต่งบทร้อยกรองให้คล้องจองกับภาพ -นำผลงานเรียบเรียงและนำเสนอ	-นักเรียนสามารถต่อคำคล้องจองได้ -สามารถเขียนบทร้อยกรองได้คล้องจองกับภาพ -สามารถเขียนบรรยายร้อยแก้วตามลำดับเหตุการณ์ได้	ท.4.1	ข้อ 14	มฐ. 5.2,9.3	-สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม -สังเกตและประเมินการปฏิบัติงาน
ภาษาอังกฤษ	-นักเรียนช่วยกันร้องเพลง The Farmer in the Field -สนทนาซักถามเกี่ยวกับคำศัพท์อาชีพ,สัตว์,พืช,ในชุมชน -ค้นคว้าคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในชุมชน -สรุปผล โดยการประเมิน นำผลงานติดป้ายนิเทศ,และเป็นหนังสือ อ่านเพิ่มเติมต่อไป	-สามารถอ่านออกเสียงและบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษในชุมชนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ	ด.1.3,3.1,4.1	ข้อ 15		-สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม -สังเกตการฟัง,พูด,อ่านเกี่ยวกับศัพท์ -ประเมินการปฏิบัติงาน

โรงเรียนด้าผักชี

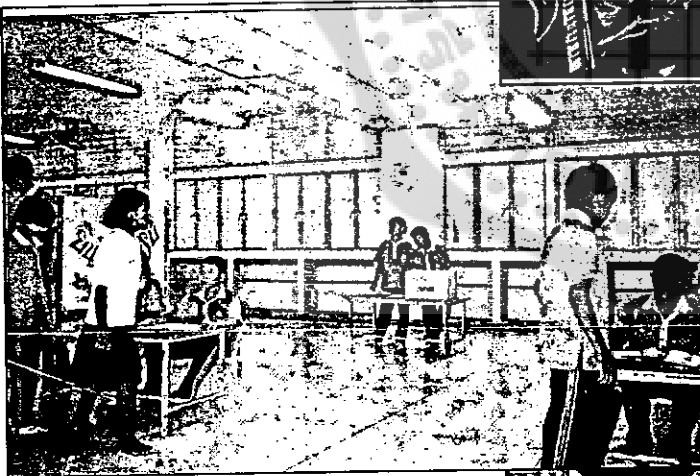

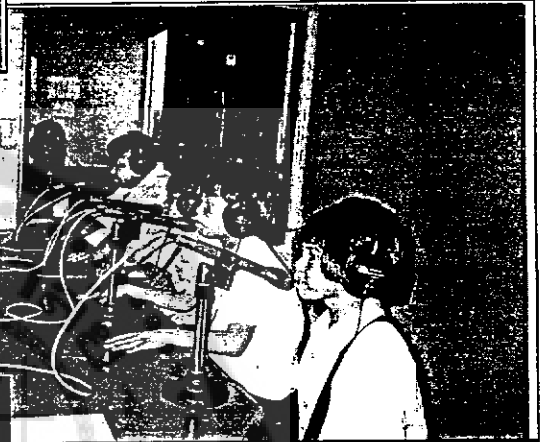
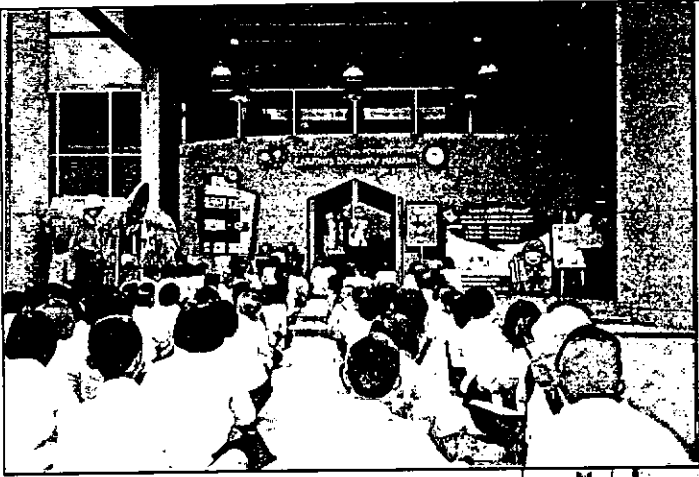
โรงเรียนตำบูลำหวง

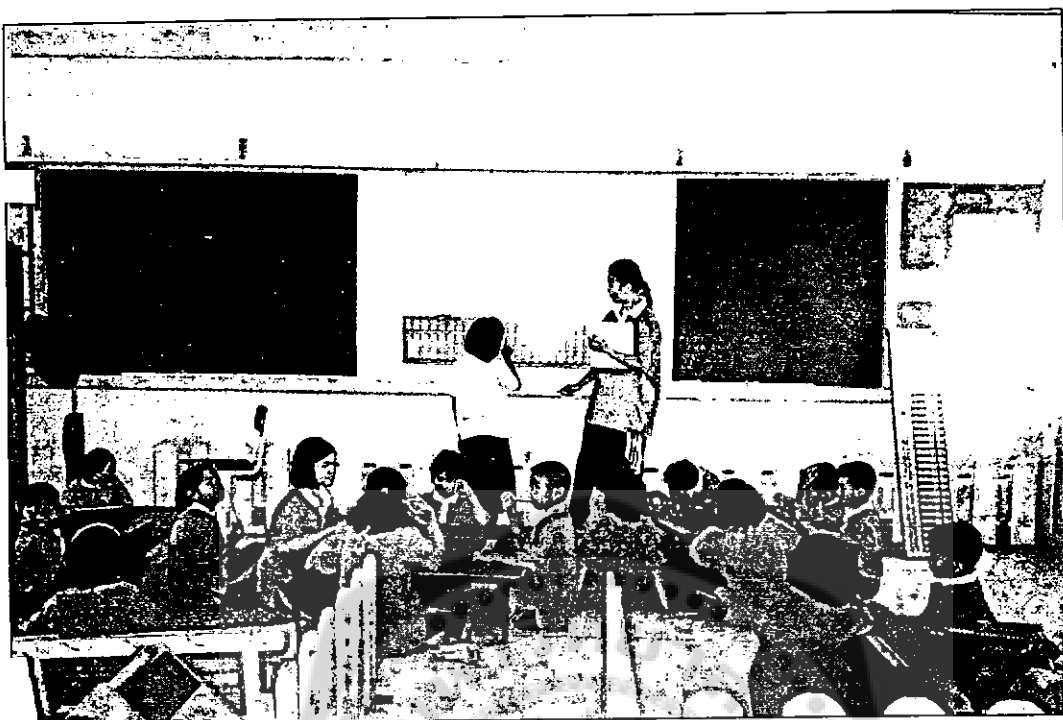

โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ

โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ

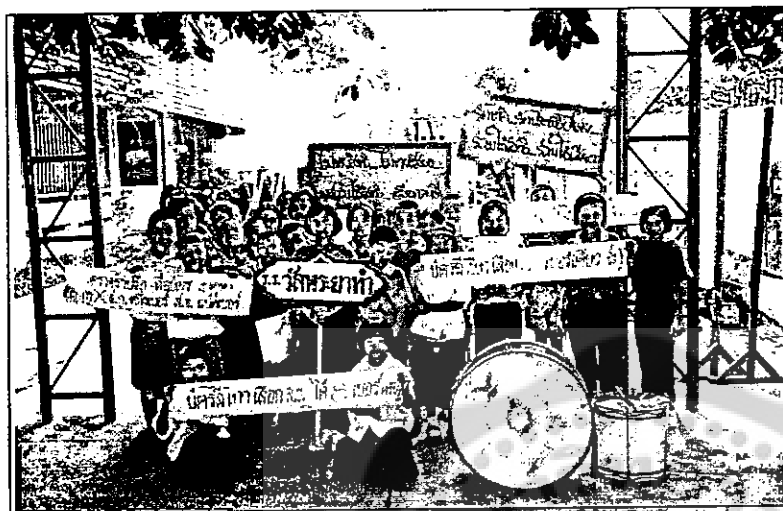

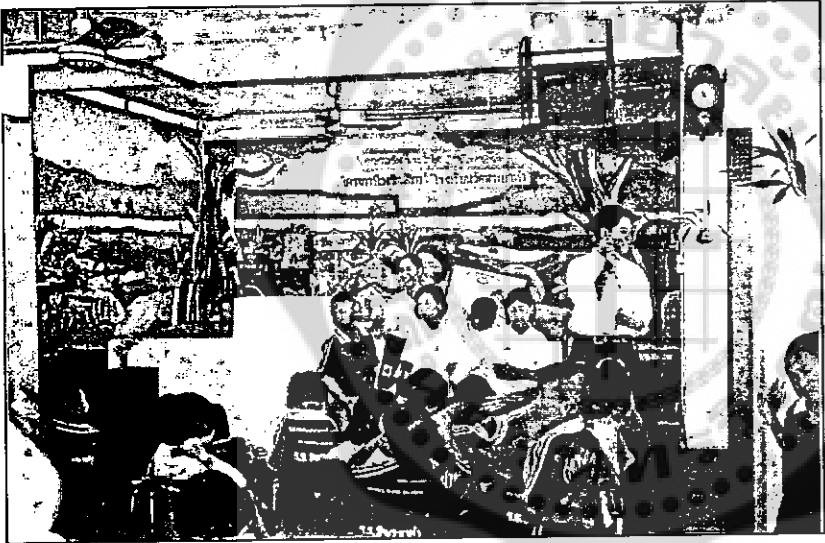

โรงเรียนประชาอุทิศ

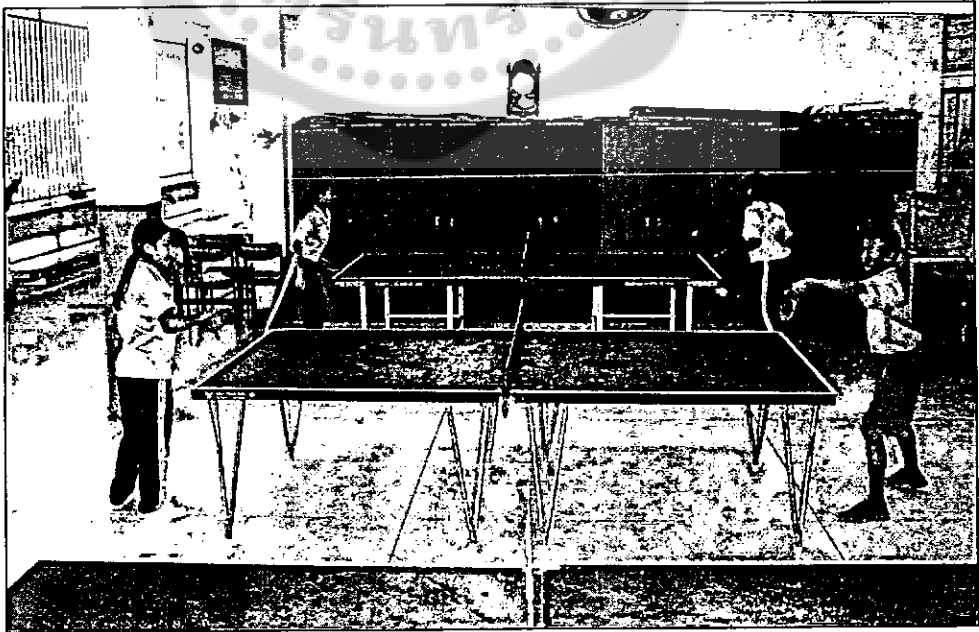
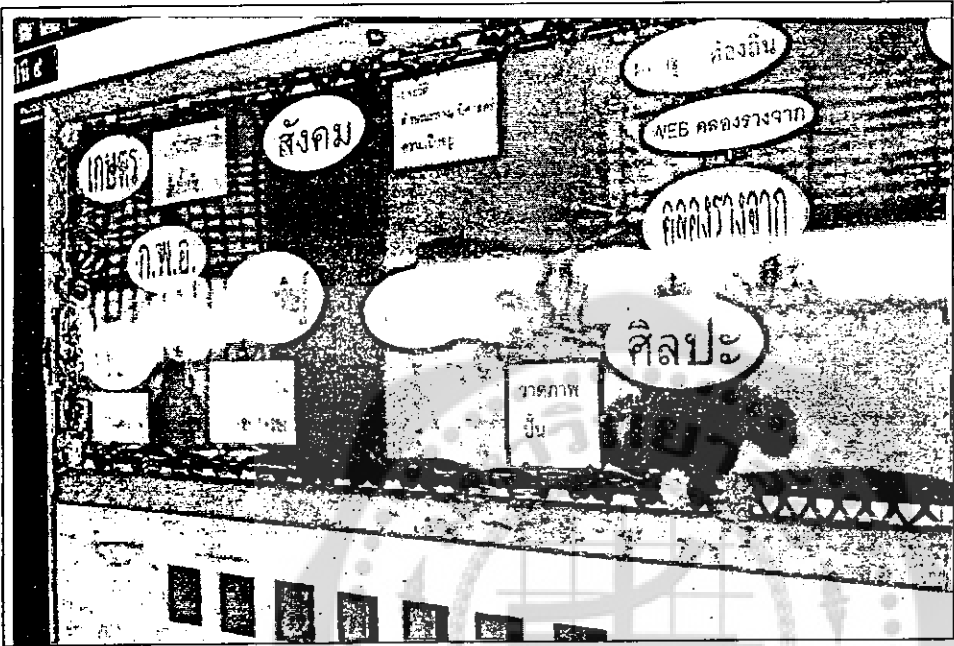

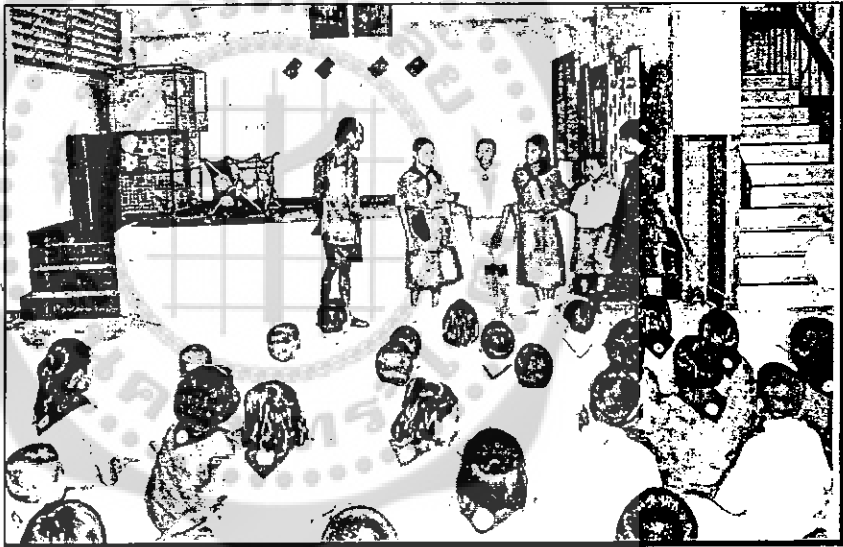
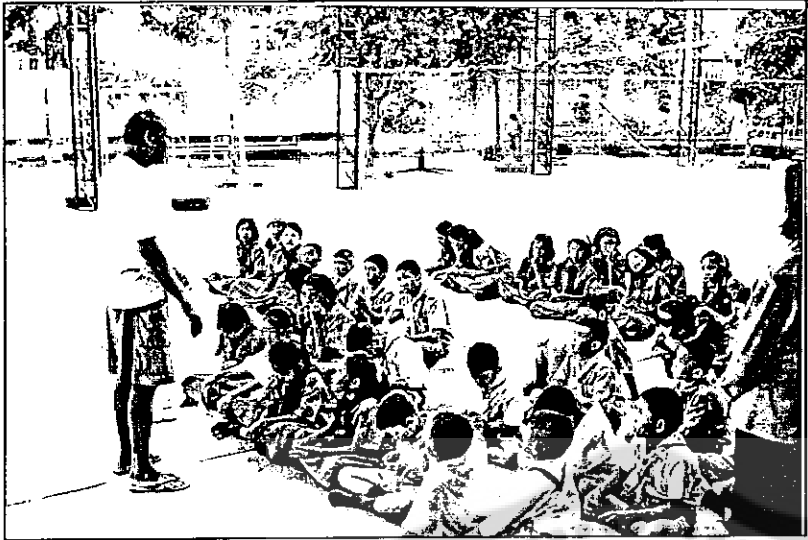
โรงเรียนวัดพระยาทำ

โรงเรียนคลองรางจาก

โรงเรียนแก้วท่าบ่ออุบลรัตน์

